

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VESZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Rákóczi-ünnep.

Budapest, május 11.

(Á. K.) Sokan hiszik, hogy tudják a történelmet, mert a történet ismeretére megtanították őket. Pedig a dolog nem ezen fordul meg. Hanem azon, hogy ki mennyire tudta megtanulni és megérteni azt, amit *maga a történelem tanít*. S ha nincs a világon nemzet, mely ne a történelem tanításaiból alkotná meg politikáját, de egy sincs a nemzetek közt, melynek a történelem tanításaira nagyobb szüksége lenne, mint a magyarnak.

Az a nagyszerű hősi korszak is, melyet most állítanak a nemzet szemei elé, telve van tanítással. A II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának kétszázadik évfordulója ez. S ha a mai nemzedék szükségét érzi annak, hogy oltárt emeljen e korszak erényeinek és első sorban Rákóczi Ferenc eszményi alakjához: nincs olyan magyar ember, aki ez előtt az oltár előtt térdre ne borulna.

És ha a mai nemzedék szükségét érzi annak, hogy átérezze bánatát is annak a nagy tragédiának és jóvá tegye mindazokat, amik fölött ejtettek a multon: nincs annyi könny, ami elégséges lenne erre.

Ámde szabad-e a nemzetnek, bármily nemese legyenek is azok a motívumok, melyek felköltik és magukhoz bilincselik érzelmeit, — csupán csak az érzelmi világnak átengednie magát? Az érzelme nem tudják az objektivitás szálaival összekötni a multat és a jelenet. Mert vagy a multat hagyják el a jelenért, vagy a jelenet hagyják el, hogy teljesen a multban éljenek. S így keletkeznek azok az optikai csalódások, melyek vagy a multnak tanításait homályosítják meg, vagy hamis szint kölcsönöznek a jelennek. Az érzelmeik felbuzdulása pedig, hogy a multnak szolgáltatson igazságot, sokszor követ el jóhiszemű igazságtalanságot a jelen iránt.

A magyar nemzet politikájában sohasem szabad feledésbe menni a Rákóczi-korszak tanításainak, — sem annak az igazságnak, hogy az 1848-iki szabadságharc tényleg a Rákóczi-korszak föltámadása és megismétlődése volt. De nem szabad feledni azt sem, hogy ezek közül egyik sem volt mondvacsinált. Egyik sem volt keresve-keresett. Egyik sem volt képzelet szüleménye. Hanem mindkettő a kikerülhetetlen végükségnek férfias elfogadása. S ezért volt mindkettő még bukásában is igazolt; s ezért volt mindkettő még katasztrófájában is üdvös, és ezért hordta mindkettő még halálában is a feltámadást.

Hasonlóknak lenni azokhoz, akik mindent feláldoztak a hazáért, a nemzet szabadságáért és függetlenségéért, hasonlóknak lenni azokhoz, akik megtörttek, de nem hajoltak: — ez oly poézisa a hazafiságnak és az emlékezésnek, mely a jelen küzdelmei közt is szárnyakat ad! — De ezeket a szárnyakat arra használni, hogy elszakadjunk a jelennek nagy feladataitól s a lelkünkben lakó legnemesebb erőket a valóság helyett egy kizárt világba helyezük át: ez nemcsak a jelen kötelességeit zavarja meg, hanem sérti a mult iránti hálás kegyeletet is. Sérti azért, mert lebecsüljük s értékében megcsönkítjük mindazt, amit csak azért birhatunk, mert a multban oly fenséges korszakok erőfeszítései előzték meg, mint amilyen a II. Rákóczi Ferenc és az 1848. epochának szabadságharca volt.

Fölzakadtak volna-e a „nemzet sebei“ kétszáz év előtt és kitűzte volna-e a zászlót II. Rákóczi Ferenc „pro libertate“ — és rákényszerült volna-e a nemzet az önvédelmi harcra egy félszázad előtt, — ha a trónon olyan alkotmányos uralkodó ült volna, mint I. Ferenc József?

Elég csak maga a kérdés; s nem is kell bővebben felelni rá. S ha ez a kérdés el van döntve, lehet-e a mai küzdelmek szá-

mára akár a Rákóczi szabadságharcának, akár az 1848-iki önvédelmi harcnak szellemét segítséül hívni? Nem lehet. S ezért van, hogy még akkor sem jönne el egyik sem, ha hívnák. Hanem e helyett, éppen a Rákóczi-ünnep kegyeletes történelmi érzései alatt s a politikai pártharcok kiélesedett viszállyai között érkezik egész udvarával Budára a király. S ha még fel-feljárnak árnyékai azoknak a befolyásoknak, melyek a Rákóczi-korabeli befolyásoknak fattyu-maradványai, — azok sem érvényesülhetnek többé. S bárki, bármi módon akarna is viszályt és félreértést szítani a korona és a nemzet között: nem sikerülhet többé!

De ne is sikerüljön, és hogy ne is sikerülhessen soha, ám álljanak őrt a szabadságharcok felemagasztott hősei s éljenek a nemzet szívében örökkön-örökké. Egy alkalom se jöjjön s ne muljék el, hogy a nemzet hálája és kegyelme a maga adóját le ne rója irántuk. Frissüljenek meg a nemzet érzései a szomorú és dicső álmok visszaálmódása által: de a nemzet esze, itélete és tiszta látása legyen ébren.

Meglehet, hogy kevesebb theatralitással mélyebb és impozánsabb lett volna az az ünnep is, melyet az ifjuság rótt le a Rákóczi-korszak emlékének, de ez se vonjon le semmit annak szépségéből és hazafiai értékéből. Az ifjusághoz illik ez is, a komoly hazafiak pedig gyönyörködni tudnak benne.

De sohasem jusson eszünkbe a Rákóczi szabadságharcának történelmi jelentőségét leszállítani az által, hogy himet varrjunk belőle olyan vonatkozásokra, melyek — *nem léteznek többé.*

S ha Rákóczi Ferenc szelleme megnyilatkozhatnék, maga figyelmeztetné a magyar nemzetet, hogy midőn a kuruc harcok megindulásának kétszázadik évfordulóját ünnepli: — ne feledkezzék meg arról sem, hogy

TÁRCA

Magdalai Mária.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Roboz Andor.

Hogyan válhatik a rossz drámából híres dráma? Igen egyszerűen. Hivatalosan kijelentik róla, hogy ezt vagy azt a felfogást sérti és elzárják előle a színpadot.

A siker biztos. Közönség és sajtó egyaránt foglalkozik vele, a szerző és író pedig — meggazdagodik.

Hol nem beszélnek ma Magdalai Mária-ról? S hol beszélnek Heysé többi darabjáról? Ki törődik Mária Maronival? Ki Hadriánnal, Königsmark gróffal és a többi Heysé-féle drámával? Azokkal melyeket előadtak? És melyik érte meg a hatodik kiadást, mint *Magdalai Mária*? Egyik sem. Nem is fogja. Mert Heysé a novelláirás terén szerzte a halhatatlanságot. Mint drámaíró gyöngye. Ha ezt németül mondanám, sottogva ejteném a szavakat, hogy meg ne bánítsam a jó öreg urat. Mert ez az Achilles-sarka. Váltig védekezik, váltig erősíti, hogy darabjai költőiek és hogy ismeri a technika minden csinját-bánját. Mintha a poézisnek és technikának egyesülése már jó dráma volna. Hiába a poézis és hiába a technika, ha nem esatlakozik hozzájuk harmadik szövetségesül éppen az, ami Heyséből teljesen hiányzik: az őserő, az igazi drámaiság. Jól szerkeszti meg darabjait, de az események torlódásából nem érezzük ki azt a kényszerűséget, azt a viszonyokból és jellemekből folyó okvetlenséget és kikerülhetlen-

séget, mely a jó drámában anyira megráz bennünket.

Hogy is alakítsunk ki Heysé cselekményeiből igazi konfliktusokat, hogy is rajzoljon az élet közvetlenségét szétszűrő alakokat, mikor ő maga sohasem merült elég mélyen alá forgatagába. Sohasem érezte viharai erejét, hullámai hatalmát. „Ifjúkori emlékek és vallomások“ című könyvében, maga is erősíti, hogy mintegy száz novellája közt alig van tizenkét olyan, amelynek motívumát személyes emlékek adták volna. Dicsécszik vele, hogy jó barátai sorsát, az életben megfigyelt ismerősök jellemét nem értékesítette novellisztikailag.

Elhiszszük neki. Elbeszélései nem is hatnak ránk azzal az elementáris erővel, mint a *Gorkijéi*, *Maupassantéi*, vagy akár a két svájci németnek: *Kellernek* és *Konrad Ferdinand Meyernek* hasonló irányú munkái. Mindannyian férfiasabbak, erőteljesebbek és közvetlenebbek. Heysé nem nyúl embervoltunk gyökéréig, nem rázza meg lelkünk mélyen, nem tölt el bennünket annak a félelmes nagyszerűségnek érzetével, melyet az életnek művész-kézzel feltárt és óriás méretű távlati ébresztések bennünkben. Heysé nem szelvéssz, mely magával sodor, hanem hullám, mely jóleső ritmikus mozgással visz előre. Költészete nem multet szédítő mélységeket, de éles szemmel megfigyelt és nagy feltűtetek világit meg. A látott színeket képzelete halmozza, erősíti, intenzívebbé teszi: megkapráztat. Elbeszéléseinek kortörténeti háttére és természet-leírásai megvesztegetnek csillogásukkal; mozgalmasságukkal pedig az élet illuzióját keltik fel bennünk. És ami Heysé novelláinak a legnagyobb érdeme: mindég érdekelnék. Heysé a németek legjobb elbeszélője. Az híres darabjában: a

Magdalai Mária-ban is. Bátran mondhatjuk, az ő Magdalai Mária-jában. Mert az övé minden ízében. Hibáival és erényeivel együtt. Az új testamentum bűnös és megtérő asszonyából nincs benne semmi. Heysé Mária-jának nincs mit megbánnia. És ez nagy hiba a dráma szempontjából, melyben életet, nem leirt, hanem lejártszó életet akarunk látni. Az életet a maga fejlődésével és ezer árnyalatu hullámzásával. A bibliai Mária többet nyújt belőle. Ott a bűnöst látjuk, ki megtér. Megtér szíve túlradó haláljából. Hiszen a mester meggyógyította. Nemcsak a lelkét, hanem a testét is, amint írva vagyton:

„Es vele válnak némely asszonyok, kiket megszábadított vala a tisztátalan lekeztől és betegségek: tudniillik Mária, ki nevezetik vala Magdalának.“ (Lukács VIII. 2.)

Ez a Mária milyen megindít bennünket az ő egyszerű szívének nagy nemességével. Minden idők asszonyainak örök ideálja marad szeretetének végtelenségével, amely elkíséri a mestert a keresztig és ott virraszt elhagyott sirján is. Mert a többi hívek visszaönlölköztek Jeruzsálembe, hogy megünnepelhesék a szombatot. Ünnepi csend borult a tájakra. Nem hallatszott hang. Mintha a természet is szent borzalom szállotta volna meg és irtozott volna attól, hogy valamilyen neszszel zavarja meg az emberiség kimondhatlan gyászát. Az emberiség, melynek egyetlen képviselője volt csak ebben a pillanatban az Ur sirja mellett. A bűnös, a megtér Mária, ki nem gondolt az ünnepre és nem gondolt Jeruzsálemre, hanem csak a mesterre, az ő meggyógyítójára, a világ megváltójára. . . .

A Heysé Magdalánája nem ez. Nem beteg és nem lány. Nem odaadó és nem bűnös. Maga a viruló élet és maga a megtestestült büszkeség

ugyanabban az évben érkezik el a Deák Ferenc születésének századik évfordulója is. S hogy azok a fegyverek, melyeket a kurucok a majtényi síkon, a honvédek pedig a világosi mezőkön leraktak, — mindazt kivitták a Deák Ferenc kezeibe, amikért egykor harcra mentek!

Az obstrukció.

Budapest, május 11.

Százhuszonhárom szóval huszonnégy ellenében tudomásul vette ma a Ház a miniszterelnök választását a horvátországi zavargások dolgában. Akik ellene szavaztak, nem voltak sokkal többen, mint akik a válasza névszerint való szavazást kérték. De az első óráit el lehetett a szavazással prédálni s ez az obstrukciónak elég. Hiszen hasonló okból az ülés vége felé zárt ülést is kellett tartani. Az obstrukció, melynek mára nem volt elég szónoka, zárt ülést kért s abban egyszerűen csak arról esett szó, hogy tán még se illik a képviselőházat a dunai ünnepély okáért kivilágítani. Aztán kiderült, hogy nem is lesz valami nagy kivilágítás, csak a kupolacsarnokot világitják ki s azt is inkább azért, mert a képviselők urak a családjaikkal ott lesznek, onnan nézik az ünnepeket. Nem is haragszik a kivilágításért senki, de az obstrukció a zárt üléssel megint nyert egy órát. S erre volt szüksége.

A megmaradt két órán két szónok osztozott: Ugron Gábor és Nessi Pál. Ugron a kvóta-küldöttség választásának ötletéből jónak látta fölvetni a hatvanhetedik kiegyezés csodájának kérdését. Fölvetették ezt a kérdést már ismételtelen s feljogják vetni még akárhányszor. Négy esztendővel ezelőtt az ellenzéknek ez volt az állandó témája, az osztrák obstrukció idejében meg pláne sokat beszéltek róla. De azért hiszi-e valaki komolyan, hogy a kiegyezés csödbe jutott? Az osztrák törvényhozás megint munkaképes s hogy ez a mi obstrukciónk sokáig akaszthatná meg a parlament gépezetét, azt maga az obstrukció sem hiszi. Csödről beszélni tehát nincs ok. Ugron Gábor is nagyon önkényesen, sőt nagy erőszakossággal csinálta meg a kiegyezés mérlegét, csak hogy a mérleg alapján csödröt kérhessen. Minden egyes tételt úgy állította be a mérlegbe, hogy a miniszterelnök azon frissen megtette rá meggyőzését, mely a legteljesebb cfofolatnak is beillt. S nem is volt, mert ezen a téren nem is lehetett sikere Ugron Gábornak. Még az ellenzék se melegegett föl mai beszédén, az igaz, hogy ennek

az ellenzéknek csak olyan beszéd tetszik ma, mely a szenvedélyeket kavargja fel, Ugron pedig nem appellált a szenvedélyekre. Higgadtan beszélt, csak lehetetlen álláspontokról. Az utána felszólt Nessi Pálról nem lehet ugyanezt mondani, mert egyáltalán keveset beszélt s csak kórus segítségével, határozatképességi komédiával, szünetkérevel s efféle technikázással tudta a maga egyórás penzumát elvégezni.

Miután több szónoka mára nem volt az obstrukciónak, Nessi után zárt ülést kért.

A képviselőház ülése május 11-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.
A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin.

Elnök: Föltétlenül örökör megnyitja az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után előterjesztik az irományokat. Következik a napirend első tárgya, a Rákosi Viktor szombati interpellációjára adott miniszterelnöki válasz fölötti névszerinti szavazás.

A szavazás az S betűvel fog kezdődni, előbb öt perc szünetet ad.

(Szünet után.)

A szavazás megtörténte után

Elnök jelenül, hogy a miniszterelnök válaszában tudomásul vétele mellett szavazott 123 képviselő, ellene szavazott 24 képviselő s így a Ház a miniszterelnök választását 99 szótöbbséggel tudomásul vette. Következik a kvóta-bizottság megválasztásáról szóló határozati javaslat fölötti folytatolagos tárgyalás.

Ugron Gábor: Törvényeink értelmében nem volna oly fontos a kvóta-bizottság megválasztása, de a jelen helyzetben ennek kiváló fontossága van. A törvényt már négy év óta nem tartják meg a kvóta-bizottság kiküldésénél. Négy év óta nem volt a képviselőháznak alkalmja arra, hogy ennek a bizottságnak a javaslatai elejtődn. A király döntése előbb jött létre, mint hogy a királyt a döntési jog megillette volna.

A döntési jogot akkor nyeri el a király, ha a parlamentek nem tudnak megegyezésre jutni. A megegyezést nem kísérelték meg s így Magyarország jogán sorbát: elejték azzal hogy a királyt döntésre kényszerítették amiben az országgyűlésnek megkerülése is benne foglaltatik. (Zajos hevesítés a szélsőbaloldalon.) A királyi döntéssel az 1867. évi XII. törvényeink alapelve megsemmisül abban az irányban, hogy a magyar törvényhozás szabadon értekezhes az osztrák örökös tárományokkal. Ez az abszolútizmura vezet (Helyesítés a szélsőbaloldalon.) A miniszterelnöknek beszédéből azt látja, hogy a miniszterelnöknek nincs akaratában, hogy a képviselőház állapítsa meg a kvóta-arányt.

A miniszterelnök nem tíz évre, hanem egy évre akarja megállapítani a kvótát. A 67. évi XII. törvényeink teljesen lejárta magát, ma már nem bír azzal a komoly alappal, amelylyel vaiana bírt. Ez a törvény ma céljának éppen ellenkezőjét szolgálja. Célja e törvénynek az volt, hogy Magyarországon és Ausztriában a testvéri érzést fejlessze ki, ennek az ellenkezőjét éppen napiainkban érte el legjobban. Ausztria ma alárendelt Magyarországot akar látni.

(Tetszés balról.) Nincs oly magyar érdeke, amelyeket Ausztria le ne akarna szorítani. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Bethly Ákos: Nagyon is úgy van!

Ugron Gábor: Ausztria politikailag képzett önértékes férfakkal harcol a mi meghunyászkodó államférfiaink ellen. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán: Nem úgy van!

Ugron Gábor: Mindjárt bezonyítom, hogy úgy van. A fogyasztási adók rendszerét már éveken keresztül kiszolgáltuk Ausztriának. A valutarendezi törvényt azért alkottuk meg, hogy a pénzpiacon is megálljuk a tölvversenyt s Ausztria ennél is ki akarta zsarolni Magyarországot. Az osztrákok a politikai és gazdasági téren egyformán, rége óta éppen úgy, mint most és a jövőben folytonosan meggátolják bennünket abban, hogy európai céljainkat megvalósíthassunk. Anyagi érdekek kapcsolnak össze bennünket Ausztriával. Így tanítják ezt a 67-es alapon álló kis és nagy politikuskok. De szellemi téren sohasem volt közöttünk semmi kapcsolat. (Helyesítés a bal-és szélsőbaloldalon.) A kvóta-arány szerint azt kutatja, hogy hol és miben érvényesülnek Magyarországot érdekei. Ott van a külügyi képviselő. Vajjon a konzulátusok miben érvényesítik érdekeinket? Mindig és mindenütt az osztrák érdekek érvényesülnek. A kereskedelemben és iparban is minden intézmény Ausztria érdekeit szolgálja. A katonaság és delegáció csendes működésének az eredménye ez. (Ugy van! Ugy van! a bal-és szélsőbaloldalon.) A kvóta-bizottság is ilyen névleg közös és tényleg osztrák érdekeket szolgáló intézmény. Eppen ezért nem járul hozzá a kvóta-bizottság kiküldéséhez. (Eljenzés a szélsőbaloldalon.)

Nessi Pál: Személyt veti a többségnek azt a közhínyt, amelyet minden országos dologban tanusít. Most is az egész föloldal a folyosón tartózkodik. A mai nehéz és válságos helyzetből úgy igyekszik a miniszterelnök kibontakozni, hogy a kvóta-bizottságot akarja kiküldetni. Szólok semmielőtt köztöbbséghez nem járul hozzá s így ehhez sem, mert azokban csak frázis a közös érdek. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez a frázis!

Nessi Pál: A miniszterelnök mást se tett négy esztendő alatt, mint frázisokat gyártott. A föloldalnak inspekciós öt-hat képviselő pedig este-re este nagy buzgalommal tapsol a miniszterelnök frázisainak. (Derültség a szélsőbaloldalon.)

Langyel Zoltán: Most is csak ötven vannak odaát

Felkiáltások a szélsőbalról: Nem vagyunk negyvenen!

Langyel Zoltán: Kéri az elnököt a Ház megszámolására, mert nincsenek jelen a tanácskozára elegendő számban.

Elnök: Eppen negyvenen vagyunk. Kérem a szónokot beszéde folytatására (Széll Kálmán miniszterelnök felmegy az elnöki emelvényre.)

Felkiáltások a szélsőbalról: Üljön le ott! Megválasztjuk ellenéki jegyzőnek, ha lemond a miniszterelnökségről. (Altalanos derültség.)

Nessi Pál: Kossuth Ferenc kijelentte, hogy miért nem akadályozza meg a párt a kvóta-küldöttség megválasztását. Szólok szerint is egyedül a törvényterület tartja vissza ettől a pártot. Váználja a kvóta-bizottságokat, hogy mindig emelést ajánljatok, holott az ország a legnagyobb nyomorban sanylódik. A magyar társadalom elsenyvedéséről s az ijesztő mérvű kivándorlásokról beszél. Majd szünetet kér.

Elnök: Tíz percre felüggeszti az ülést.

— és nincs mit megbánnia. Szülei durva, nálánál sokkal idősebb, feltétlenül és brutális férjhez kényszerítették, aki „elzárta a fénytől és levegőtől”, aki ütötte, verte és lábbal tiporta harmatos testét...

Ettől menekült és lelkében, méltán, nem érezte magát bűnösnek. Az emberek ítéletével nem törődött: a maga lelkiismeretét tette meg bírójának. És ahogy undok börtönéből szabadult: hajszolta a fényt, a világozságot, a szerelmet! Az igazi, a nagy, a megváltó, a megtestített szerelmet. Hajszolta és nem találta. Az előle elrejtőző boldogság helyett, a mámor karjaiba dobta magát. A mámoréba, melyben elfelejtette, hogy „nincs az életben semmi szilárd, semmi hűség, semmi szent”...

Pénc, drágák, csillogó ruha nem csábította, csak a szív, a szív...

Sokszor hitte, hogy rátalált, hogy azután mint értékelen, üres semmit, undorral dobja el. Ezért neveztek csapodárnak, ezért bűnösnek. Ezért rettegtek tőle, ezért imádták.

Nagy csalódás küszöbén áll ismét, amint a darabban elébünk lép. A lérfu, akit értékesebbnek talált a többinél, hetek óta nem nézett feléje. Midőn újra megjelenik előtte, a csüggedés és bu árnyai borulnak homlokára. Menti magát... Nagy harcok dülnek lelkében. Megingott a hite és bizalma. A galilei próféta, aki ott hagyta mesterességét, akit lenyűgözött hazája megmentőjének hitt, nem valóítja meg vágyait. A szeretet gyűlöletté kezd lelkében válni. Már nem érti önmagát. Ellentétes érzések dúlják fel egész valóját és a csodálat és a harag kevert hangján beszél a mesterről, kinek szava a szívekhez szól, kinek tekintete a veséig hat, kinek homloka maga a tisztaság, ki asszonyt soha meg nem érintett...

Magdalaí Mária lelkében csodás érzések gerjednek. Mintha azt rajzolná előtte kedvese, Judás akit eddig várt, akiről eddig álmodott...

Es kiüzi Iskríótól házából, mert érzi, hogy ottl a pillanattól kezdve azé a másiké, a mesteré.

Es itt, az első felvonás végén, be is fejeződik tulajdonképpen a darab. A többi négy csak azt mutatja, hogy sejtelmünk nem csal. Magdalaí Mária a mesteré, azé, aki mindig is volt, a nagyé, a diadóé, aki után epedtek, akinek megálmódott képe vezette ki házassága börtönéből és akinek vonásait kutatta a lába elé omló férfiak arcán...

A második felvonásban meglátja és amidőn őt, a bűnös asszonyt meg akarják kövezni, hallja az ő végtelenül szelid és végtelenül fenégs hangját: „Az, aki közületek bűn nélkül való, vesse rá az első követ...” A dühnek kiáltásai elnémulnak, a felemelt kövek földre hullanak, a függöny legördül. A többi három felvonásban nem fejlődik, nem alakul, nem változik Mária semmit. Természetes. Megtalálta, akit keresett és így megtalálta önmagát: az asszonyt. Rabja a mesternek. Simon házában megjelenik ő is a mester tiszteletére adott lakomán. Amint meglátják fekete ruhába burkolt fenégs alakját, kitérnek előle és ő szótlanul borul a próféta lába elé. Haját illatos kenőccsel teszi ragyogóbbá, lábát azonban hulló könnyeivel áztatja és kibontott haja selymével szárítja meg... Jól is esik az Úrnak az asszonyi szeretetnek ez a finom poézisa, mert im ő már tudja, hogy közeleg a vég... Ott látja Judás Iskríót arcának sápadtságában és szemének ijesztő villogásában! A harc eldült immáron Judásnak lelkében. Ami még szeretet hamvadozott benne, elaludt végképpen, megolt a gyilkos féltékenység. A mester megfosztotta hitétől, mert az, aki azt hirdeti, hogy: adjátok meg a császárnak, ami a császáré, — nem lehet Izrael felszabadítója! És most megfosztotta attól is, aki hazája után a legdrágább volt előtte, megfosztotta Magdalaí Mária-

tól, az asszonyok legszebbjétől... Amitől eddig irtózott, ezt most kötelességének tartja. Elárulja a mestert!

Es elérkezik Mária megpróbáltatásának órája. Flavius, Pilatus unokácséje kérés Jézus megmentésére vállalkozni, késc egy éjszakának szerelméért... Magdalaí Mária nagy harcot viv magával. De kételkedhetünk-e kimenetelében? Mária akkor sem dobta oda magát senkinek karjába, mikor a bűnösnek neveztek őt Jeruzsálemben. Csak akkor, ha szíve nógatta, ha azt hitte, hogy megtalálta álmainak hőset... Es most tegye meg, mikor igazán megtalálta, most, mikor nem a mámor, hanem a valóság tartja fogva, őt, az örök tisztaságot mentse meg a legföldibb mocokkal? Nem jobban fájna-e ez neki, mint a százszoros halál?

Es éjfélkor nem nyitja meg szobája ajtaját a kopogó Flaviusnak...

A mester meghal... Es a halál az egyetlen reménye Máriaéknak is. Siet haza, hogy megtalálja. Judás az azeltől nap éjszakáján két ut között engedett neki választást, vagy követi át a messizi idegenbe, hogy együtt éljék át az életet, vagy meghal...

Hát meg fog halni... Am mikorra lakására ér, örökre megdermedt a kéz, melytől a halálos döfést várta. Judás Iskríót holtestté kertjének egyik fájáról lengeti feléje a szél.

Ennek a reménynek is vége... Vége mindennek, ami öröm és ami földi... Csak ő, a mester van még az ő számára, a mester, ki bűnnek hirdeté az öngyilkosságot...

A pusztába vonul.

Es amint eltűnik, csodálkozva tekintünk utána. Mit tett őt hosszú felvonáson át? Szerette a mestert. Akkor is, mikor még nem ismerte, és akkor is, mikor ráborult a sirhant, Nem küzdötte végig az erkölcsi megtisztulás nagy harcát, mert

(Szünet után.)

Elnök: Ujból megnyitja az ülést.

Nessi Pál: Magyarára a kvóta-bizottság munkáját, amely abból áll, hogy a hadügy és külügy felállítására állapítsa meg a költségvetést. Kérdési most már, hogy hozzájárulásunkért akar a hadügyben, akár a külügyben is érdekelni a nemzet érdekeink? Azt látja és ezt a tapasztalat is igazolja, hogy 67 óta a hadügyben mennyire visszajelölt a magyar érdek, a külügyben is folyton az osztrák érdekek érvényesülése. Főelőször azután a nemzetellenes jelenségeket a hadseregben, különösen a Götterhalte fenntartása ellen kel ki. Felelősi, hogy a Ludoviceum legutóbbi ünnepén is játszották. Sőt megesei az is, hogy egy olyan vendégében, ahol az ellenzék készült vacsorát adni, a katonaszeneker nem akart többé működni s így az ellenzék nem kapta meg a helyiséget.

Fossay Miklós: Utóbb egy vendéglőt se fogunk kapni. Így akarnak bennünket az ex-lexben kibővíteni.

Nessi Pál: Az ellenzék hazafias magatartásának jogosultságát védi, mert ez a küzdelem az ország javaiért folyik s mögötte is áll az egész nemzet.

Molnar Jenő: Kivéve Mezőbánd és Percseny. (Derültség.)

Nessi Pál: A ránc eső nagy kvóta ellen tiltakozik s idezi Horánszky jeles kvóta-tanulmányát, amely a mainál sokkal alacsonyabba teszi a magyar részről fizetendő kvótát. Ennek valaha egy egész párt tapsolt s most ez az egész párt az ellenkező álláspontot vallott támogatója. Látva hazánkban az általános pangást és nyomorúságot, arra jutunk, hogy inkább a gazdag Ausztria nyájadát kellett volna föl emelni s nem a miénket. Sajnos azonban, mi Ausztriával szemben mindig megalkodunk, kiszolgáltatjuk javainkat s ebben bűnös a kvóta-deputáció is. Eppen ezért nem fogadjuk el a miniszterelnök határozati javaslatát. (Eljénzés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Husz képviselő zárt ülést kért, ezt ezenel elrendelem.

(A zárt ülés.)

Elnök: A zárt ülést megnyitja s a szót a zárt ülést kérők közt első helyen feliratkozott Rátkay Lászlónak adja meg.

Rátkay László: A Duna-ünnepélyről emlékezve meg, helyteleníti, hogy ezen a fényes és pazar parádán a képviselőház kivilágíttassék. Ha ebben az évben fényes ünnepséget akarna tartani a nemzet: az csak Rákóczi ünnepére lehetne. Teljes mértékben méltányolja a játékonny célt, de a jelen ex-lex állapot s hazánk szomorú sorsa nem alkalmas hasonló pazar ünnepésekre, kivilágításra. Ki volt-e világitva ez a ház a Kossuth-ünnepély alkalmával, vagy március 15-én? A kivilágítás az öröm jele s ha ebben a helyzetben lesz kivilágítva ez a ház, — csak nevelés dolog, csak szatira volna az. Ne hozzuk ily lehetetlen helyzetbe a képviselőházat; s ha a játékonny célt akarjuk szolgálni, adjuk át azt a pénzt, amibe a kivilágítás kerülne, közvetlenül a játékonny célra. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A képviselőház egyhangyán sohasem volt kivilágítva s ha a Kossuth-ünnepély alatt kivilágítás lett volna: elrendelte volna a kivilágítást. Felvilágosításul még előadja, hogy semmi külső dísz nem lesz a Házon.

Bartha Miklós: Ki kell világitani ezeket a szavakat: „Ex-lex“.

Elnök: Csak a ház ablakai lesznek kivilágo-

bűnös csak a vak fanatizmus szemében volt ő, ám előttünk, akik lelkébe láttunk, nem...

Jött és ment, mint valami szép álomkép, és hasztalan vártuk, hogy életre ébredjen. Jött, mint *Kaiphas*, a dikciózó főpap, mint *Recha*, Mária húsgés szolgálója, és mint a dráma többi alakja mind.

Mind? Mégsem. Az egy Judásból igazi élet árad felénk. Az egyetlen bátor, az egyetlen férfiú a drámában. Nem a bibliában, hanem a drámában. Mert amint Mária, úgy Judás is egészen Heysse alkotása. Merész alkotása. Teljesen ellentéte annak a torzképnek, mely a köztudatban él. Valószínűleg egyik főoka annak, hogy huzódoznak a darab előadásától. Csupa erő, csupa szenvedély. A hazafiság fanatikus. Szószertint veszi Jézusnak ígéretét, hogy szétörti népének bilincseit. Ezért csatlakozik hozzá. Amint látja, hogy ebben a reményében csalódik, elfordul tőle. Őt nem az új tan hirdetője vonzotta Jézusban, hanem a szabadság-hős. Mikor családásának levonja konzekvenciáját, következetes. Mikor ellen-szenvét Mária elhírdülése gyűlölettel izsasztja, ember. Az egyedüli a drámában, ki előtt határozott cél lebeg, ki tudatosan cselekszik, ki a realitás alapján áll. Husból és vérből való. Ember. És nem közönséges ember. Mikor a főpap ajánlatot tesz neki, hogy árulja el Jézust, akit immáron gyűlöl, mély jelentésű szóval feleli:

— Am egykoron szerettem!

A dráma legfényesebbek mondasainak egyike. És éppen Judásnak ajkán...

Hogy fogadják a közönség, melynek szeme előtt az a másik Judás lebeg egyre, a lelketlen, a szivtelen, az emberek utolsója, az áruló?

Hogy eltörpül a drámban mellette Mária, az élettől duzzadó férfiú mellett az árnykép!

Hej ez a Judás, Judás... Nem csak Jézust árulja el, hanem Heysse egész drámáiról gyöngö-

sítva, amennyiben több képviselő családjával innen akarja végignézni az ünnepélyt.

Lengyel Zoltán: Színtelen ellenzi a kivilágítást. (Zajos ellenmondások a jobboldalon.) A királyi palotát is kivilágítják: ilyen parádékra kapható az, de nemzeti ünnepnek sőtétek maradtak annak ablakai. Így a tegnapi Rákóczi-ünnepem sem vett részt az udvar.

Bartha Miklós: Csak Rákóczi bírta volt jó, emlékezte nem. (Zaj.)

Lengyel Zoltán: Ennek folytán nem járul hozzá, hogy 13-án a parlament illumináltassék. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Határozathozatának helye nem lévén...

Rakovszky István: A házszabályokhoz kér szót. Az elnök be akarja rekeszteni az ülést; ez helytelen, mert zárt ülésen igenis van helye határozathozatának.

Szél Kálmán miniszterelnök: Rakovszkyval szemben helyreállítja a házszabály helyes értelmét, amely szerint nyilvánosság nélkül határozatok nem hozhatók. (Helyeslés a jobboldalon.)

Holló Lajos: Az idegenforgalom szempontjából helyesnek tartja ezen ünnepély rendezését s azt is helyénvalónak tartja, ha a magyar arisztokrácia ilyen ünnepélyekkel vonzza fővárosunkba az udvart; de a jelen viszonyok közt valóban megfontolandó, alkalmoszerű-e ez a fényes ünnepség. A Duna-ünnep nem nemzeti, hanem csak társadalmi ünnep és ebből a szempontból nem tartja helyesnek a ház kivilágítását.

Szentiványi Árpád: Nem vitatja, helyes-e vagy nem helyes ennek az ünnepnek rendezése; ha a képviselőház a régi helyén volna, szó se lehetne kivilágításról; de mert a Duna partján van a ház, a többi közt ez a legszebb épület se maradhat sötétben. Kár tehát ezt a dolgot hecc tárgyává tenni.

Lengyel Zoltán: Visszautasítja azt, hogy ő heccet akarna csinálni.

Szentiványi Árpád: Visszautasítja Lengyel kifakadását; ha ő valakit ily módon akar támadni, megteszi azt egyenesen hozzá intézve. S Lengyel Zoltán még nem nőtt annyira, hogy vele szemben meg ne tenné.

Elnök: Kijelenti, hogy a képviselőház sem pro, sem kontra nem foglal állást ebben a kérdésben s éppen azért kerül ki mindent, ami akár demonstráció, akár ellendemonstráció színében tűnnék föl. Azt fogjuk tenni, aminek kevesebbet már tenni nem lehet. (Helyeslés.)

Benedek János: Hozzájárult az ellezéki oldalról történt felszólalásokhoz, de egyszerűen az elnök előterjesztéséhez is. Ha arról van szó, hogy a képviselőház a jelen szomorú viszonyok között demonstráljon egy örömmelneplésben való részvételben: azt teljes erejéből ellenezné. Itt azonban csak olyan dologról van szó, amit megtesznek a többi szomszéd épületekkel is, s a játékonnyé tekintve, ennek az épületnek a gondnoksága sem zárkózhatik el az elől. Bizzuk az egész dolgot a házmasterre. (Általános helyeslés.)

Elnök: Berekeszti a zárt ülést, miután határozat ebben úgy sem hozható.

(Nyílt ülés.)

Elnök: A nyílt ülést újból megnyitván, megállapítja a holnapi ülés napirendjét, amely ugyanaz, mint a maié.

Ezzel az ülés félhárom órakor véget ért.

BELFÖLD

Arkánus? Vaj' ki tud tükös csodaszert, mely az országot mostani kínos állapotából kivezetné? Csodaszert, melyet a korona megadna s mely az ellenzékét leszerelésre bírná, — ha másképp nem lehet: még egy kormányválság árán is? Álljon elé, aki ilyet tud, s tapsok fogják őt köszönteni. A szabadelpvüpart tpsai is. Sőt Széll Kálmán tpsai is. A mai nap folyamán hire kelt, hogy a kormányt egy tagja, báró *Feilitzsch* Arthur tud valamely arkánusot. Sőt a *Magyar Sés* az esti órák folyamán nyomtatásban is meghozta ezt a hirt. Érthető tehát, hogy nagy érdeklődéssel tekintettek a szabadelpvü pártkörben ma este a báró *Feilitzsch* odaérkezése elé. Vajjon demantálja-e a róla híral adott szeszeciót? Hát Hát nem demantálta. Sőt meg is erősítette. Beszél a róla körülményesen. Csak azt az egyet nem mondta meg: miben áll hát ez az ő csodaszere. Hanem azért érdekes volt a többi is, amit igenis elmondott. Szerinte a passzív ellentállás, melyet a kormány s a többség gyakorol, nem vezet célhoz, legfeljebb megőrli vagy a szabadelpvüpartot, vagy a függetlenség pártot, pedig mindkettőt kár volna. A báró tehát az hiszi, hogy valami egyébrek kell immár történnie. Ki kell vinni a koronától valamit, ami ellen a koronának elvi kifogása nem lehet, amit a katonai körök is szívesen fogadnának s ami lehetővé tenné az ellenzéknek a leszerelést. Hogy mi legyen ez a valami, azt *Feilitzsch* tudja, de nem mondja meg. Azt csak olyasvalaki mondhatná meg és pedig a koronának, akit a passzív ellentállás politikájának feladása után a király új kabinet alakításával bizna meg. Ha a korona az engedelményt megadná, a helyzet tüstént kiderülne. Ha nem, az illető államférfi az ellenzékere menne át s ebben az esetben követnék őt mindazok, akik vele egy nézetben vannak, köztük maga *Feilitzsch* is. Hát ez a csodaszert legalább is problematikus értékű. Mert maga báró *Feilitzsch* is lehetetlen mondja, hogy a korona visszautasítaná. Hisz olyan arkánusot, melyről nem bizonyos, vajjon elfogadjá-e a korona, igazán nem nehéz kitalálni, akár egy tucaot is. Olyat pedig, mely a többséget szétrepesztene, akár két tucaot is könnyű kimódolni. A kérdés csak az, kibontakozásnak volna-e az mondható, ha a többségnek és kisebbségnek most folyó harca a korona és a nemzet harcává fajlana el s ha a Széll-kabinet visszalépésének csupán az az eredménye következne be, hogy a szabadelpvüpart szétrepedne? Ilyen *chanceok*ért ugyan ba-

ségét is. Mert míg Judás egyrészt lehetetlenné teszi Mária teljes érvényesülését, másrészt a darab láthatatlan főhőse: Jézust is erősen háttérbe szorítja. Mert Jézust csak mások szavaiból halljuk, közönségesebb emberek tolmácsolásából, de Judás maga szót magáért. Szól a háborgó, a reményvesztett hazafi kétségbeesésével, a csalódott és vezért kereső forradalmár szenvedélyességével. Az ő szavai, mint mennydörgés hangzanak végig a színpadon, az ő tekintetéből villámok lövölnek felénk, míg a háttérbe huzódó Krisztus magasztos szelleme csak mint finom lehelet huzódik végig a darabon, mint enyhe derű árad a közönség felé...

Heysse valószínűleg érezte is, hogy Judás tünik fel darabjában a tulajdonképpeni hősnék — és engesztelésül enkezével vetett véget életének. De ezt meg nem értjük. Mért? Krisztus halálát szükségesnek tartja a haza szempontjából. Mi győzte meg néhány óra alatt az ellenkezőjéről? Judás meghal — hogy kiengesztelje a hívő publikumot... De nem engeszteli ki ezt sem — és nem engeszteli ki a hitetleneket sem. Judás halálát csak egy új dráma igazolhatná. De elég ebből a fajtából egy is! Az ingadozás, a habozás elől kezdődnek. Egyik hős újra elnyomná a másikat.

Híába! A köztudattal, a tradícióval számolnia kell a drámáirónak, különben vissza hatást tesz. A régi és az új értes kegyetlen harca kell és meggyöngyíti a figyelmet, az érdeklődést; pláne, ha a szerzőnek nincs elég bátorsága ahhoz, hogy következetesen a maga felfogását érvényesítse. Azzal a tendenciával, hogy a kecske is jóllakjon és a káposzta is megmaradjon, nagyon nehéz drámai hatást elérni.

Es ha egyebet nem, ezt kétségtelenül bebizonyítja Heysse az ő Magdala Mária-jában. Csakis ezt, mert még korpéket sem tudott nyujtani. Tömegei erőtlenség és Jeruzsálembe ködbe vész. Nem

érzik ki világraszóló jelentősége, amint elhalványodik benne a krisztusi messiázis nagyszerűsége is. Hogy is tünjék ki a másik idézetéből és leírásából, mikor ezek a tolmácsok mind értetlen, gyöngye és gyáva emberek. Eppen olyan ügyefogyott szószólói Krisztusnak, mint Flavianus nagybátyjának, Pontius Pilátusnak. Mikor először lép elénk, csupa nemesség, csupa fennkölt idealizmus, akire érthetetlenül bámulunk rá, mikor Magdala Máriaának, akit szeret, azt az ocsmányt éjszakai ajánlatot teszi... A darab végén azután újra a jó, a derék, az idealista. Arra a kis önmagából való kiugrásra azért volt szükség, hogy Magdala Mária legyőzze a kisértést! Legyőzte azt már régen... Ugy hogy ez a darab igazán elvégződött, mielőtt megkezdődött volna...

Igazán szép csak az a darabban, ami a novellairó tollára vall: az elbeszélő rész. És ez nem csekély rész. Mert hisz Krisztus nem jelenik meg a színpadon és így a köréje füződő eseményeket mások leírásából tudjuk meg.

Megkap olykor a dikció költsége, nemes, heve is és meg a párbeszédeknek nem egy helyen mutatkozó tömörsége és sokatmondó egyszerűsége...

De hiába, még mindez nem dráma...

A jó öreg Heysenek határozott szerenősége van. Ha darabját nem a folytonos betiltások reklamája közben adnák elő, újra kesereghetne meg újra hivatkozhatna arra, hogy az ő drámai költségek, hogy ő ismeri a technika minden eszénjébinjé... a közönség pedig busan biogotatna és sőhajtva felelné: igaz, igaz... de mindezeknek csak vajmi kevés közük van a drámához, az igazi drámához! Jobb lett volna, ha nem vélekedtél volna olyan kicsinylően az életéről, a mindentudó tanítómenterről — és jobban megnéztél volna az embert!

josan fog akár a korona, akár a többség a passzív ellentállás politikájával szakítani.

Püspöki kinevezések. A felhivatalos Magyar Nemzet értesülése szerint a Schläuch Lörcinc elhunytá folytán elárult nagyváradi római katolikus püspöki székre Szmrecsányi Pál székesi püspök nevezetett ki. Felhivatalos lapjaink egyúttal a régóta üresedésben lévő nagyváradi görög-katolikus püspöki szék betöltését is jelenti; a nagyvadalmazási főpapi állásra Radu Demeter lugosi püspök kerül, és lugosi görög-katolikus püspökké Hosszu Vazul balázsfalvi kanonok nevezetett. Mindhárom kinevezés bizonyára a hazafias közönség osztatlan megnyugvásává fog találni, mert olyan férfiak érdemeinek méltánylása, akiknél az egyház iránti hűség nemes harmóniában van a hazaszeretettel.

Az új nagyváradi latin szerzartású püspök: Szmrecsányi Pál, tizenkét éven át kormányozta a székesi egyházmegyét, melyhez az ország három legszebb megyéje: Szepes, Liptó és Árva tartoznak, amelyekben tudvalevőleg legkisebb számban van képviselve a magyarság. Ellenben az ottani tót és székesi szász nép leginkább ki van téve a nemzetellenes politikai áramlatoknak. Szmrecsányi Pál e viszonyok dacára következetesen és tapintatosan érvényt tudott szerezni a magyar nemzeti politikának. Kormányzása alatt számos templomba behozták a magyar istentiszteletet, az egyházmegyei iskolákban pedig oly virágzásnak indult a magyar tanítás nyelv, hogy ma már az ifjabb nemzedék nyelvében és érzelmeiben megmagyarosodva kerül ki az iskolákból. Szmrecsányi Pál hazafiai érdemeit ő felsége nomrégiben azzal is elismerte, hogy őt titkos tanácsosává nevezte ki. A nagyváradiak Szmrecsányiban nagyműveltségű, finom modoru, jótékony és áldozatkész új főpapot nyertek.

Ugyanezek a kitünő tulajdonságok jellemzik a nagyváradi görög-katolikus új püspököt, dr. Radu Demeter is, aki Rómában tanulta a teológiát és még egész fiatalon lett hat évvel ezelőtt lugosi püspök. A lugosi püspökség, a mellett, hogy igen nagy kiterjedésű és egyike azoknak, amelyben a legtöbb szegény plébánia van, alig 18–20 ezer korona fölött rendelkezik, melyet a püspök fizetéképpen huz az állampénztárból. De Radu Demeter, az ő végtelen szerény igényei mellett, ebből a csekély jövedelméből is tudott sok helyen segíteni. Most nagyváradi görög püspökségét kapott, amennyiben a nagyváradi görög püspökség évi jövedelme átlag megközelíti a hatszáz ezer koronát. A jólelkű, hazafias román főpappnak tebat módjában lesz, hogy jellemének egyik legkiemelkedőbb vonását, az áldozatkésztséget és jótékonyt gyakorolhassa.

Helyébe lugosi püspöknek dr. Hosszu Vazult, a balázsfalvi, vagy hivatalos nevén a gyulafehérvári és fogarasi görögszerzartású székeskapitán nagyműveltségű, hazafias magyar érzelmű „iskolás-kanonok“-ját nevezték ki. Dr. Hosszu Vazul csak az imént tért vissza Rómából, ahol úgy a pápa, mint Rampolla bíboros államtitkár kitüntető szíveséggel fogadták.

Bizalmatlansági szavazat Nosz Gyulának. Nosz Gyula országgyűlési képviselőnek a szabadelvűpártból történt kilépése volt tárgya annak a népszólásnak, amely ötszáz választópolgár jelenlétében folyt le tegnap Poprádon. A székes-szombati választópolgárok ez alkalommal állást foglaltak képviselőjük ellen a egyhangúlag a következő határozatot hozták:

„A székes-szombati választókerületnek mai napon Poprádon egybegyűlt szabadelvű választói dr. Nosz Gyula országgyűlési képviselőnek az országos szabadelvűpártból kényszerűségből történt kilépését tudomásul véve, bizalmatlanságuk kifejezeten azon kijelentéssel adnak kifejezést, hogy magukat dr. Nosz Gyula által képviseltnek nem tekintik s így lőkérlik dr. Nosz Gyula urat, hogy ezeknek konzekvenciáját levonni sziveskedjék. Egyben az egybegyűlt választók kijelentik, hogy a szabadelvűpártnak táutoríthatatlan hívei és a kormány iránt bizalommal viseltetnek.“

A gyűlés ezután táviratilag üdvözölte Széll Kálmán miniszterelnököt, báró Podmaniczky Frigyeszt és gróf Csáky Zenót, Szepesvármegye főispánját.

Széll Kálmán miniszterelnök az üdvözítő táviratra a következő sürgőnyvel válaszolt:

A székes-szombati választókerület szabadelvűpártja nevében tolmácsol bízom, hogy meyet nagy örömmel vettem. Öszinte köszönetet mondok. Széll. Podmaniczky Frigyes, az orsz. szabadelvűpárt elnöke következőleg válaszolt:

Bizalmuknak és hűségüknek spontán kifejezését e nehéz időben kétszeresen nagyrabecsüljük. Fogadatik ottani elvtársaink ezért küldött meleg köszönetünk kapcsán legszívesebb üdvözlötünket. Báró Podmaniczky Frigyes pártelnök.

Itt a király. Ilyen címen hazafias szellemű állhatott röpiratot irt Kállai Emil. A magyar nemzeti állam eszméjét jogtörténeti studiuma alapján régi törvényeink és dekrétumaink nyomán fejtegeti és sok

tekintetben helyes álláspontját röpiratának befejezésén ekképpen sommázza:

A reaktiválásra váró magyar királyi udvartartásnak állandó székhelye Budapest székesfőváros, amelyet 1892. június 8-án királyi székhelynek jelentettek ki. Ha az esztendő egyik felét itt tölti a király, ám legyen az év másik részében az osztrák császárvárosban. A magyar királyi udvar reaktiválása alkalomával el kell dönteni azt a kérdést is, hogy az osztrák kormánynak érdekében áll-e Magyarországon a mi királyunk, illetve az ő császáruk személye körül új miniszteri állást létesíteni abból a célból, hogy ő felségének a magyarok közt való időzése alatt az osztrák kormánynak legyen képviselője a király, mint osztrák császár személye körül lépjen, mint ahogy a magyar kormány tagjai közül is van most egy Bécsben székelő magyar miniszter a király mellett. Ha hódoló becsülés és odaadó ragaszkodás övezhető állandóan a magyarok közt tartózkodó király személyét, nemzeti követelőseink is teljesednének, amelyeknek jogos és igazságos voltáról csak a köztünk élő alkotmányos uralkodó lehet teljesen meggyőződve. Új korszakot jelentene ez a magyarság történetében. Hasztalan tervezetünk az egységes nemzeti állam hatalmas épületének felépítéséről addig, amíg csak elvélve, nagyritkán dobban meg arra az örömhírrre a magyar szív, hogy: itt a király.

A közvélemény ébredése.

Budapest, május 11.

Dorsodvármegye ma báró Vay Elemér főispán elnöklété alatt igen népes rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek napirendjén a miskolci szabadelvűpárt legutóbbi választmányi ülésén elfogadott az az indítvány is szerepelt, amely elítéli az obstrukciót, bizalmat fejez ki Széll Kálmán miniszterelnök és az őssz kormány iránt azért, hogy az alkotmányosság fölött nem csüggedő kitartással öröködi. Ezt az indítványt, mint miskolci levelezők táviratozza, Liechtenstein József és társai nyújtották be a vármegyéhez azzal, hogy a megye magárává téve azt, térje el az obstrukciót és kérje a törvényhozást, foglalkozzék komoly parlamenti munkával az alkotmányosság érvényesítése mellett. Kimondja továbbá az indítvány, hogy bizik abban, hogy a kormány megtalálja annak módját, hogy a többség akara az alkotmányosságnak megfelelően érvényesüljön. Az indítvány fölött élénk vita fejlődött ki, amely egyes részben izgalmas jelenetekre vezetett. Mellette szóaltak tel az indítványt benyújtók, Liechtenstein József, aki alapos fejtegetésekkel vázolta a politikai helyzetet, továbbá Orczy Gyula, Geneszy Soma és Vidats János bizottsági tagok. Ellene beszéltek Bizony Akos, Kubik Béla orsz. képviselő, Majthényi Adam, Porcs János és Elek Kálmán bizottsági tagok. A névszerinti szavazás megőjtése után 165 szavazat közül 115 az indítványt, 50 ellene szavazott s így az indítványt a közgyűlés 65 szótöbbséggel elfogadta. Az eredményt éljenzéssel fogadták. A közgyűlés fontosságát jellemzi, hogy báró Vay Béla, a főrendiház volt alelnöke, Horváth Lajos főrendiházi tag, aki Deák Ferenc oldalán küzdött hosszú éveken át mint kiváló politikus, szintén megjelentek és igennel szavaztak. Megjelentek továbbá a vármegye összes országgyűlési képviselői is, kik közül Mikósi Ödön, Brezovay László, Soltész Nagy Kálmán és Ragályi Béla a bizalmi indítványt mellett szavaztak.

Sárosvármegye közgyűlése Vályi János püspöknek, báró Chillányi Imrénének és 31 bizottsági tagnak azt az indítványt, amelyel Széll Kálmán kormányelnöknek s az ősszminiszteriumnak bizalmat szavaz, nagy többséggel és nagy lelkesedéssel elfogadta. Egyszeresimnd aggyalát fejezte ki a közgyűlés az országgyűlés ellenlék magatartása felett. Az indítványt 95, ellene 24 bizottsági tag szavazott. A közgyűlés határozatát annál is inkább kell a választók manifesztációjának tekinteni, mert a 49-as párt ma 22 taggal megalakult és nagy akcióit fejtett ki, hogy a kormány iránt való bizalomnyilvánítás megakadályoztassék, e célból a jogászsgot is mozgósították és a közgyűlés karzaian helyezték el. Bárdosy főispán, aki a közgyűlést vezette, a közgyűlés határozatába nem folyt be és a mozgalomtól teljesen távol állott. A közgyűlésen 'ausított pártatlan magatartása, dacára annak, hogy a jogászsg többször megújuló zajongásba tört ki, valamint türelme nagy megalégedést keltett.

Pozsonyvármegye közgyűlése nagy többséggel fogadta el az állandó választmányának a törvényen kívüli állapotra vonatkozó indítványát, mely a következőképpen hangzik:

Pozsonyvármegye, mely mindig hű öre volt az alkotmányos szabadságoknak és tantoríthatlan hűséggel ragaszkodik őssz alkotmányunkhoz, mely hazafias aggodalommal szemléli a folyamatosan lévő és az indemnitási törvényjavaslata is kiterjesztett obstrukciót, amelyet egy alkotmányjogi, mint politikai szempontból károsnak tart és amely egyszeresimnd gátat vet annak, hogy a parlament idejét meddő vitatkozások helyett az ország anyagi érdekeit legelőtöbbsz szükségleteinek kielégítésére irányuló tevékenységére használhassa: följáratlag kéri a képviselőházat, hogy biggadt megfon-

tolással keressen utat és módot arra, hogy a jelenlegi áldatlan állapot megszüntetésével a képviselőház tanácskozáisában a hasznos munka terére lépjen és az ország ügyeinek vitelében a teljes alkotmányos állapot helyreálljon. A törvényhatóság bizik a képviselőház minden pártjának hazafiaságában, bizik a Széll-kormány bölcsességében és eddig is kifejtett hazafias működésében, hiszen hogy az alkotmányosságot és a parlamentáris kormányzatot veszélyeztető helyzet megszüntetésével a nemzetnek összes állami intézményeinkben valamint Ausztriával önmálló közjögi viszonyainkban és különösen a hadsereg tekintetében nemcsak az 1867-iki kiegyezést, de egyéb tételek törvényeinkben is biztosított és bennünket a természet törvényei szerint is megillető jogokat és nemzeti szellemet tudatosan e órára jogja irányítani, amely cél elérését azonban egyedül az alkotmányos tényezők szabályszerű működésétől várja.

Trencsénvármegye törvényhatóság bizottsága ma tartott rendes közgyűlésében egyhangúlag elhatározta, hogy a kormány magatartását az obstrukciával szemben teljes mértékben helyesli. Egyszeresimnd kimondta a közgyűlés, hogy a kormány magatartását nagy megnyugvással fogadja a vármegye közönsége, hogy az államháztartást az ellenlék obstrukciója által nem engedte megzavarni.

Temesvárról jelentik: **Temesvármegye** bizalmi nyilatkozatát Széll Kálmán miniszterelnök a következő leirában közzönte meg:

Temesvármegye tisztelt közönségének folyó hó 4-ikén tartott közgyűléséből leirerjesztett hazafias följáratát köszönettel vettem. Az alkotmány védelemének elötagait álláspontomnak és politikai magatartásomnak helyeslése, bizalmuk lelkes megnyilatkozása erőt ad a küzdelemre és kitartásra buzdít. Fogadja a vármegye tisztelt közönsége a mostani nehéz helyzetben kiválóan becses támogatásáért meleg köszönetemet. Hazafias üdvözléssel. Széll.

Nagyberezsnáról táviratozzák: Az itteni választókerület szabadelvű polgárainak értekezlete a következő táviratot intézte Széll Kálmán miniszterelnökhez: A nagyberezsnai választókerület szabadelvű polgárainak értekezlete, midőn a bazára veszes jelenlegi parlamenti obstrukciót elítéli, egyszeresimnd töretlenül ragaszkodásának és bizalmának ad kitéjezt nagyműveltségű iránt, ki a jelen súlyos politikai viszonyok között is oly nemes és önteláldozó bölcseséggel s kitartással küzd a jog, törvény és igazság magzatos elveinek érvényesüléséért. Adamkovic Jenő róm. kath. plébános, az értekezlet elnöke.

E táviratra Széll Kálmán miniszterelnök a következőképpen válaszolt:

A nagyberezsnai választókerület szabadelvű polgárai nevében hoztam intézett lelkes üdvözlét, melyben bizalmuknak és ragaszkodásunknak adnak kitéjezt, öszinte köszönetet mondok. Széll.

Az országos diákkongresszus.

Budapest, május 11.

A magyar főiskolák ifjúságának országos értekezlete ma kezdődött az újvárosi háza díszterében. A diákkongresszus napirendjén a magyar ifjúsági élet számos jelentős ügye szerepelt, így a diákélet, diákotthon, tudományos egyesületek alakítása diáksajtó, párbajellenes mozgalom, diáksapka, atlétika, zeneegyesületek s népegyetem. Délelőtt volt az ünnepi megnyitás, amelyen a kormány Zsilinszky Mihály kultuszminiszteri államtitkár képviselte, az érdemeleg tanácskozás délután kezdődött. Az egyetemi templomban mondott ünnepi mise volt a megnyitás bevezetője. Innen a kongresszus tagjai az egyetem zsalójára alatt átvonultak az újvárosi házára.

Zsembery István elnök bejelentette, hogy a gyűlésen a budapesti tudomány-egyetem, a József műegyetem, az alatorvosi főiskola, a kolozsvári egyetem, a debreceni és sárospataki kollégium az egy, a mármaros-szigeti és pozsonyi jogakadémia, az egyetem kör, az általános egyetemi segítő-egyesület, a polgári iskolai tanárjelöltek és bölcsészethallgatók segítő-egyesülete képviselték magukat. Aztán megalakították a kongresszus tisztikart. Elnöke: Antony Béla lett, följárat: Gyulász József föjegyző: Görög Ferenc; választottak még több tisztart és jegyzőt.

A megalakulás után vonultak be a terembe a kormány és a főváros képviselői és a kongresszus védői. Ekkor Antony Béla elnök rövid beszéddel nyitotta meg a gyűlést. A magyar ifjúság — ugymond — nem akar egyebet csak e jelszóval: Istennek királyért és hazáért! nazáat híven szorgolni. Arra kérte társait, hogy a tanácskozáson szeretettel vegyenek részt és a határozatok meghozatalát ne nehezítsék szétzúzással.

A beszéd után Kétyi Károly rektor üdvözölte a fiatságot. A programból látja, ugymond, hogy a kongresszus nagy részt komoly társadalmi kérdések megoldásá tűzte föladatául. A főiskolák vezetősége örömmel és megalégedéssel látja, hogy a tudomány művelésén kívüli társadalmi terre is átosapnak annál is inkább, mert a társadalmi kérdések megoldása ma, a nemzetiségi küzdelmek idején, kétszeresen fontos. Hazafias cselekedet tehat e kongresszus tartása, de csak úgy, ha nem parlamentet csinálnak, hanem komolyan a kitűzött tárgyhöz tartják magukat. Munkásságukban támogatja a diákokat a kormány rokonérzése is amely Zsilinszky államtitkárrel képviseltette magát. Kérte végül, tanácskozzanak komolyan tartassék be a programot és ne tevélységnek a napi politika sószor meddő mezejére. (Eljenzés.)

Miután *Róssavölgyi* Gyula alpolgármester a főváros nevében üdvözölte az újakat. *Hollo Lajos* országgyűlési képviselő mondott költői szarvaslós ünnepi beszédet. A magyar ifjúság hivatását világította meg, majd így fejezte be beszédét: Lelek női ifjúság, lelkes magyar női társadalom, hol késő te, hogy nemzedet iránt kötelességeidet igaz lélekkel teljesítsed. Mikor acélozod meg akaratodat, mikor lángol szívednek érzése, mikor teszed meg fajod és nemzedet iránt mindazt, aminek megtételére egyedül te vagy képes. Mikor állsz órangyalként a férfi oldal mellé, hogy azt önzetlenségre és lemondásra tanítsd? Mikor bírod újra, hogy semmi más ne kövessen, csak szívednek sugallatát, hogy dobjd el magától a hiúságnak és nagyravágyásnak minden kísértését? Mikor lépsz te magad is áhitattal a nemzeti kultúra templomába, hogy áldozd, tégy és tartsd oda a nemzet nyelvét, előrehaladását és boldogulásáért. Mikor tépd le magadról az idegen mezt, az idegen munka csillogó alkotásait, mikor mindezt saját honfitársaidat fosztja meg a mindennapi kenyértől és tiszt meg ezeket és ezeket a hazai föld és a családi tűzhely meletti? Mikor leszel nemcsak nő szépségben és érekenyben egyaránt tündöklő, de magyar is lélekben, tevékenységben, elhatározásban erős? **Ha valamikor, ma lángoló lelkesedésre van szükséged.**

Ezután *gr. Mailáth József* értekezett a nemzetközi, nemzeti és keresztény szocializmusról. Vázolta a szocializmus fejlődését és lényét, amelyben máris két ellentétet talál: a szociális és a nemzetiségi kérdést. Az úgynevezett nemzetközi szocializmus, avagy forradalmi szocializmus szerinte a legveszedelmesebb. A legmegfelelőbbnek tartja a keresztény szocializmust. Ajánlja, hogy az ifjúságnak szociális alapja az emberszeretet és felebaráti szeretet legyen.

Antony Béla elnök köszönő szavai után a díszülés a Himnusz énekítésével véget ért. Napirendjének érdemleges tárgyalásába csak délután fogott a kongresszus. Négy pontja volt a délutáni tanácskozásnak: a tudományos egyesületek, a diákokon, a párbajellenes mozgalom és a magyar diáknő. A gyűlésen a tudomány-egyetem vezetősége képviselőben *Schwarz Gusztáv* udvari tanácsos, a jogi kar dékánja jelent meg.

A napirend előtt *Nagy Sándor* a vidéki főiskolák nevében szólalt fel. Most, hogy a magyar nemset Rákóczi nevével kapcsolatban a mult dicsőségébe nézett vissza. alkalmatos — úgymond — hogy egy pillantást vessünk a jövőbe. Nem akar a napi politikába beleavatkozni, mégis hangsúlyozza, hogy az ifjúság kötelessége, hogy hájátát és közzönetét fejezze ki azok iránt, akik a parlamentben és azon kívül a magyar nemzet igaz ügyéért harcolnak.

Indítványozza, mondja ki a kongresszus, hogy a független, önálló Magyarországot ideáljának tekintsi s azért mindenkor küzdeni fog. (Éljen.)

Dr. Schwarz Gusztáv jogi kar dékán kijelenti, hogy a kongresszus csakis oly indítványokat tárgyalhat, amiket eleve bejelentett.

— Bejelentettük! Bejelentettük! — kiáltották mindenfelől.

Dr. Schwarz Gusztáv: A rektori hivatalban nem jelentettük be!

— Az elnökségnek bejelentettük!

— Én nem tudok róla!

Óriási lármát tört ki erre. *Nagy Sándor*, az indítványtevője újra fölugrott és követelte az indítvány tárgyalását.

— Eláll! Eláll! — kiáltották a mérsékeltberek.

A dékán erre újból és a meghatározottabban kijelentette, hogy ez a téma be van fejezve, tovább tárgyalását nem engedi. A kongresszus tagjainak több mint fele erre a kijelentésre *Le vele!* kiáltásokkal kivontul a teremből és a karzaton foglalt helyet. Onnét zavarták fitymáló közbeszédősségek a tárgyalás menetét.

Zsembery István elnök figyelmeztette a karzatra, hogy aki közbeszól, azt karhatalommal fogja kivételezni. Erre aztán a oszód némileg helyreállott.

Az első ponthoz, amely az egyetemen belüli tudományos egyesületek alakítását sürgeti, *Halasy Andor* szolgálatot kommentárt, fejtegetvén az ily egyesületek hasznos és célszerű voltát. A kongresszus elhatározta, hogy módot keres az ország főiskoláin működő tudományos egyesületeknek egymással való kapcsolatba hozatalára. A második pont: a diákokon kérdés. *Zsembery István* ismertette a diákokon és egyetemi kórházgyeget eddigi működését. Vázolta azt a szép eredményt, amelyet a két intézmény elért s amelynek tovább fejlesztése állandó feladata az egyetel vezetőségének. Bűsséggel emeli ki, hogy — a bécsi egyetemet kivéve — egy európai egyetemen sincsen ilyen intézmény. s a római és a párisi diákok is a budapesti diákokon és kórházgyelet mintájára készülnek hasonló humánus egyetelket létesíteni. A kongresszus elhatározta, hogy lehvija a vidéki főiskolákat hasonló egyetelket létesítésére. *Kovács János István* indítványára elhatározták tovább, hogy a diákokon kibővítésére segítyt kérnek a kormánytól, s addig, mig ez lehetséges lesz kéréselni fogják az egyetem tantermeinek délutánonként tanulószobákká leendő berendezését legalább tel-

viz idején, amikor a diákság szegényei között leirhatatlan a nyomor. Végül elhatározták, hogy a budapesti kórházgyelet tagjai közé az állatorvosi főiskola hallgatóit is beveszik.

A napirendre tűzött többi pontok tárgyalását ezután holnapra halasztották.

Zavargások Horvátországban.

Budapest, május 11.

A horvátországi zavargások egyre nagyobb mérvet öltenek. A lázongó parasztlakosság egy része a május harmadikán lefolyt kegyetlenkedések óta verszemet kapott s most olyan mérvet öltöttek a zavargások, hogy mindenfelől katonai segítséget kell igénybe venni. A mozgalom vezetői ezuttal is a horvát diákok, akik külföldön nyomtatott rópiratokkal lájták a parasztságot, amely nem is tud számot adni arról, hogy mit kíván. A zavargások az alatt a jelszó alatt folynak, hogy nem kell adót fizetniük Magyarországnak, de a Magyarországhoz való viszonyukról fogalmuk sincs. Tudatlanságukat természetesen a legbűnösebb módon aknázzák ki az izgatók. A zavargásokról a következő tudósításaink számolnak be:

Osáktornya, május 11.

A horvátországi magyarelles mozgalom hálalmai már magyar területre is átcsapnak. A muraközi nép közt izgató rópiratokat terjesztenek, melyekben elmondják a horvátországi eseményeket s a muraközi népet csatlakozásra szólítják fel a magyarok ellen. A rópiratokból kilenot sikerült a csáktornyai főszolgabírósnak elkoboznia s a nyomozást a rópirat terjesztőt ellen erőlyesen folytatják. A rópiratot Bázalben nyomtatják s biciklin járó horvát diákok osztják szét a muraközi falvakban. A rópirat illir nyelven van szerkesztve, melyet a muraközi nép nem ért meg teljesen.

Zágráb, május 11.

A horvát lakosságot állandóan izgatottságban tartják egyes agitátorok, akik folytonosan a magyarok elleni gyűlöletet hirdetik s osztogatják egy magyar beszédnek horvát nyelvre fordított szövegét, amely állítólag Budapesten hangzott el a horvátok ellen. A parasztek nyiltan hirdetik, hogy a magyarokkal el fognak bánni s nem fognak kimélni egy magyart sem. A község előjárósága intette a levél íróját, hogy odahaza ne beszéljenek magyarul s gyermekeiket is figyelmeztessék, hogy csak horvátul beszéljenek.

Eszék, május 11.

Itt az éjjel letartóztatták a *Narodna Obrana* szerkesztőjét, *Lorkovic* Ivánt. Az elfogatás egy, a lap tegnapi számban megjelent cikk miatt történt. Ebben a szerkesztő a szabadságért vivandó harcot hirdeti s ezeket írja a többek között:

„A miként minden igazi szlávnak rokonszenvenvel kell kisérnie az orosz forradalmárok küzdelmét az orosz autokrácia ellen, ugy nekünk is mint embereknek rokonszenvenznünk kell azokkal a bolgár főike-lőkkel, akik a szabadság fenekölt eszméjét képviselik. Ha nem tesszük ezt akkor nincs többé jogunk, hogy itthon mint hazánk szabadságának és haladásának bajnokai szerepeljünk.”

Ma delelőt kutatást tartottak a lap szerkesztőségében s megtalálták a cikk kéziratát. Új letartóztatás is történt, amennyiben a lap egyik munkatársát, egy *Vilder* nevezetű újságíró szintén magával vitte a rendőrség s rögtön át is szolgáltatta az ügyésznek.

Eszék, május 11.

Az egész megyéből érkezett jelentések szerint a tegnapi vasárnap teljesen nyugodtan folyt le. A legnagyobb óvatosság mellett is sikerült némely helyen becsempészni az ismeretes bázei forradalmi plakátokat. Ezeknek terjesztői ellen a legszigorubb eljárást indították meg.

Pécs, május 11.

Szlavónia és Horvátország különböző helyeiről zavargások híre érkezik. A Baranya-Szentlőrinczről kiinduló és Nasice állomásig menő vasuton több helyen leszaggatták a magyar feliratu vasuti táblákat. A zavargás egyre terjed és mind veszedelmesebbé válik. Most különösen a sericanói állomást fenyegeti, ahová Pécsről csendőrséget kértek, mert egyaránt veszedelemben forog a személy- és vagyonbiztonság. A pécsi vasuti állomáson tegnap óta külön katonai vonat áll készen, hogy szükség esetén azonnal utnak indulhasson a pécsi 52. gyalogezred készenléteben levő egy zászlóaljával. Kaposvárról tegnap a 44. gyalogezred több százada Horvátországba indult. Zágrábból érkezett hírek szerint a Máv. üelet-vezetőség is fölrobbanással fenyegetik. A polgári, katonai, valamint a vasuti hatóságok megtették a legmesszebbmenő intézkedéseket. Pécsről oszod-

őrséget kérnek Moslavina, Poporaca, Ivanica, Grad állomások, mert az ott levő kizsámu csendőrséget megtámadták a zavargók. Hír érkezett arról is, hogy az állomások ellen dinamiterenyeket terveznek, miért is a vasuti személyzetet a legéberebb őrközésre utasították. A zágrábi, szombathelyi és szegedi üzlet-vezetőségek, amelyek a horvát-szlavóniai vonalakon felügyeletet gyakorolnak permanenciában vannak. A bródi vasuti állomást megtámadta az éjszaka a csöcselék s bezulta az állomásépület ablakait, letépte a magyar fölirásokat, a magyar hivatalnokokat pedig véresre verte. Csak nagynehezen lehetett helyreállítani a rendet. A készen tartott katonaság még nem indult el Pécsről.

Zágráb, május 11.

Bródban, Susakon és Cirkvenicában és még azonkívül több horvát községben voltak nagyobbszabású tüntetések. A helyzet igen komoly, miért is Kaposvárról és Laibachból katonai erősítések indultak Horvátországba.

Bródban nagy zavargások voltak az éjjel. A pályaudvar ablakait bevették s a zavargók lakóházakat is tettek. A *zlatarbisztrica* állomáson bevették az ablakokat.

Fiume, május 11.

Susakban tegnap zajos tüntetések voltak, melyeknek folyamán Horvátország pénzügyi önállóságát követelték. A tüntetők közül kettőt letartóztattak. Estelét újból ismétlődtek a zavargások. A zavargók horvát zászló alatt a közel levő községekbe vonultak. Éljen Horvátország! és Kinyitni a börtönöket! kiáltással vonultak be a falvakba. A táviratilag értesített csendőrség szétverte a tömeget, a hatóság minden nyilvános helyet bezárattot s a Jeloesics-téren egy század katonaságot állítottott föl. A zavargások folyamán tizenöly embert tartóztattak le.

Cirkvenicában és Loqueban szintén zavargások voltak. Loqueban az állomás összes ablakait bevették.

Laibach, május 11.

A 27. gyalogezred egy zászlóalja tegnap a horvátországi Kőrösre indult. Az ezred többi zászlóaljai is utra készen állanak.

KÜLFÖLD

II. Vilmos római utjához. A *Berliner Tageblatt* római levelezője részt vett a Propaganda híde három francia prelátusának a beszélgetésén. A főpápa a német császár római látogatását a francia befolyás katasztrófájának tartják. „Az ember szinte sirni tudna mérgében, mondá az egyik temperamentus prelátus. Ha a Vatikán nagylelkűségéből nem ejti is el Franciaországot, a keleti keresztények fölött való francia protektorátusnak a sorsa meg van pecsételve.”

A *Nordd. Allg. Zig.* pedig a következőket írja: „A már harmadik generáción keresztül tartó barátság szerződés a császár látogatása folytán újabb vetést képez a távol jövőre nézve, mely minden ellentét és kedvezőtlen törekvés dacára meg fog maradni. Olaszországnak a többi hatalmakhoz való békés viszonyán ez mitsem változtat. Ellenkezőleg, Olaszország ezt a viszonyt annál nagyobb elfogultatlansággal ápolhatja, menél biztosabban érzi magát a Németországgal immár husz év óta tartó szövetségben. Ezt a szövetséget nem gyöngítette, hanem erősítette az a személyes fiztelet, melyet a császár 20 millió katolikus németnek világi feje, a pápa iránt tanusított.”

A francia kulturharc. Néhány francia lap szerint *Combes* francia miniszterelnök a Vatikánal a konkordátum 10. §-ának megváltoztatása ügyében tárgyal. E paragrafus szerint a püspökök plébánosokat nevezhetnek ki, de csak olyanokat, kik a kormánynak rokonszenvesnek. A konkordátum azonban nem szól a káplánokról, kik hivatalukat a plébános felügyelete alatt gyakorolják, s akiket a püspök nevez ki, vagy tesz le. A most folyó tárgyalásoknak az a célja, hogy a konkordátum 10. §-a ugy módosíttassék, miszerint vikáriusoknak is olyanok neveztessenek ki, kiket a püspök a kormánynak előterjeszt, s akiket a kormány elfogad.

A tounoni pör gyönyörűséges dolgokat derített ki az nonnony-i *Don Fausteur*-zárda apácáiról, akik — mint a nancy-iak — serdületen gyermekekkel baromi munkát végezteknek, de amellett rosszul táplálták s egészségügyi tekintetben teljesen elhanyagolták őket. Ha egy gyermek 12—15 ingot meg nem varr hetenként, akkor kegyetlen büntetésben részesülnek, *hídey vizet öntik le őket, kikötik, megpofozzák, megesszák, stb.* Az ügyés emiatt *Eusebia, Suzanne, Ludovica, Desirée* apácák, valamint *Marie Leorat* család ellen vádat emelt. A tanuk biztonnyították az embertelenségeket, a gyermekek maguk sem tagadták, de mindegyik kijelentette, hogy

a büntetést megérdemelte. Az ítéletet két hét múlva hirdetik ki, de a köztársasági lapok már most követelik, hogy a *Bon Pasteur* valamennyi kolostorát az a sors érje, ami a nancyit, vagyis olasztól föl és zárják be a *Bon Pasteur* mind a *kétszázhuszonegy* klastromát, hogy vége vessék a szegény gyermekek kizsákmányolásának és sajnargatásának.

Chalons sur Saone, május 11.

Egy itt tartott keresztény-szocialista kongresszus berekesztése után *Perraud* bíboros a székes-egyházba ment, miközben ellenséges tüntetések tárgya volt. Midőn számos paptól körülrés és a kongresszus tagjai által követve a csendőrség oltalma alatt a székesegyház mögé érkezett, a fővikárius belebonyolódott egy vasdróba és elesett, miközben a bíborost is magával rántotta. Mind a kettő azonnal felállt, a nélkül, hogy megsérült volna. Az eset közelebbi magyarázata még nem érkezett.

Lyon, május 11.

Leon Varigny, a *Reveil Republicain* című lyoni lap szerkesztőjét ma a vizsgálóbíró kihallgatta egy cikk ügyében, melyet a karthauziak dolgában tett közzé. *Varigny* kijelentette, hogy *Leuthelm*-től, a karthauziak ügyvédjétől arról értesült, hogy egy politikai személység ennek 400.000 frankot ígért, ha sikerül számára megszereznie a karthauziak gyári jegyét. *Leuthelm* és a karthauziak gyárának igazgatója, *Ney* abbé továbbá közölték vele, hogy egy ember, aki egy 90 képviselőből álló csoport megbízottjának mondotta magát, nekik 2.300.000 frankért felajánlotta a 90 képviselő szavazatát.

A balkáni forrongás. A párisi török nagykövet a Balkáni helyzetről a következőket mondta a *Figaro* egyik munkatársának: Az ottomán hatóságok megtették minden intézkedést, hogy a szalonikihez hasonló események ismétlődését lehetetlenné tegyék. Részrehajlatlan jelentések szerint ezeket a merényleteket a bolgár bizottságok intézték. A nagykövet nem akarja kétségbevonni a bolgár kormány jóhiszeműségét és őszinteségét, de mégis megakadályozhatna volna, hogy bolgár tisztek csatlakozzanak a főfelkelőkhez. A török kormány mindent megtett, hogy a reformprogramot megvalósítsa és ha a reformok késnek, úgy ennek csak a bolgár bandák garázdálkodása az oka. Törökország nem keresi a háborút és türelmének már eddig is nagyon sok próbáját adta.

Köln, május 11.

A *Kölnische Zeitung* egy Németország és a macedon-kérdés című hosszabb cikkben hangsúlyozza a Szófiából eredő jelentésekkel szemben, hogy a porta szolgálatában álló német tisztek közül egy sincs Macedóniában, hanem a török hadseregben lévő tiz német tiszti Konstantinápolyban van. Azok a vadak, mintha Németország háborúba bízta a Törökországot Bulgária ellen. rosszakaratú koholmányok. Németország a Balkán nyugalmának mielőbbi helyreállítását célja és áskálódások által nem fogja magát megengedni nyugalmában és önmérséklésében. Csakis csatlakozhatik azokhoz a nézetekhez, amelyeket gróf Golnowskij osztrák-magyar külügyminiszter szombaton az osztrák-magyar kiviteli egyesületi küldöttsége előtt kifejezett és amelyek szerint Ausztria-Magyarország és Oroszország szilárd közös eljárása következtében, hogy Macedóniában a szükséges reformokat keresztülvitessék, komoly komplikációtól nem kell tartani.

A kisenevi mézszárlás.

Budapest, május 11.

A kisenevi zsidóüldözéssel megjelent az orosz hivatalos jelentés, melyből kiderül, hogy a csőcselék durva szenvedélyének fölkelésére ismét a rituális gyilkosság vádját használták föl, még pedig — sajnos — elég eredményesen. Az orosz belügyminiszternek a kisenevi kormányzóhoz, városi kapitányokhoz és rendőrfőnökökhöz intézett körlevelé az antisémítá zavarásokról a következő képet nyújtja:

A zavarásoknál, amelyeknek megindító többnyire egyszerű emberek voltak, 45 ember megöltetett vagy sebébe behalt, 74 súlyosan és körülbelül 850 könnyebben megsebesült. Vagy 700 házat és 600 boltot, amelyek zsidók tulajdonai voltak, kifosztottak. A vizsgálat kiderítette, hogy a zavarok a besszarábiai keresztények és zsidók között kiélesedett rossz viszonyból keletkeztek. Ily körülmények közt valamely ostoba híresztelés a népszemélyek kiűrését idézhette elő. Ez meg is történt ama hamis vád következtében, hogy a zsidók Dubossariban, Kievdőben és Kisenevben rituális gyilkosságokat követtek el. Ez által március végén a kisenevi munkások és az egyszerű nép között az a hangulat támadt, hogy a zsidókat meg kell támadni. Írott felhívásokat is terjeszt-

tettek, hogy lépjenek fel a zsidók ellen. Husvét vasárnapján azonban még nem lehetett semmi rendkívül sem tapasztalni a nép hangulatában. A népmulatságok színhelyén minden csendes volt, míg délután 4 óra felé egy zsidó körhintatulaidos annyira lökdösött és vert egy keresztény nőt, hogy ez elejtette gyermekét. Ez szolgáltató közvetlen alkalmat a zsidók megtámadására. Azonnal kövek röpültek a zsidók házáinak ablakaira. A zavarások átterjedtek a szomszédos utcákra és a tömeg ezután bejárta a különböző városrészeket, mindenütt szétrombolva és kifosztva a zsidó házakat és boltokat. A kihágásokat nem lehetett nyomban elnyomni, mert igen gyorsan terjedtek. Már husvét hétidőjén este nagyobb számú zsidó halottat számáltak. Tíz óraker a zavarások megszűntek. A következő hétfőn egy botokkal felfegyverzett csoport zsidó az új bazárban megtámadta az ott jelentékenyen kisebb számban lévő keresztényeket. A verekedés azonban csakhamar megszűnt, míg a bazár másik végén hasonló támadás ismétlődött. A zsidó támadók köréből egy lövés eset, mely megsebesített egy keresztényt. Erre megújultak a zavarások a városban. A zsidók lakásait szétpusztították és a zsidókat lölették. A várost bejáró katonai őrszolgálat elégtelnek bizonyultak. Új csapatokat rendeltek oda és a rend fenntartására való intézkedést a kormányzó átadta a katonai hatóságnak. A kezdetben odarendelt csapatoknak nem sikerült a zavarások elnyomása, mert a rendőrség hiányos intézkedése következtében az utcákat a rendezőrekon kívül a kiváncsiak nagy csoportjai is ellették. Miután a csapatokat tervszerűen elosztották az egyes kerületekre, a zavarások hétfőn este megszűntek és nem is újultak meg. A kisenevi események a zsidó lakosságát a birodalom sok helyén felizgatták és a keresztények közt küszöbön álló zsidóüldözések híresztelésére adtak alkalmat. Néhány helyen a zsidók egyesületeket kezdtek alakítani önvédelem céljából. A rendőri minisztérium igazgatója által a helyszínen folytatott vizsgálat alapján a császár utasította a belügyminisztert, a kormányzóságok és a városok fejeit, hogy személyes felelősség mellett tegyenek intézkedéseket, hogy az erőszakoskodásokat megelőzzék és a lakosságot megnyugtassák, nehogy a lakosság valamely részének oka legyen életét és vagyonát féltani. A körlevél a kormányzók stb. figyelmét felhívja arra, hogy egyesületek alakítása önvédelemre teljesen megengedhetetlen és a polgári hatóság nincs jogosítva csapatok kirendelése esetén a rend helyreállítására való kötelességeit átruházni a katonai hatóságokra, hanem személyesen kell jelen lennie a helyszínen és vezetnie kell a katonaság és a rendőrség közös eljárását a kihágások elnyomására. A törvény szerint a polgári hatóság képviselője csak akkor szüntetheti be az intézkedések személyes vezetését, ha a csapatok parancsnokait felhívta, hogy fegyverüket használják, és ez esetben is csak a csapatok eljárása alatt.

Ebből a körlevélből kiderül, hogy a hatóságok hetekkel ezelőtt nagyon is jól tudták, hogy mi készül, s még sem intézkedtek, hogy a zavarások kitörését megakadályozzák. Nagyon kedves a belügyminiszternek az a rendelkezés, hogy a zsidók seholsem alakíthatnak egyesületeket a maguk védelmére. Majd elvélgezi ezt a katonaság, de — mint a kisenevi tapasztalat is bizonyítja — majd csak akkor, ha a csőcselék már belefáradt a gyilkolásba.

HIREK

Csak titokban.

A tejpancsolóknak s mindazoknak általában, akik nem azonnalmód juttatják asztalukra az ennalvót, ahogy azt a természet kínálja s mégis berzenkednek, amiért a nyilvánosság hirtelenében megbélyegzi őket, mi alázatos fogyasztók csak egyet mondhatunk első szóra. Azt az eléggé ismeretes, de nem éppen utolsó axiómát, hogy: „Az a miénk, amit lenyelünk.” Tehát nagyon rosszat kívánunk annak, aki tej helyett lisztes, vagy krétporos vizet, vaj helyett sárka fagygyut, vagy a jó ég tudja, mit etet velünk. És száz aranyat adunk annak a táplálkozó polgártársunknak, aki nem a gyönyörűség egy nemével olvasta azokat az újsághíreket, hogy ezt vagy amaz az élelmiszerhamisítót ilyen vagy olyan büntetéssel sújtották.

Nem vagyunk szivtelenek, amikor egy csepp sajnálkozás sem férkőzik hozzánk az ilyen büntösök iránt. A váltohamisító nem lehet olyan gyűlöletes, mint ezek a pancsolók, akik csak úgy könnyedén, minden

lelkifurdalás nélkül utaznak a bőrünkre itt ebben a nagyvárosban. Méregkeveréssel, lassu gyilkolással ók, a néhányan, a sokaság, a százezrek ellen. Hogy ók meg boldoguljanak, jól éljenek és szerezzenek.

Nem lehetett már birni velük, annyira garázdálkodtak. Különösen a tejgyártók. S akkor jobban kezdtek vigyázni a körmükre a hatóságok s ez jól esett a boldogtalan fogyasztónak. Ugy kell, nagyon helyes, esz-jék meg őket, verjék el rajtuk a port. Mi felnőttek csak nyugtatgattuk magunkat: erős a természetünk, talán bírja a küzdelmet az alattomos csalással szemben. De görcsökre szorult az öklünk, mikor a kicsinyeinkre gondoltunk, akik nem kapják meg az ő becsület, igazi tejeskéküket. Ami nekik a megérsődés, az élet.

Jó idő óta tart már az erélyes bírásokodás a hamisítók fölött. Közigazgatási bizottság, előjáróság nyakra-író bíróság. Ez sem használ. Csak folyik tovább vídában a hamisítás. Az újság kiírja az ítéleteket, persze a megbüntetett névvel. Ez-fáj. De azért a hamisítás nem akar kevesebb lenni, inkább még gyarapodik. S úgy kerül-fordul, hogy a megbírságot uralások mozgolódtak a nyilvánosság ellen. Hogy a sajtó ne állítsa őket pellengérré, ne tudassa a közönséggel elítélhetőségüket. Szóval maradjon csak a dolog titokban.

A főpolgármester ur, aki a közigazgatási bizottság mai ülésén védelmébe vette őket, utája akarva állni annak, hogy ezek az ítéletek a nyilvánosság elé kerüljenek, alighanem meglepetést szerzett a főváros közönségének. A főváros közönségének jobban esett volna, ha a főpolgármester ur részt kér abból a kétségtelenül általános felháborodásból, amely a hamisítóknak kijut. Az a megokolás, hogy azért kell megkímélni az elítélteket, mert jussuk van a miniszterhez való fölébejárás, nem győzhet meg bennünket. Nem tudunk tulságosan hinnianak a föltevésnek, hogy akadhatnak, akik ártatlanul kerültek a bajba. Fölteszük a hatóságokról ebben a fontos kérdésben a legnagyobb lelkiismeretességet s a jövőre nézve a legutóbbi óvatosságot is hajlandó elviselni a főváros közönsége az itélkező fórumtól, hogy ártatlanul senki ne szenvedjen. De a legeslegfőbb cél mégis csak az, hogy ennek a városnak a táplálékát ne rongssa meg senki. Pedig arról úgy látszik nagyon nehéz lemondani. Rég ideje büntetik már a hamisítókat, ország-világ megtudhatta, kinek az élelmiszere nem ajánlatos, azért mégis megterem az élelmiszer-hamisító. Itt a gyöngéd kimélet hátlatán talajba kerül. Volt alkalom és idő a visszariadásra, mégsem következett be az okulás.

Annyi bizonyos, hogy Budapest népe csak örülni fog, ha a nyilvános ellenőrzés továbbra is meg lesz. Maradjanak csak teljes világításban a hamisítók, viseljék el a nyilvánosságot. Soha senki úgy meg nem érdemli a publicitás kellemetlenségét, mint ók. És ha megéssik talán, hogy a büntösök közé becsuszik egyszer egy ártatlanul szenvedő, soha szívesebben nem rehabilitál majd a sajtó, mint ez alkalommal.

Omár.

Budapest május 11.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 15-ikén uj

előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Budapesten. Ő felsége a király ma este Budapestre érkezett. Az udvari vonat, melyet *Ludvig* Gyula főrendiházi tag, elnökgazgató vezetett és *Kotányi* Zsigmond igazgatóhelyettes, *Décsy* Lajos üzletvezető, *Steynkal* József felügyelő osztályfőnök és *Lendvay* Márk felügyelő kísérték, pontban 7 óra 30 perckor érkezett a nyugati pályaudvarra, ahol *Márkus* József főpolgármester, *Rudnay* Béla főkapitány, to-

vább *Pulszky* Garibaldi főfelügyelő, *Darcey* Rezső államfőnök és *Kolossa* rendőrfelügyelő várták a felség érkezését. A király kíséretében *Liechtenstein* herceg első fődvornester, gróf *Paar* lovassági tábornok és *Bolfras* tábornok főhadvezérek, báró *Apor* őrnagy, *Gozani* mári őrnagy és *Driancourt* Szaniszló százados szárnysegédek, aradvári *König* Károly osztályfőnök, dr. *Kerzl* főorvos és több udvari hivatalnok érkezett. Ő felsége, leszállva a szalonkosziból, előbb *Ludwig* Gyula elnökgazdát-hoz lépett s kezét nyujtva, megcsókolással kitüntette, majd *Márkus* József főpolgármesterhez fordult, utána pedig *Rudnay* Béla főkapitányt szólította meg, majd az udvari váróterem áthaladva, a pályaudvar környékén nagy tömegben álló polgárság lelkes éljenzése közben, gróf *Paar* főhadsegéd oldalán, nyitott udvari fogaton a budai királyi várakba hajtatott. Itt ő felségét *József* Ágost főherceg, *Augusta* főhercegnő, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, lovag *Loebenstein* udvari tanácsos és *Galle* várkapitány fogadták. Ő felségét a nyugati pályaudvartól a királyi várpalotájáig a hosszu utvonalon mentén sűrű sorokban várakozó nagy néptömeg lelkes és szívélyes ovációkkal fogadta és kísérte.

— **Vilma királynő férje Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy *Henrik* mecklenburgi herceg, a hollandi királynő férje május 29-ikén a király látogatására Bécsbe érkezik és június elsőjéig ott marad.

— **Veredy Károly ünneplése.** Dr. *Veredy* Károly fővárosi tanfelügyelő tiszteletére a vaskorona-renddel történt kitüntetés alkalmából május 16-án, szombaton este 6 órakor ünnep lesz a magyar tanítók otthonában. A budapesti tanítótestület elnökei: *Bánó* József, *Trájtler* Károly, *Szécskay* István, *Szabó* Dezső, *Röser* János és *Görz* Dénes rendezik az ünnepet, amelyen *Szabó* B. László tartja az alkalmi beszédet, az ünnepi ódát pedig *Havas* István szavalja el. Az ünnepélyt társasvacsera követi.

— **A honvédelmi miniszter unokái.** Báró *Fejérváry* Géza miniszter unokái, a három gróf *Korniss*-testvér, tegnap magánvizsgát tettek a III. kerületi timár-utcai elemi iskolában. A vizsgán jelen voltak *Benedek* Sándor iskolaszéki elnök, dr. *Stern* József iskolaszéki tag, *Gyulányi* Adolf igazgató, a grófi család tagjai s megjelent maga a honvédelmi miniszter is, kinek déleleg alakja általános feltűnést keltett az ó-budai közönség között, mely a minisztert úgy jövelekor, mint távozásakor lelkesen megéljenzte. A vizsga folyamán a gyermekek nemcsak tudásukról, de erős magyar érzésükről is tanúságot tettek. Már írásbeli feladatait is azon kezdődnek, hogy *Isten áldd meg a magyart* s a vizsga a kis *Korniss* L. szavaltatának ama végső sorával nyert befejezést, hogy *Ja annak, ki a magyart bánja*. Ilyen „német”, a mi honvédelmi miniszterünk családja körében.

— **Hollán Ernő stremléke.** A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet tagjai május 21-én, esztőlőkön avatják fel a lapító elnökük, néhai *Hollán* Ernő mauzoleumában egyesületeik által készített síremlékét. A mauzoleum tudvalevőleg *Tima* pusztán, *Pápa* mellett már jóideje elkészült s most a Mérnök-és Építész-Egylet rója le a háliját egy szép síremlékel.

— **Az orvosgyógyászok.** Az orvoskari tanártestület legutóbb tartott ülésén dr. *Ráthonyi* Frigyes az idegrendszer élettanából magántanári kollókviumra beosztotta. Ugyanokor ezen az ülésen a *Rupp* János-féle alapítványon 150 koronát tevő kamatát *Schiller* József V. éves orvostanahallgatónak, a *Bitá* Dezső-féle alapítvány 60 koronányi díját *Wasserman* Simon V. éves hallgatónak ítéltek oda. A tanártestület az első belgyógyászati klinikához díjas gyakornoknak ifj. dr. *Elscher* Gyulát választotta meg.

— **Gyermekmenhely Nagyszőlősen.** Gróf *Csáky* László főispán nagy akcióit folyt ki, hogy az állami gyermekmenhelyek egyike Nagyszőlősen állítsák föl. Ezért a város lakossága tegnap impozáns tállyámenettel tisztelte meg a szeretett főispánt, melyen a város lakossága majdnem teljes számban részt vett. A nép lelkes hangulatban fejezte ki köszönetét a főispán úrnak és iránt. Ma délelőtti id. báró *Perényi* Zsigmondnál tisztelettel egy nagyobb küldöttség és köszönetet mondott neki hasonló irányú közreműködéséért.

— **Küldöttség a miniszterelnöknél.** Szent-Gottárd város képviselőtestülete folyó hó 13-ikán *Varga* Gábor ügyvéd vezetése alatt tisztelettel a miniszterelnöknél és az illetékes minisztereknél oly cöböl, hogy állami szubvenciót eszközöljön ki a szent-gottárdi főgimnázium fenntartására, mely intézet itt, a határszélen, rég bebizonyított kulturális missziót teljesít.

— **Felolvasás az ex-lezről.** A Magyar Közgazdasági Társulat ma délután 6 órakor nagyrészt felolvasó-estét tartott *Kautz* Gyula elnöklete alatt. Az ülés tárgya dr. *Exner* Kornél egyetemi magántanár előadása volt, aki az ex-lezet a pénzügyi jog szempontjából fejtegette.

Nagy apparátussal, történelmi alapon. törvényeinkből kifutó a magyar országgyűlésnek adományszerzési jogát s ebből levelezi az ex-lez mivoltát. Komolyan szembe kell szállni — ugymond — azzal a nézettel,

mely szerint „az adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes törvénynek az ex-lez tartalma alatt érvényüket veszítették.” Ezt vezedelmes tannak mondja. Igaz ugyan, — és ezt habozás nélkül elismeri — hogy az összes idevonatkozó törvényeinkben egy támasztéka van ennek a fellogásnak és ez a pénzügyi felhatalmazásra, vagy miként nálunk kellőleg el nem ítélt fogalomzavarral mondani szokták: az indem-nitnyre vonatkozó törvénynek szokások szövegezési módja. Ez a kevésbé szerencsés szövegezés legalább első pillanatra tényleg megtűri, hangsúlyozni kívánja, hogy tényleg csak megtűri azt az értelmezést, hogy az állami bevételekre vonatkozó minden törvényünk összes rendelkezéseinek érvénye lejár. Ezután jogi alapon kimutatta ennek a fellogásnak tarhatatlanságát.

A nagyrészt felolvasást a nagyszámu, előkelő közönség zajosan megtapsolta. Jelen volt többek között *Mattekovits* Sándor, *Ghycay* Béla altábornagy, dr. *Jankovich* János és dr. *Perleberg* Arthur min. tanácsosok, *Görze* László és *Hegedüs* Loránt országgyűlési képviselők és még számosan a pénzügyi szakkörökből.

— **Örök az elnököt.** Roosevelt elnök ez-idszerint Kaliforniába utazik s hogy valami baja ne essék, eltakarítják az utjából a vezedelmes elemeket. Persze elsősorban az anarkhistákat. Amint egy new-yorki telegram jelenti, a napokban letartoztatják Czolozos testvérét és kivülé még harminc anarkhistát. Csak addig tartják fogságban őket, míg az elnök Kaliforniában időzik.

— **Adományok az újságírók egyesületének.** A *Budapesti Újságírók Egyesülete* ma 2000 koronás adományt kapott özevgy- és árvalapja javára. 1000 K. dr. *Brahm* Ottó, a berlini „Deutsches Theater” igazgatója, 1000 koronát pedig *Faludi* Gábor, a Vigszínház igazgatója adományozott az egyesületnek. A nagylelkű adománytér ez uton is hálás köszönetet nyilvánítja a *Budapesti Újságírók Egyesülete*. *Kreccsányi* Ignác, a Fővárosi Nyári Színkör igazgatója 103 K. 16 fillért küldött ma az egyesületnek, *Garai* (Geiger) Mór, az *Udvari kaland* című operett szerzőjének megbízásából, aki nagylelkűen operette után járó szerzői jogdíját a *Budapesti Újságírók Egyesületének* adományozta. Az *Udvari kaland* című operett a budai Nyári Színkörben eddig négyszer került színpadra, 1031 korona 60 fillér bruttó bevétele után a 10% szerzői jogdíj 103 korona 16 fillért tesz ki, amely összeget ma *Kreccsányi* Ignác színigazgató beküldött az egyesület elnökségének.

— **Rákóczi-ünnep.** A Naschitz-féle nyilvános felsőbb leányiskola és nevelőintézet tegnap délelőtti szépen sikerült Rákóczi-ünnepet rendezett. A megnyitót beszédnek *Garzo* Miksa tanár mutatót rá a nagy évtördülő jelentőségére, majd dr. *Schusny* Henrik tanár méltatta lendületes ünnepi beszédében a nagy szabadsághő érdemeit. Ezt követték a növendékek határos szavaltai, melyekben különösen *Kluger* Erzsébet, *Meller* Viktória, *Krausz* Oga, *Augenfeld* Margit, *Grünwald* Erzsébet és *Csillag* Erzsébet tünnek ki.

— **Elégítelődés.** A kereskedelemügyi miniszter dr. *Hegyeszalmay* Lajos miniszteri osztálytanácsosnak folyó hó 9-iki beadványát folytán, melyben ő maga ellen a fegyelmi eljárás megindítását kérte, nyomban elrendelte a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, Minthogy azonban ennek eredménye szerint semmiféle ok sem merült fel a fegyelmi eljárás foganatosítására, a kereskedelemügyi miniszter ez ügyben minden további lépést bészűntetett.

Dr. *Balog* Imre ur, a magyar barreau e kiváló tehetségű tagja, a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk:

A *Budapesti Napló* vasárnapj szamának *Hegyeszalmay* tanácsos offerja című közleményére vonatkozólag szükségesnek tartom a következő megjegyzéseket tenni:

Tévesen került a saájába az, mintha én, aki a *Szerényi-Gondos*-ügyben védőként szerepeltem, bünrészeséggel vádolva, ellenem volna *Hegyeszalmay* tanácsos ur megeskötését. Én szóról-szóra a következőket mondtam:

— Szerényi tanácsos urat az inkriminált cikke visszalesékekkel vádolják. Én nem állítom, hogy ez igaz. De ha igaz, — amit a tárgyalás van hivatva kideríteni — akkor az ő ténykedésében *Hegyeszalmay* ur is részt vett. Enneképpen a védelem érdekében ellenem kell a megeskötését.

Az ügyész ur megjegyzései után az elnök ur az én indoklómat a következőképpen aposztrofálta: „... Nem törvhatom ezt az indoklást a védelem terhére úgy, amint kellene, mert álltessenem, hogy ez csak a védelem válsza volt arra a *hasznos* eljárásra, melyet előző napon a vád követett egy védelmi tanuval szemben.”

Ily tényállás mellett még világosabb az a már többszörösen konstatált tény, hogy én védői kötelességem teljesítése közben személyes jellegű megjegyzést nem tettem, minéltozva elesik a B. N. kommentárjának az a része is, mely ez ügyben az én személyemet aposztrofálta.

Budapest, 1903. május 11.

Dr. *Balog* Imre.

— **Névmagyarosítás.** *Schwarz* A. és Fiai régi tekintélyes ügyvérek cég főnökei: *Schwarz* Antal, *Lizdor* és *Imre* nevűket belügyminiszteri engedéllyel *Szekácsra* magyarosították. Örömmel halljuk, hogy nagykereskedőink nevük megmagyarosítása tekintetben is erősen magyarosodnak.

— **Kubelik magyar állampolgár.** Mindig a magunkénak vallottuk *Kubelik* Jant. Cseh földön született a fiatal művész, ott is tűnt föl először, de tulajdonképpen mi fedezték föl a külföldnek. A magyar fővárosban kezdődik ugyszólván pályája, amely négy-öt év óta a fényes sikerreknél szakadatlan láncolata. Ez volt a nyitja a fiatal művész iránt érzett rokonszenvünknek, amely meg nőtt, amióta köztudomás, hogy szive választotta egy előkelő, művelt magyar család bájosa, művészlelkű gyermeke. Most azt jelentik nekünk, hogy a szenális művész magyar állampolgár lesz. *Kubelik* ma Debreczenben érkezett és jövendőbeli aposvál, *Szöll* Farkasról *Puky* Gyula főispánnál tisztelettel, bejelentve neki hivatalosan, hogy magyar állampolgár akar lenni, belépve a debreczeni községi kötelekbe. Debreczenben persze nagyon örülnek az új honpolgárnak, de szimpatikusnak fogadják a művész elhatározását minden magyar, aki eddig csodás tehetségének hódolt. Csehország különben már több kiváló zeneművészt adott hazának.

— **Adamovich Vilma s Befohsrathban.** Az osztrák képviselőházban tudvalevőleg *Pernerstorfer* és társai interpellációit intéztek a miniszterelnökhöz az egykori *Lipót Ferdinánd* főherceg és *Adamovich* Vilma viszonyának erőszakos felbontása és dr. *Bachrach* ügyvéd, kormánytanácsosnak e közben elkövetett zsarolási kísérlete és tu kapásai miatt. Az interpelláció akkoriban azt állították, hogy dr. *Bachrach* ügyvéd *József Ferdinánd* főherceggel elment *Adamovich* Vilmahoz és megfenyegette a leányt, hogy ha tüstént nem szakít *Lipót Ferdinánd* főherceggel, akkor kiutasítja Bécsből, esetleg Ausztria egész területéről. *Adamovich* Vilma ettől megijedve, elutazott az osztrák fővárosból. De azzal is vádolta az interpelláció dr. *Bachrach* ügyvédet, hogy azt hazudta a leánynak, hogy a osztrák felhatalmazása van a kezében és a főherceg barátjének házat úgy adta el, hogy haszna volt belőle. *Pernerstorfer* sürgette a miniszterelnököt, hogy indíttassa meg a vizsgálatot *Eachrach* ellen s utasítsa az alsó-ausztriai ügyvédi kamarát a fegyelmi vizsgálatra. Az igazságügyminiszter ennek következtében tényleg utasította az ügyvédi kamarát a fegyelmi vizsgálat megindítására. A kamara kihallgatta a feleket, továbbá *Adamovich* Vilma, ennek testvérét, sógorát, a leány ügyvédjét s *József Ferdinánd* főhercegtől írásbeli vallomást is kapott. Ezeknek az aktáknak nagy tömegéből közöljük a következő érdekes részleteket:

Dr. *Bachrach* bemutatja a toszkánai nagyherceg abbeli megbízását, hogy bontsa fel a viszonyt *Adamovich* Vilma és *Lipót Ferdinánd* főherceg közt. A nagyherceg levele arra utasítja az ügyvédet hogy „szép-szerével és békés megegyezéssel” iparkodjék feladatát teljesíteni. Erre az ügyvéd közzölte a megbízását *Adamovich* Vilma hűgával s ennek férvél, egyben megkérte őket, kétszázék elő Vilmaét az ő látogására. 1902. január 20-ikán *Bachrach* elkísérte *József Ferdinánd* főherceget *Adamovich* Vilma lakására s megkezdte az alkudozásokat, amelyek január 22-ikén és 23-ikán tovább folytak, február 4-ikén beveződtek. Az ügyvéd nagy pénzösszeget biztosított *Adamovich* Vilmanak ha szakít a főherceggel s messze elkerüli őt. Kiutasítással nem fenyegetőzt dr. *Bachrach*, de nem is volt rá senmi ok.

Mindezzel szemben *Adamovich* Vilma a fegyelmi választmányok megküldött vallomásában azt állítja 1903. február 23-áról keltezt levelében, hogy *Bachrach* kiutasítással fenyegette őt. Az ügyvéd azt mondta neki, hogy a császár megbízásából és felhatalmazással jön s ha nem írma alá az egyezséget akkor eltoloncoltatják Bécsből. Mikor ő erre sem reagált, *Bachrach* azt mondta neki, hogy egész Ausztriából ki fogják tiltani.

Adamovich Vilma nővére és sógora azt vallották, hogy az alkudozások békések voltak s fenyegetés nem történt. *Bachrach* figyelmeztette a leányt, hogy megbízása szerint a lehető legkíméletesebben fog vele szemben eljárni, s kérte, hogy valljon ügyvédet. 1902. február 4-én *Adamovich* Vilmahoz utazott Brünne a sógora, hogy rávegye a szerződés aláírására.

Dr. *Korber* ügyvéd, *Adamovich* Vilma jogtanácsosa azt vallotta, hogy *Bachrach* nem félemlítette meg a leányt az eltoloncolással. Ő is (Korber ügyvéd) ajánlotta a leánynak, hogy fogadjon el az ígért összeget s a főherceg, de a maga érdekében is szakszisa meg a viszonyt. *Korber* ügyvéd volt az, aki kötelességszerűleg figyelmeztette ügyfelet, hogy legjobb lesz a békés megegyezés, már csak azért is, mert főle, hogy a rendőség, tekintettel az előéletére s idegen illetőségére, talán meg fogja rendszabályozni.

József Ferdinánd főherceg azt írja a kamara fegyelmi választmányának *Alexandriából*. 1903. március 6-áról, hogy ő január 2-án tényleg elment dr. *Bachrach*nal *Adamovich* Vilma nyaralójába. Az ügyvéd udvariasan, tapintatosan és bámulatos türelemmel tárgyalt a leánynyal, aki önként írta alá a kötelezvényt s s. abadakaratában senki sem gázolta.

Valamennyi vallomás meghazudtolta a *Adamovich* Vilmaét és a házaladás körül is teljesen korrektül járt el a főherceg ügyvédje. Az ügyvédi kamara fegyelmi választmánya ennek megfelelőleg bészűntette a további eljárást dr. *Bochrach* ellen.

— **Felhívás.** Kérem mindazon polgárokat, akiket 1897/98-ik évben a Kazinczy-utcai lőporári leányiskola IV. c. osztályát végeztem, sziveskedjenek e hó 15-én délután 3 órakor az iskola új, *Dohány*-utcai helyiségében okvetlen megjelenni. *Freud* Frida.

— **Berlovács Budapest.** Belgrádból táviratozák, hogy Berlovács György rendelkezési állományban lévő követet megbízták a budapesti főkonzulátus vezetésével. *Barjaktarovic* Milovoj mostani budapesti főkonzul osztályfőnökként behívták a külügyminiszteriumba. *Berlovács* követ már öt éven át főkonzul volt Budapesten, ahol széles körök szimpátiáját megszerezte.

— **Scitovszky János meghalt.** Késő éjjel jelentik, hogy *Scitovszky* János országgyűlési képviselő ma este 11 órakor meghalt. Elhunytával a közélet harcaiban megedezett férfiut vesztett el a képviselőház, amelynek tiszteletelt tagjai közé tartozott. Tiszteletet kellett írnia feddhetlen jellemre, erős magyar érzésre és a politikai meggyőződésnek szilárdra, amelyet nyíltan, férfiasan vallott a hatalommal szemben is. A nemzeti pártnak volt vezérfeje, de a fuzió után belépett a szabadelvű pártba, amely legutóbb a kvótabilizációba is jelölt.

Scitovszky János, *Scitovszky* hercegprímás unokája, született Pécsen 1850. május 6-án. Gimnáziumi tanulmányait Budapesten a piaristák konviktusában végezte, hol tanárai közül Kalmár Endre a későbbi provinciális volt rája különös hatással. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, azután pedig a vármegyei szolgálatba lépett. 1872–75-ben a nógrádi járás szolgabírája volt aztán a magánéletbe vonult vissza, de csakhamar kelt izben, 1878 és 1881-ben elvállalta a nógrádi választókerület parlamenti képviselőt. Mint ilyen Apponyi Albert pártjához csatlakozott és közgazdasági, nemkülönben közgazdasági kérdésekben élénk részt vett a párt életében, melynek akkor is szellemi összekötésben maradt, midőn 1884-ben megválasztották Nógrád vármegye alispánjává. Ezt az állást 1895-ig viselte; kiváló adminisztrátornak bizonyult, megkészszerelte a vármegyei pénztárakat, rendezte a kórházügyet és sokat dolgozott az egyesületi tereken is. Mindez ritka népszerűséghez jutatta, 1894-ben a vármegye közönsége tízéves alispáni jubileumát fényesen megülte. Ugyanezért megkapta a vaskorona-rendet. Alispáni hivataloskodása alatt szüntelen harcban állott a vármegye főispánjával a szabadelvű párti többségével és utóbb is kérelmekkel támaszkodva eredménytelenségét látva, lemondott állásáról. De mint vármegyei ellenzék vezetője tovább is részt vett a közügyekben. A fuziót követő választásokon szabadelvű párti programmal országgyűlési képviselő lett s mint ilyen őszintén csatlakozott *Szell* Kálmán politikájához, bár pártja nem szüntette be harcait a nógrádi főispán és hívei ellen. Az utolsó idők válságos parlamenti életében már nem vett részt. Régi májbaja elorvasztotta életerejét és ma este az 53 éves férfi elhunyt.

— **Marconi távirója nem vált be.** Rómában a királyi pár, a miniszterelnök, a polgármester jelenlétében nagy ünnepséggel adták át a napokban Marconinak a város díszpolgári oklevelét. Aligha akad tudományos előadásnak szebb publikuma, mint amely végighaligatta ennek a zseniális olasznak az előadását a Marconi-féle táviróról. Ebbe a diadalmas örömből bele egy kellemetlen londoni telegramm. E szerint a kanadai pénzügyminiszter kijelentette, hogy a Marconi-társaságot megvonja a szubvenciót, mert a tálalmány nem vált be. E miatt a térség részvényei már is rohamosan esnek. Kitudt ngyan, hogy a készülék még hiányos, hogy például a megnyitás alkalmával Edvárd királynak Roosevelt elnökhöz intézett távirátát nem lehetett továbbítani, hanem kábel útján kellett elküldeni. *A Times*, amelyik szintén a drónélküli táviró útján akart Amerikával összeköttetésbe lépni, szintén abbahagyta a Marconi-készülék használatát és most már rendes kábel útján szerzi tudósításait. Mindenesetre érdeklődéssel várjuk, hogy mit szólnak mindezekhez Marconi.

Ezzel a hírrel homlokegyenest ellenkezik ez a ma érkezett római telegramm: Speziából jelentik, hogy azok a kísérletek, hogy több Marconi-féle radiogramot egyetlen állomásról egyidejűleg több állomásra leadjanak, teljesen sikerült. A Spezia melletti San-Vito radiografikus állomás jelentékeny számú táviratot továbbított Palmariába és Livornóba. A táviratokat az illető állomásokon teljesen világosan és helyesen kapták meg anélkül, hogy a szűgben bármilyen zavar lett volna. Ezzel az eredményvel a rezonancia problémája megoldottnak látszik.

— **Harc az alkohol ellen.** A Magyar Tanítók Otthonában magas színvonalon álló vita-estély volt az alkoholizmusról, melyen részt vett dr. *Csillag* Gyula egyetemi tanár, *Therweck* Árpád, *Ember* János, dr. *Stein* Fülöp, dr. *Sealkay* Gyula, *Auliné*, *Minke* Béla stb. *Urbányi* C. József tartott gondolatokban gazdag előadást, élénk színekkel festvén az alkohol káros hatását, azután pedig kijelölte a küzdelem útját az iskolában és társadalomban.

— **Titokzatos leány.** Egy fővárosi bankhivatalnok ma fejleltést tett a rendőrségnek, hogy egy fiatal leány, akivel az Elite kávéházban ismerkedett meg és akit hazavitt a lakására, ellopta az arany-

óráját és láncát. A rendőrség kinyomozta, hogy a leány a Koronaheroeg-utca 5. szám alatt *Bocskay* Margit név alatt lakott. Behozták a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy a leány egy uri családnál mint nevelőmunkás, de *Király* Margit néven. A leány beismerte a lopást, de az órát már elzalogosította. A panaszosnak azonban átadta a 112 koronát, amelyet az aranyórátért kapott. A leány nagyon titokzatos. Nem tudja megmondani, hogy ki az anyja, az apjáról meg csak annyit tud, hogy ügyvéd volt Tatán és gróf Esterházi uradalmán jószággazdát.

— **A Duna-ünnepély.** Két nap választ el a Duna-ünnepélytől s a főváros képe már rendkívüli jellegűt öltött. A szállodák zsúfolva, a vonatok nagy tömegekben hozzák az utasokat a fővárosba, amelynek utcái már a Szent István-napi mozgalmakra emlékeztetnek. Közvetlenül az ünnepély előtt a rendezőség fokozottan lázas tevékenységet fejt ki, hogy az ünnepség zavartalan lefolyását biztosítsa. A dunai ünnep egyik érdekesebb új látványossága a kivilágított léghajó felszállása és az abban rendezett tűzijáték lesz. Másik gyönyörű látványosság a Halász-bástya lesz. A romantikus építmény gyönyörű körvonala tündéri fényben fogak csillogni.

A rendezőség a közönség kényelme szempontjából a következőket ajánlja a közönség figyelmébe:

A Margit-szigetről való hazatérés hajókon történik legnagyobb részben, mert percenkint 3 hajó indul a szigetről, de kocsik is használhatók arra, hogy a közönség a városba jusson a szigetről. Mivel azonban a Margit-szigeten igen kevés kocsit fejt ki, a rendezőség négyszáz darab kocsijegyet bocsátott ki, amelyek a központi irodában kaphatók. Az ünnepély egész napján csak 4 korona belépődíj letétele mellett lehet a Margit-szigetre menni. Az állandó szigeti szabadelvűek és évi jegyek, kivéve az ott lakók és az Atietikai Klub tagjainak jegyeit, érvénytelenek. A Margit-szigetre közeledek kocsik behajtására jogosított jegyek kétogratu kocsira részére 3 korona, egyogratu kocsira részére 2 korona. A Margit-szigetről való hazatérésre hajók is állnak a közönség rendelkezésére. A jegyek személyenként 1 K.-ért a Dunai-ünnepély központi irodájában (Vigadó-épület), valamint az ünnepély éjjelel a hajó előtt elhelyezett pénztáraknál és a margit-szigeti dohányüzemeknél válthatók. A hazatérő hajók a Bómbatér és a lipótvárosi hajóállomások köztémen ki. Azok akik együket megválták az ünnepélyre, egyuttá ünnepi jelvényt is vásárolhatnak, amelynek az az előnye, hogy gomblyukba, vagy mellre tűzve az ellenőrök számára mindjárt jelzik, hogy az illetőnek van belépőjegye. És így a jegy elomlutasának a fáradságát: a mentik fel a jelvény viselőjét. A sőtá-hajózás számára az eddig tervebe vett 21 hajón kívül még egy újabb 22-ik hajót is bérlet a rendezőség. Ez a Drina nevű hajó a Fővámterén indul esti 8 órakor. A reá érvényes jegyek a 22-es számot viselik. A sőtáugyazásban résztvevő hajókra szóló jegyek római számjelzéssel transzparens világitással látható az illető hajókon és a megfelelő hajóhídon. Az országgyűlési képviselők által kibérelt hajó egyik a legényesebb hajója lesz az ünnepélynek. *A Hatny* nevű hajót ez alkalomra pazarul felkészítették és azon számos villamos lámpát helyeztek el. A hajó pont fél 8 órakor indul a lipótvárosi rendes kikötőből. A rendezőség gondoskodott arról, hogy a hajón buffet is legyen, amelyet *Drechsler* Béla, a képviselőház vendéglőse lát el. A képviselőház tisztviselői és családtagjai részére a képviselőház elnöke megengedte, hogy az ünnepély alkalmával a Házban tartózkodhassanak és onnan néhányszor végig az ünnepélyt, egyben gondoskodtak, hogy a képviselőházi buffet is rendelkezésre álljon.

— **Fokolgy egy angol hajón.** Mai számunkban már megemlékeztünk arról, hogy a Kimbria nevű angol gőzösön New-Yorkból való elindulása előtt egy pokolgépet találtak. A pokolgépet tegnap este olaszok adták föl elszállításra. A szerenőse baj nélkül elment merénylőiről újabb meg ezt táviratozák: A rendőrség által a Pier gőzösön talált dinamit tartalmazó ládát rögtön a Pier szélére vitték és vízbe mártották. Azután megvizsgálták a ládát és dinamit-töltényt, két század battériát és három gyutaost találtak. Szakértők szerint az egyik gyutaos égett abban a pillanatban, midőn a ládát elmerítették és valószínűleg néhány percen belül robbanás történt volna. A rendőrséghez intézett levél, amely szerint a maffia egy angol hajót a levegőbe akart röpíteni, Pietro de Martini aláírással volt ellátva. A maffia ügyében a rendőrséghez érkezett levél azt mondja, hogy a maffia rendelkezlet adott ki, hogy minden New-Yorkból angol lobogó alatt elindult gőzöst puszítsanak el. Az Umbrián talált pokolgéppel meg akarták mutatni, hogy milyen könnyű volna a hajót elsüllyeszteni. Csupán ez a levél vezetett a tervezett büntelt feltedezésre.

— **Vasárnapi munkasünet.** Az alantjegyzett kereskedők közös elhatározás folytán május 31-iktől kezdődőleg augusztus 20-ig vasárnapokon délelőtt is zárva tartják áruházaikat: Baumwaldt testvérek, Berényi és Frankl, Bevárosi Női Felöltő-Áruház, Farkas Ferenc, Gottlieb Gábor, Holzer Simon, Leon és Olau, Seiner és Klinger, Schwarz Ignác és társa, Schwarz Simon utódai, Ungár Lipót, Weisz Gyula.

— **Apad a Duna.** A Duna utóbbi időben rohamosan áradásnak indult, s néhány helyen már veszedelemmel is fenyegetett. A mellékfolyók tegnap óta apadásnak indultak s így a Duna is apadt. A folyam-mérnöki hivatal jelentése szerint a fővárosnál a Duna

tegnap óta 11 centiméternyi esés mellett ma 326 centiméteren áll.

— **Liebig századik születésnapja.** Németország holnap ünnepli meg egyik legkiválóbb vegyészét, *Liebig* Justus születésének századik évfordulóját. A hírneves tudósról, aki 1873-ban halt meg, méltóan fog megemlékezni nemcsak a tudomány világ, de a nagyközönség is. — *Dieffenbach*, aki még személyes ismeretségben, sőt barátságban állott a tudóssal, érdekes apróságot elevezt fel a tudós ifjú korából. *Liebig* a harmadik gimnáziumba járt Darmstadtban s egyben történetesen nem tudta a lelkéjét. Tanára, *Storck* János, egyuttal az iskola főelmeles parancsnoka, dühösen kiáltott reá:

— Új le, *Liebig*, nagy számar vagy!

A kis *Liebig* erre nagy busan visszaült a helyére. A tanár urnak azonban igen rossz napja lehetett, mert most *Liebig* szomszédját, a kis *Gervinus* Györgyöt szólította föl; majd mikor azzal hasonlóképp járt, a tizenegy éves *Kaup* Jánost. Az eredmény itt is ugyanaz volt. Urra a professzor újra *Liebig*hoz fordult s így szólt hozzá:

— Mondd csak, *Liebig*, mi akarsz te lenni?

— Kémikus.

— *Ostoba*, hiszen azt sem tudod, hogy mi lán terem a kémia! — szólt *Storck* megvető pillantással. — Ugyan lássátok már be mind a hárman, hogy kar nektek ebben az intézetben a padokat koptatni. Szamarak vagytok mind a hárman! Legjobban ténnetek, ha irthagyátok ezt az iskolát s nem vonjátok el szüleitektől a pénzt ilyen haszontalanságokra. Te *Liebig*, légy gyógyyszerész; te *Gervinus*, te sem tudsz valami sokat, te csak kereskedőnek való vagy, *Kaup*ról nem is beszélék, az éppen semmire sem való.

S *Liebig* később, mint *Dieffenbach* elbeszélte, csakugyan patikus lett. *Gervinus* pedig kereskedőinas. *Kaup* még egy ideig benmaradt a gimnáziumban. *Liebig* utóbbi lett a szerves kémianak, *Gervinus* megunva a kereskedői pályát, ismert történetirő, *Kaup* pedig egyike leg hírnevesebb természettudósoknak.

— **Sakk-torna.** Ma játszották Bécsben a sakkverseny hetedik fordulóját. Eppen azok a játszmák, amelyek iránt a legnagyobb volt az érdeklődés, remissel végződtek, nevezetesen a *Pillsbury-Marco* és *Maróczy-Mieses* partik. *Gunsberg* vezetett *Teichmann*al szemben. *Marshall* és *Csigorin* *Salvio*-gambitja 55 húzás után az orosz mester győzelmével végződött. *Schlechter* elvesztette a játékot *Sviderski* ellen.

A verseny ma így áll:

Csigorin 5½, *Marshall* 5, *Mieses*, *Pillsbury* 4½, *Teichmann* 4, *Marco*, *Maróczy*, *Sviderski* 3, *Schlechter* 1, *Gunsberg* ½.

— **Egy osoda-íróasztal** címen hírt adtunk *Reisch* Gáspár teljes szobaberendezést pótló íróasztalról melyet egy élelmes vállalkozó Bécsben penzért mutogat. A feltaláló, aki találmányának értékesítéséhez társat keres, díjmentesen mutatja be azt *Károly*-kört 28. (első udvar) szám alatt az érdeklődőknek.

— **A Kristályviz híre.** Világosra ismeretes már a budai Kristályviz híre. A remek gyógyhatású forrásvizet a Lukácsfürdő-részvénytársaság már a külföldre mindenüvé kiűdi, s messze földön ismeretes már a Kristályviz gyógyító ereje és üdítő hatása. A Kristályvíz-írórs tulajdonosai most mindenképpen ügyes és kedves módon hívják föl a Kristályvizre a külföldi figyelmét. Gyönyörű műnnyomású kis füzetek, szép képes levelezőlapok és remek tárokat terjesztenek a Kristályviz ismertetésével. A külföld minden nyelvében magyarázzák a szép broszúrok a Kristályviz hatását s ez a propaganda nyilván még inkább gyarapítja majd a Kristályvíz-írórsat nagy népszerűségében.

(x) **Nem hiszég,** de okosság, ha a nő arcát gondozza, ápolja! Az arcórb ápolására kiválóan alkalmas a dr. Budai-féle *Gyógyvíz-krém*. Próbátétegy 70 fillér, nagy tétegy 1.20 fillér. Budapest, Városi gyógy-szertár Váci- és Kigó-utca sarak.

FŐVÁROS

(*) **Jóváhagyott plébánosválasztás.** A közzgyűlés 163 szavazattal *Sagmüller* Józsefet választotta meg öbudi plébánosnak. Három belvárosi bizottsági tag fölébbezett a választás ellen s azt vitatta, hogy csak a katolikus városatyáknak lett volna joguk szavazni. A *belügyminiszter* ma a fölébbezést elutasította s a választást megerősítette. Határozatát azzal okolta meg a miniszter, hogy a most követelt eljárás azonos a római-katolikus plébánosi állások betöltésekor eddig követelt eljárással.

(*) **A főváros áprilisban.** A közigazgatási bizottság mai ülésén a szokásos jelentéseket mutatták be: az adófelügyelő, a főkapitány és a tiszt főorvos. Az adófelügyelő azt jelentette, hogy a múlt hónapban 2 414.277 korona adót fizettek, 145 369 koronával többet mint tavaly áprilisban. — A tiszt főorvos jelentése szerint a fővárosban a közegészségügy kedvező volt. A múlt hónapban született 1897, meghalt 1286. A kórházakban 25.017 betegét gyógyították, a menedékházakban 25.778 ember kapott szállást.

Rudnay Béla főkapitány jelentése szerint a múlt hónapban 1803 büncselekmény nyomozását fejezte be a rendőrség s ezekből 580 volt büntet és 1214 a vétség. A tettesek közül 132-t tartóztattak le. Április 10-én történt az esztendő első rablójlikossága Ujpesten.

Dr. Schermann Adolf tisztí főorvos jelentése szerint a főváros közegészségi állapota, április hónapban kedvező volt, mert — noha a fertőző betegségek száma s különösen a kanyaró 846-tal emelkedett — a halálozások száma csökkent 86-tal. A fertőző betegségek száma 424-gyel kisebb, mint március hónapban, s a halálozásoké 64 esettel kevesebb. Elve született 1897 gyermek, meghalt 1268 ember.

(*) Városi tűzkárbiztosítás. A közgyűlés még 1899. évben elhatározta, hogy a fővárosi ingók és ingatlanok tűzkár ellen való biztosítása céljából közegészségi tűzkár-biztosító intézetet állít föl s az ingatlan-tulajdonosokat megeléled évi tűzoltó-járujúk fizetésére s a biztosító-intézeteket — hozzájárulás címen — a tűzkár-biztosító bevételei bruttója után, 5 százalékos adó fizetésére kötelezi. A belügyminiszter ma érkezett leiratában tudatja, hogy a határozatot, a Magyar általános biztosító-társaság és érdektársai föllebbezése folytán, fölülvizsgálta s azt, a kereskedelemügyi és igazságügyi miniszterekkel történt megvitatás után, jóvá nem hagyhatja.

Mert a biztosító-kényszer kimondására és a tűzkár elleni biztosítás kizárólagos művelésére a főváros nem jogosult; kényszer és kizárólagosság nélkül pedig a fővárost olyan nagy kockázat fenyegetné, amilyenek, különösen a mostani pénzügyi helyzet mellett kitenni nem lehet. De a fővárosi törvény sem szolgált alapot arra, hogy általános pótdadó természetűen nem bíró olyan adót teremtsenek, amely egyes lakosokat vagy intézeteket egyénileg külön terhel s nincs jogalapja a különleges illeték kivételének, azon a címen, hogy az ingatlan tulajdonosoknak érdekében van a közegészségi tűzoltó-intézmény fönntartása. Nem helyesli ugyan a miniszter a biztosító-intézeteknek azt az álláspontját, hogy a tűzoltó intézmény fönntartásához hozzájárulni vonakodnak, noha az kizárólag az ő előnyükre szolgál, de a hozzájáruló kötelezettségüket csakis törvény mondhatja ki. Kijelenti végül a miniszter, hogy a kérdésnek ilyen alapon való megoldását szem előtt tartja és tervezi. Ez azonban nem ok arra, hogy az intézetekkel szemben a törvényben nem gyökerező, megtorlás természetével bíró, különleges adót vessenek ki.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Nemzeti Színház. Az országos Rákóczi-ünnepségekkel állott összefüggésben a Nemzeti Színház mai előadása Rákóczi Ferenc tiszteltetésére került színe Szilgiget történeti drámája, *II. Rákóczi Ferenc fogsága*. Nem tudom, megvolt-e az ünnepi hangulat a közönségben és megvolt-e azokban, akiknek ma este az volt a hivatásuk, hogy a Rákóczi-korszak hős és hazafias alakjait föltámasztsák a színpadon? Anyit tudok csak, hogy az én szememben egy körülmény mindenesetre ünnepivő tette az egész előadást: *Jászai Mari* föllépése Zrinyi Iona szerepében. Nagyobb fájdalmat és a fájdalomban több fenséget senki sem tud mutatni; senkinek a hangja nem markol így a szívekbe; senkinek a művészete nem szárnyal ilyen magasán. *Jászai Mari* a koto ereje kolosszalissá teszi ezt az alakot. Ami más színésznőnél hazafias frázisnak látszik, *Jászai Marinnal* még az is megdöbbentő és elragadó igazsággá alakul át. Nagy jelenete után percekig mennydörgött a taps. Milyen kár, hogy Zrinyi Iónának nincs több jelenete, csak ez az egy! Érdekes, tüzes, nagyreklú Rákóczi látunk *Beregitől* és gyönyörködünk a Berossányit játszó *Szacsay* erős, sulyos, magyar lélekből fakadó páthosában is. *Mihályfi* az önfeláldozó Lehman kapitányt adta kedves egyéniségének egész szeretetreméltóságával. Nemes és szép hesszeni Amália volt *Hegyesi Mari*. Knittelust, a jezsuita páter *Vizvári* játszotta felülmulatlanul komikusán és kedvesen. A kongregációkat sehonnan sem kergetnék el, ha ilyen páterek állának az élükön. (d. e.)

** Szigeti József emlékezete. Holnap, kedden, *Szigeti József* emlékeztetőt ünnepel meg a Nemzeti Színház. Ez alkalomból felelevenítik az elhunyt színművész és író egyik legsikerültebb színművét, a *Vén bukanecos és fia* a *huszár* című háromfelvonásos népművet, amelyet már 9 éve nem adtak a Nemzeti Színházban. A keddi előadáson teljesen új bemutatással kerül színe a darab a következő szereposztással:

Veres csapár — *Géti* — Iona — *V. Molnár R.*, Frici — *Rósvahelyi*, Sugár Mihály — *Ujházi*, Laci — *Bakó*, Hangos táncor — *Latabár*, Lidi — *Blaha Lujza*, Talléros huszárkapitány — *Körömezei*, huszárőrmester — *Heltnyi*.

** Új színgazgató. *Mátrai József*, a Magyar Színház volt tagja, a főváros területére színgazgatói engedélyt nyert. Akik ismerik a derék, intelligens színész képességeit, bizonyára örülnek egy érdemes művészi műt illetően elismerésének, annyival is inkább, mert remélik, hogy *Mátraiak* módjában lesz nem-sokára bebizonyítani, hogy ügyes színgazgató is.

** Kury Klára utolsó fellépésével. Még csak négy estén át lesz alkalma a Népszínház közönségének *Kury Klára* nagy művészetében gyönyörködni. A művésznő ugyanis a *Khinai mézesetek* pénteki jubiláris előadásán, a darab huszonötödik előadásán lép föl utoljára e szezonban s így holnap, kedden, aztán szerdán, csütörtökön és végül utoljára pénteken jászsa el a *Khinai mézesetek* Fifi szerepét, amely föltűnő új alakításával nagy diadalt hozott a művésznő a színháznak. A darab mai héti huszonegyedik előadását is az utolsó zugig zsufoft há: nézte végig. A gyors egymásutánban huszonötösztör színrekerülő angol operett legelső előadása április 21-ikén volt s azóta van megszakítás nélkül a műsoron. E négy utolsó előadásra már most válthatók a jegyek az elővételi pénztáraknál.

** A Hektor kisasszony bemutatója. Most készül a Népszínház személyzete a *Hektor kisasszony* bemutatójára, mely e héten szombaton lesz. A személyzet nagy gondnal tanulja *Weinberger* Károly, a népszerű bécsi szerző darabját. Fényes szerepe van a darabban *Hegyi Arankának*, *Ledofsky* Gizellának, *Szentmiklóssy* Irénnek s *Kovács* Mihálynak. Kiválik az operettheben *Hegyné* egy dekameron dala, melyet *Pázmán* énekel, *Ujvári* őrmesterdala, mely végigvonul az operettheben s melyet eleven kottatejek fognak énekelni, továbbá szerepel az operettheben egy kéményseprő-duett, melyet *Hegyi Aranka* és *Kovács* Mihály énekel, s egy melódikus zenéji keringő, melyet *Hegyi Aranka* ad elő.

** A berlini színház első estéje. A közönség nagy érdeklődése előzi meg a berlini *Kleines Theater* vendégjátékát, amely szombaton, május 16-ikán kezdődik a Magyar Színházban. A társulat vedéjátékának különös művészi jelentőséget ad, hogy műsorában a modern drámaíróadalom néhány legérdekesebb nagyságának, köztük *Gorkij* Maximának, *Wilde* Oszkárnak és *Frank Wedekind*nek műveit mutatja be. Különösen *Gorkij* remekművét, a *Nachtsyft* társulata oszkanem teljes számban mutatkozik be ez estén, s magával hozza a darab eredeti díszleteit, amelyek magának a szerzőnek utmutalásai alapján készültek. A *Nachtsyft* az eddigi műsorter szerint vasárnap és szerdán ismétlik meg a berliniek. Az összes előadásokra már válthatók jegyek, elővételi díj nincsen.

** Az Új Színház bemutatója. *Bródy* István és *Uray* Dezso parodisztikus bohózatot írtak *Bob királyi* címen. A darab zenéjét *Virányi* Jenő a Magyar Színház új karmestere szerette. A bohóság — amelyben sorra vonulnak tel közéletünk ismert alakjai — szombaton kerül bemutatásra az Új Színházban.

** A drótosztót, a Magyar Színház operettjátékossága pénteken, május 15-ikén huszonötödösztör kerül színe. A jubiláris estén *Léhar* Ferenc dirigálja a zenekart. Ez alkalommal a közönség és a színház ovációkban fogja részesíteni a népszerű zeneszerzőt. A darab szerdai előadása, a Duna-ünnepélyre való tekintettel, kivételosen délután 4 órakor kezdődik.

** Nemzeti Színház. A *Nyári szivattal*, *Molnár* Gyula szép sikert ért vigjátékának harmadik előadását is lelkes közönség nézte végig. A szerzőt ki a *Bácsmegegyi Körtől* hatalmas babérokoszort is kapott, többszár a lámpák elé szölitették.

** *Monna Vanna* a vidékieknek. A Nemzeti Színház holnapután, szerdán, a *Monna Vannát* tüzte ki előadásra, hogy a Duna-ünnepélyre felrándult vidéki közönségnek alkalma legyen *Maeterlinck* színművét megnézni. Az igazgatóság ezután is közhírré teszi, hogy az előadás kivételosen délután 4 órakor kezdődik. A darab címszerepét ez alkalommal is *P. Márkus* Emilia, Prinziavlet: *Beregi*, *Marcot*: *Gál*, *Guidót*: *Mihályfi* és *Trivulsiót*: *Gyenes* fogják játszani.

** Az Uránia bemutatója. Holnap, kedden este adják először az Urániában dr. *Haberfeld* Emilnek érdekes művét: *Az orvos régen és most*. A darab három felvonásból áll. Az I. részben a szerző a jogrégibb időkől napjainkig vonulatja el előttünk a higiénának lassanként fejlődő emelkedését, a II. rész az orvostudományt mint művészi motívumot ismerteti. A III. részben a modern vívmányokat látjuk: a bakteriológiát, a védőoltásokat, a belgyógyászat fejlődését. Röntgen vívmányait és *Fisust*. Az egész darab szebbnél-sebb álló- és mozgóképekkel van illusztrálva.

** Előadás kezdete négy órakor. A Duna-ünnepély előadása napján, szerdán, különösen a fővárosba özönlő vidéki közönségre való tekintettel is, a Népszínház 4 órakor kezd a *Khinai mézesetek* előadását, amely e kora délutáni órában kiválóan alkalmas lesz arra, hogy gyermekek is végignéznek a nagy látványosságú angol operettet. Erre az előadásra azt a kedvezményt engedélyezi a Népszínház igazgatója, hogy két rendszer áron váltott jeggyel egy gyermek ingyen vihető a nézőtérre.

** Fővárosi Nyári Színház. A *Fővárosi Nyári Színházban* holnap kedden *Offenbach* kitűnő operetteje *A gerolsteini nagyhercegnő* kerül színe harmadszor. Szerdán a Duna-ünnepély miatt délután 4 órai kezdettel félhelyárakkal a *New York szépe* című angol tánc-operette kerül színe.

MŰVÉSZET

□ Ottó főherceg a Nemzeti Szalonban. Sopronból táviratoznak: *Ottó főherceg* ma délelőtt *Dawhowsky* altábornagy udvarmestere kíséretében ideérkezett. Megérkezése után a Nemzeti Szalon kiállításába hajlatott. A főherceget a kaszinó lépcsőházában gróf *Szechenyi* Emil főispán fogadta, aki körül a Szalon tisztikara, az itt időző kiállító művészek, valamint a megye és a város előkelőségei csoportosultak. Miután a főispán a fogadó-bizottság tagjait a főhercegnek bemutatva, *Róza* Miklós kalauzolása mellett nagy figyelemmel tekintette meg a képeket. A főherceg, ki maga is foglalkozik a festéssel, nagy tájékozást mutatott a művészet iránt általában, valamint a magyar művészeti viszonyok iránt. *Kacsányi* Ödön festőművészrel a miszticizmusról és a szimbolizmusról beszélgetett és dícsőrettel halmozta el a kiállított nagy *Krisztus-képet*. *Kézai Kovács* László képeiben a mutatkozó irrisz poézist dícsőrt meg. *Bruck* Miksa előtt jelemítette, hogy tudomása van a bécsi magyar kiállításról. *Rubovics* műtárostól megkérdezte, hogy miként alakulnak a művész anyag-kilátásai Sopronban. *Déry* Bélát is megszólítván, a magyar tengerparti képeiről kérdezősködött. *Ernst* igazgatónak kijelentette, hogy őrmérsé szolgál a kiállítás sokoldalúsága és gazdsága és melegen megdicsőrt a kiállító képeket. *Róza* Miklóstól behatóan tudakozódott a Nemzeti Szalon belső ügyeiről és jelemítette, hogy a Szalon elnökeknek, gróf *Andrássy* Gyulának bátyja, gróf *Andrássy* Tivadar kitűnően kezeli az esetet és ő maga is látta Tivadar grófnak néhány igen szép festményét; és mikor *Róza* jelemítette, hogy mily megtiszteltetés lenne a Nemzeti Szalonra, ha a censég egyszer átengedne egy művet a kiállításra, a főherceg kijelentette, hogy mostanában nagy eloglaltsága osak ritkán enged neki időt, hogy a festőművészzel foglalkozzék, ámde igéri, hogy alkalmilag fog küldeni képet a Szalonnak kiállítási célokra. A főherceg végül melegen elbuszoszt a társaságtól és megígérte, hogy az alatt a két hét alatt, míg a kiállítás nyitva lesz, megégyezve lerándul Bécsből Sopronba, hogy a tárlatot behatóbban megtekintse, mert egyszeri látogatás nem elégséges a nagy és szép anyag megtekintésére.

□ Hollósy-inkola Vajda-Hunyadon. *Hollósy* Simon az idén is eljött Magyarországra a tanítványaival. Ezúttal Vajda-Hunyadon ültöt sátrat s a Cserna partján felállított nagy műteremben ma már meg is kezdődött a munka. *Hollósy* eljött a vajdahunyadi vár alá az egész müncheni iskolája, egy igazán nemzetközi művészársaság. Oroszok, lengyelek, franciák, angolok, amerikaiak, németek — s néhány magyar is.

SPORT

** Budapesti lövészenyek. Ünnepnap után hét-köznapok! Holnap nagy verseny a 20.000 koronás *Keltös vadak* versenyen kívül nincs is programon. Ebben újra megjelenhetnek a startnál a *Blaskovich* istálló tegnapi starjai, *Beregölgy* és *Viglány* s a győzelmet, akarmelyik is indul elvitatni egyikőtől se lehet. Második helyre a *Springer*-istáló kiküldöttjét ajánljuk. A többi versenyre néve elégséges, ha tipjeinkre utalunk.

- I. *Berget* — *Pázmán*.
- II. *Orsich* istálló — *Mariguse*;
- III. *Blaskovich* istálló — *Springer* istálló.
- IV. *Parányi* — *Pillangó*.
- V. *Sug* — *Füged*.
- VI. *Takács* — *András*.
- VII. *Marineur* — *Baratore*.

EGYESÜLETEK

(A Munkások Védőegyesülete) tegnap tartotta első közgyűlését *Vörös* László nyugalmazott államtitkár elnöklése mellett. A közgyűlés a zárszámadást tudomásul vette, az igazgatóság részére a tomentvényt egyhangnlag megadta, igazgatóságát és felügyelő-bizottságát megválasztotta, majd az alapszabályt módosította olyképpen, hogy az elhunyt munkások özvegyei és árvaí is segíthessen részesüljenek. Az évi jelentés szerint az egyesületnek 9806 tagja van 27 előhelylyel, évi bevétele 54.835 74, kiadása 84.165 14 korona volt. Az egyesület igen élénk tevékenységet fejtett ki a munkások társadalmi életében s 73 gyűlésen kívül 16 helyen tartott népszerű előadást, amiken löképpen az iszákosság káros hatását ismertette; több helyen munkásoknyitárakat szervezett, az egyesületi vagyon megerterhelése nélkül. Az egyesület tagjainak zöme bányamunkásokból áll; egyhangu óhatásukra *Chorin* Ferenc főrendiházi tagot tiszteletbeli tagul választották meg, akit az ország különböző vidékeiről összejejt bányamunkások küldöttségileg üdvözöltek. *Chorin* Ferenc

elodgván a tisztséget, kijelentette, hogy a magyar hányamunkások sorsát szíven viseli, helyzetük javítására minden tőle telhető megteszen. — A bányamunkások delután a Védőegylet helyiségében külön tanácskozásra gyűltek össze, amelyen az egyesület terjesztésére irányuló módokat vitatták meg, majd elhatározták, hogy az egyesület elnökének, **Vörös László** tiszteletére minden év László-napján az előhelyek ünneplést rendezzenek.

Nyitlér.

ellen rendszeren használva a
ROHITSI Tempel-vagy Styria-forrás
 savanyvizet megszünteti azt.

MEGJELENT

A

HITELÉRTESÍTÉS

A KERESKEDELMI TUDAKOZÓDÁS
 SZERVEZETE ÉS JOGRENDJE

Dr. HAJDU MIKLÓS

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA BUDAPESTEN

MEGREDELHETŐ

A BUDAPESTI NAPLÓ KIADÓHVATALÁBAN

ARA KÉT KORONA

Alulírottak fájdalomtól szívvel jelentik felejt-hetetlen édes anyjuk, nagyanyjuk és testvérük

Özv. BRILL HERMANNÉ
 szül. DEUTSCH JULIANNÁ

folyó hó 10-én áldásdus élete 86-ik évében történt gyászok elhunyt.

A megboldogult hült tetemei folyó hó 12-én d. u. 3 órakor fogtak a Dohány-utca 28. szám alatti gyász-házból az izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetik.

Brill Ferenc, Brill Lajos, Brill Zsigmond, Biró Sándor mint fia, **Brill Ferencné, szül. Widner Selma, Brill Lajosné, szül. Schwarc Szidónia, Brill Zsigmondné, szül. Grün Fanni, Biró Sándorné, szül. Frank Berta** mint menyel, **Deutsch Antal, Deutsch Károly, özv. Rosenfeld Jakabné, szül. Deutsch Jozefine**, mint testvérei és számos unoka és rokon.

Csendes részvétet kéretilk.

Vizgyógyintézet — a budai Szt.-Lukácsfürdőben

A vizgyógykezelés minden neme, hideg-meleghővizű, hólag-vilamos-fényfürdők. Massage, gyógytornászati. — Állandó orvosi felügyelet. Prospektust kívánatra ajándékosan küld a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága.

A nagy iszapfürdő

a budai Szt.-Lukácsfürdőben a nyári időnyre megnyitott!

A nagy iszapfürdőben van az 520 m² nagyságu természetes forró-melag kénos forrás-tó, melyben a természetes forró ásvány-gyógyvizforrások oly mennyiségben fakadnak és buzognak az iszapos talajból, hogy az iszap-tó természetes ásványviz tartalmát naponta négyezer teljesen megújítják. Átlagos természetes hőfok 40°C. Külön iszapfürdők. Pihenő termeki — Iszapborogatások. — Tagfürdők. — Orvosi massage. — Csász, kőszvény, ideg- és borbajok gyors és biztos gyógyítása.

Az e rovat alatt közlötteknek som tartalmáért, som alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A margittal mandátum. A törvényszék ma ismét a margittal mandátum ügyével foglalkozott, amely legutóbb egy kriminális följelentésre is alkalmas volt. Az általános választás idején tudvalevőleg **Orley Kálmán** lett a győztes, a kisebbségben maradt **Szatmári-párt** azonban petíciót adott be a választás ellen, **Orley** nem várta be a dolog végét, hanem lemondott a mandátumról. Új választásra került a sor s akkor **Szatmári Mórt** választották meg nagy többséggel. Ebbe meg az **Orley-párt** nem tudott belenyugodni s beadott petíciójában azzal vá-

dolta **Szatmárit**, hogy beszédeiben izgatott. A Kuria a petíciót elutasította és pedig egyrészt a tanak ingadozó vallomása alapján, másrészt pedig azért, mert **Szatmári** hit alatt vallotta, hogy az inkriminált kifejezéseket nem használta. Most következett a kriminális följelentés. **Orley Kálmán** bevádolta **Szatmárit** hamis eskü miatt. Az ügyészség nem vállalta el a vád képviselését, mire a törvényszék a vád alaptalansága miatt a további eljárást megszüntette.

§§ **Eltélt tót apostol.** Még a múlt évben történt, hogy a Budapesten megjelenő **Illas Ludu** című tót lap brutális támadást intézett a magyar nyelv ellen abból az alkalmából, hogy gróf **Csáky Károly** váci megyés püspök pappai számára körlevelet adott ki a magyar nyelv tanítása érdekében. A budapesti királyi ügyészség nemzetiség elleni izgatás vétsége miatt pürbe fogta a nevezett tót lapot. A vizsgálat során a felelősséget **Kabina Ferenc** ötvényvolesztendős békásmegyeri ügyvéd vállalta el, akit izgatás vétsége miatt helyeztek vád alá. A mai esküdtbíróági tárgyaláson, amelyen a vádat dr. **Pataki Gyula** királyi ügyész képviselte, **Kabina** kijelentette, hogy ő nem érzi magát bűnösnek, mert a cikket ő írta ugyan, de a turóc-szent-mártoni **Narodnie Noviny** című tót lapból vette át; egyuttal tagadta, hogy ő a cikkel izgatni akart volna. Az esküdtbíróág megállapította az izgatás vétségét, mire a törvényszék **Kabinát háromhónapi állam-fogházra és kétszáz korona pénzbüntetésre** ítélte el. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott semmiségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK

Páris május 11. **Ferdinánd** bolgár fejedelem este Szófiába utazott. A pályaudvaron bucsuzásra megjelent **Zolotovic** bolgár diplomáciai ügyvivő és az ügyvivőség személyzete.

Az angol alsóházról.

London, május 11. **Az alsóházban** **Walton József** kérdi, vajjon a kormány nem fog-e közös eljárást biztosítani Amerikával és Japánnal, hogy végleges megegyezésre jussanak Oroszországgal a Manduria kiűrtésére vonatkozó ígéretek gyors teljesítése tekintetében.

Cranborne államtitkár azt válaszolja, hogy az angol és az amerikai kormányoknak egymástól független barátságos közléseire az orosz kormány azt válaszolta, hogy ragaszkodik azokhoz a kötelezettségekhez, amelyeket Manduria kiűrtését illetőleg vállalt, bár ez ideiglenesen elhalasztott. Kijelentette nevezetesen az orosz kormány, hogy nem szándéka oly intézkedéseket tenni, amelyek az idegen konzulok kizárására, vagy a külföldi kereskedelem, vagy a kikötők használatának akadályozására irányulnak. A niuosvangi angol konzul azt jelentette, hogy az orosz újamegállásról legutóbb elterjedt hírek alaptalanok voltak. Ily körülmények közt nem lát a kormány elegendő okot fenntartani az előtte szólt által kivánt eljárásra. **Becket** (konzervatív) kérdi, vajjon a kormány, tekintettel a Franciaországgal most fennálló barátságos viszonyra, hajlandó-e megfontolás tárgyává tenni, hogy Franciaországgal előzetes tárgyalásokat indítson a két ország közötti általános választott bírósági szerződés létrehozása céljából. **Balfour** miniszterelnök azt válaszolja, hogy a kormány mindig törekedett arra hogy a nemzetközi viszályokat választott bíróság döntse és intézze el. Ha a kormány ebben az általános politikájában Franciaországgal szemben valamivel többet tehet, mint eddig, szívesen meg fogja tenni.

A spanyol republikánusok.

Barcelona, május 11. Tegnap este Tarassában republikánusok és a polgárőrség között összeütközés volt. Több lövés esett. Egy rendőrügynök és a tönkeltök egyike életét vesztette és többen megsebesültek.

Halálra ítélt matróz.

Wilhelmshaven, május 11. **Köhler** matrózt, aki annak idején Athénben a Loreley gőzösön Bideritzky aittizet meggyilkolta, a felsőbb haditörvényszék mint felfolyamodási bíróság halálra ítélte.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 11. (A Budapesti Napló telefonje- lentése) Eladatot **buza** tiszavidéki 835—880, bánáti 7.75—8.40, szlavóniai 7.70—8.05 korona; **ross**: szlavóniai 7.16—7.40, pestvidéki 7.25—7.45, magyar 7.10—7.25 korona; **tengeri** 6.70—6.90 korona; **szab** 6.25—6.70 korona.

Bécs, május 11. **A déli vasúti elsőbbségek** tulajdonosainak gyűlése túlyomó többséggel eldöntötte az előterjesztett javaslatokat. Ellene csak **Hausemeister** (Stuttgart) szavazott 18.417 részvénnyel, mellette összesen 1,400,000 részvény.

New-York, május 11. (Terményfősede.) (Zárlat.) **Gyapot**: New-Yorkban hejyben 11.30 (11.15), májusra 10.18 (—). Augusztusra 10.83 (9.97). New-Orleansban hejyben 11.1/16 (10.7/16). — **Petroleum**: Stand white New-Yorkban 8.55 (8.35). Stand white Philadelphiában 8.50 (8.30). Kaffinéd in Cases 10.50 (10.50). Credit

Balances at Oil City 1.53 (1.53). — **Zsír**: Western steam 9.20 (9.30). Rohe és Brothers 9.40 (9.60). — **Tengeri irányzata** engedő. — **Májusra** 53.1/16 (54.1/16). — **Juliusra** 51.1/2 (51.1/2). — **Szept-re** 50.1/4 (50.1/4). — **Buza irányzata** engedő. — **Piros ószi helyben** 82.1/2 (82.1/4). — **Májusra** 82.1/4 (82.1/4). — **Jul-ra** 77.1/2 (77.1/2). — **Szept-re** 75. — (75. —). — **Dec-re** —. — (—). — **Gabona szállítási díja** Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — **Káv**: **fair Rio** 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — **Májusra** 8.75 (8.75). **Aug-ra** 4. — (4. —). — **Liszt**: Spring Wheat clears 8 05—3.10 (3.1/16—3.1/16). **Cukor**: 3.1/16 (3.1/16). **On**: 30.52—30.87 (30. —30.12). — **Rés**: 14.75—14.75 (14.67—14.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 11. (Terményfősede.) (Zárlat.) **Buza irányzata** engedő. — **Máj-ra** 78.1/2 (78.1/2). — **Juliusra** 72.1/4 (72.1/4). — **Tengeri irányzata** engedő. — **Mái-ra** 44.1/4 (44.1/4). — **Zsír**: **Máj-ra** 8.87 (9. —). **Jul-ra** 8.97 (9.07). — **Szalonna short clear** 9.63 (9.63). — **Sertésbús**: **Juliusra** 17. — (17.20). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Versek.

Templomban.

I.
 Bugott az orgona és áhitattal
 És szent ihlettel prédikált a pap —
 Ezernyi csillár szórta fényét szerte,
 Lángolva, égve mint megannyi nap.
 Bugott az orgona . . . Fölsírt az ének
 És áhitattal a magasa fel
 Szárnnyalt az Urhoz sokezernyi lélek
 Hogy hő imáját ott robbogja el —
 . . . Csak az én lelmem maradt idelem . . .

II.
 Mert összeroncolt, könnyáztatta szárnnyal
 Ó hogy repüljek, én Uram, feléd
 Hogy megpiheve trónod számolyánál
 Izzó keservem kiöntném eléd.
 Avagy repül a sas, ha szárnnya tollát
 Eső megverte, áztatja vihar?
 Az én viharvert, könnyáztatta lelmem
 Sem tud repülni, csapzott szárnnyal —
 . . . Oltártized meg nem szárítja azt . . .

III.
 Talán . . . talán . . . ha tereget sugára.
 Ha egy eltévedt kis sugára csak
 A boldogságnak egyszer rávetődne . . .
 Talán a lelmem új erőre kap —
 Ó, hallom is már szárnnya csattogását,
 Látom, felhők közt mint suhan tova
 . . . Káprázat . . . álom . . . Azt az egy sugárszállt
 Én el nem érem, ó Uram soha —
 S vergődök némán . . . Vergődök tovább . . .

Kolomp-szó.

A bársonyos rét süppedő fűven,
 A napsugárban vigan heverészek,
 Zsongok agyamban a nap hő tüzén
 Bolondos álomk, nagyok és merészek . . .
 Föl-fölttekintek a végtelen égbe,
 Hol bársonyfelhők fodrait lesem . . .
 Legel, a gulya . . . A remegő légbő
 Kolomphang csendül melán, csendesen . . .

A forró léghen délibáb rezeg;
 Szemem csodálva megtapadna rajta,
 Ha, mely a lelmem legmélyén remeg,
 Nem lenne százaszor csodálatosbajta,
 Hazám a délibábok szép hazája
 S én építem is őket édesen,
 S ha összeomlik? — Meghalok utána . . .
 . . . A kolomp csendül melán, csendesen.

Ha összeomlik, érem, meghalok.
 Ábrándok, álomk mind-mind tovaszállnak
 És elhallgatnak a zengő dalok
 Fagyos lehetől a komor halálnak. —
 Talán épp itt leszek majd eltemetve,
 A rét virága szemfedőm leszen.
 S a nagy, halálos temetői csendbe
 Kolomp csendül majd melán, csendesen.

Miklós Jutka.

+ **Óriási bérház.** Londonban nemrégben fejezték be a Holborn városrészben egy háznak az építését, amelyről azt mondják, hogy a legnagyobb bérháza a világnak. Ez az óriási épület kilencszázötven négyzetláb területet foglal el és haterhatszázötvenhárom helyiség van benne. A ház tizenegyemeletes és harminc hűt szállítja a lakókat a magasa. Az épület közepén óriási ebédőlt építettek, amelyben a ház nyolcezerhatszáz lakója egyszerre étkezik. Ennek a hibetelen nagyságu háznak az építése másfél millió font sterlingbe került.

— **Márciusi számok.** A Statisztikai Közlemények most megjelent számából a magyar birodalom március hónapja népesedéséről és az ebben a hónapban kibört házasságokról a következő érdekes adatokat közöljük:

A magyar birodalomban 63509 gyermek született 1902. márciusban, a halálosok száma 49814 volt és így a természetes gyarapodás 13695 főre rugott. A születések tekintetében a Tisza két partján levő megyék tűnnek ki magas arányszámokkal, míg a Dunán túl arányilag legrikább volt a gyermekszületés. A megyék közül Bereg, Csanád- és Verőce megyék születési aránya ezer lélekre a négyet meghaladta, míg Komárom városban ezer lélekre még két születés sem esett. A halálosok legkedvezőbb volt a Dunántúl és a Duna-Tisza közén; legerősebb a Tisza két partján levő megyékben, különösen Szilággy, Máramaros, Ugocsa, Gömör, továbbá Kolozs- és Arvamegyékben, hol ezerre háromnál több halálos esett. Felülnél alacsony volt a halálos aránya Sopron városban, mely különben is kitűnik kedvező halandóságával; ezer lélekre csak 1-25 halálos esett. A szaporodás aránya a legmagyarabb országokban, a Duna-Tisza közén volt legnagyobb és a Királyhágón túl legkedvezőlenebb. A megyék közül legerősebben szaporodtak a kis Csanád és Esztergom vármegyék; volt azonban öt megye és három törvényhatóság város, mely veszteséggel zárta le március havi népesedési mérlegét; ezek az anyaországban Árva, Gömör és Kisküküllő megyék, továbbá Komárom város; a társországokban Lika-Krbava, Modrus-Fiume megyék és Eszék, Zágráb városok. Különösen aggasztó jelenség az Árva és Lika-Krbava megyében, mert az előbbiben a múlt év november haván, az utóbbiban január óta minden hónapban több volt a halálos, mint a születés.

A házasságkötések száma márciusban 6681 volt a magyar korona országában. Aránylag legtöbb házasságkötés a Tisza balpartján, valamint a Duna-Tisza közén levő megyékben történt, míg a Duna balpartján aránylag négyeszer kevesebb házasság kötött, mint az említett két országban. Az összes házasságoknak 15 százaléka: 852 — volt vegyes házasság, de ebből a társországokra csak 5 esett, az ott kötött házasságoknak 6-25 százaléka. Keresztény-zsidó házasság 30 volt márciusban és pedig 20 olyan, amelyben a nőlegény, és 10 olyan, amelyben a menyasszony tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 847 vegyes házasság közül 134 esetben létesült megegyezés a gyermekek vallására nézve és pedig egyenlő számban az apa és az anya vallásának javára. A legtöbb megegyezés (56) az ev. ref. vallásnak kedvez, a római katolikus vallás javára 50, az ágostaiára 17 megegyezés történt. A 30 keresztény-zsidó házasság közül 3 esetben történt megegyezés, mind a három esetben a keresztény fél javára.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A fogyasztási szövetkezetek. A hegyvidéki kirendeltség Máramaros megyében egyelőre tizennygy fogyasztási szövetkezet felállítását határozta el, amely már a jövő hóban megkezdik működésüket. A Máramaroszigeti Kereskedők Testülete legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy mozgalmat indít a szövetkezetek felállításá ellen; a megye előkelőbb kereskedői értelmisége és fogyasztói köréből küldöttséget szervez és azt azzal a megbízással küldi a kormányhoz, hogy fejtsse ki ama veszélyeket, amelyeket a szövetkezetek felállításá magában rejt. Ebben az ügyben a nevezett testület Krocák Károly előnk és Schöngut Sándor tükár aláírással felhívást bocsátott ki, amely a küldöttség célját így jelöli meg: Figyelmeztesse a küldöttség a kormányt arra, hogy a közgazdasági viszonyok megjavítását célzó intézkedésnél nem választhatja az az utat, amelyen egy megívő és nagy horderevű közgazdasági tényezőnek a kis- és középkereskedelem tönkretételén keresztül járhat el, hanem az egyedül célravezető utat abban találja, hogy a Máramaros megyében bőven kínálkozó kereseti ágak intenzívvül műveltesenek és fejlesztessenek.

Az Országos Ipargyűlésről évi jelentése. Az Ipargyűlés 61. évi évi munkásságáról szóló jelentés most hagyta el a sajtót. Tüzetes ismertetése az azoknak az eredményeknek, melyeket az egyesület az iparosság érdekében megvédése körül egy év alatt elért és tömör beszámoló azokról a mozzanatokról, amelyek az egyesület közbenjárását időszerűnek és hasznosnak dokumentálták.

Az egyesületnek működése megoszlik központi szervei és szakosztályai között. Az elmúlt évben az ország számos jelentékeny ipari központján az ipar-egyesületnek támogatásával és hasznos útmutatása mellett szép eredményekkel rendeztek kiállításokat, amelyek a magyar iparfejlesztés rendes eszközeit foglalkoztatják. Erre mutat az is hogy a m. kir. Kereskedelmi Múzeum felügyelő-bizottsága megbízást adott a kiállítások irányelveinek megszervezésére és hogy e kiállításokat rendező hatóságok kivétel nélkül megkeresik az Ipargyűlést aziránt, hogy egyesületi érmeinek engedélyezésével ügyüket támogassa. Az általános érdekű ügyek között foglalkozott az egyesület az állami beruházások megszüretésének ügyével is. Az egyesület hetilapja feladatának az éven is igyekezett megfelelni. Alást foglalt az egyesület a polgári perrend reformja után a gazdasági életet érhető hátrányok elhárítása érdekében, amennyiben élénk részt vett a 24. §. elleni mozgalomban, de különös figyelmet érdemel az az akciója, melyet a kereskedelmi szakbizottsági szervezet eltérése ellen indított. A fővárosi tanács felszólítására benyújtott memorandumában tüzetesen foglalkozott a fővárosi ipar hanyatlásának okai és emelésének eszközeivel. Panaszt emelt azaz anomália ellen, hogy a vállalkozó iparosok szerződési után az illetékek előzetesen vetetnek ki és ha a kereseti összeg nagyobb lesz, pótlélt-

kezesnek van helye, míg ha a szerződési összegben alul marad, a feleslen befizetett illeték visszafizetésére a közigazgatási bíróság sem talál módot. A védjegy és mint a védelmi törvény-tervezetek tekintetében a kormány felhívására feljlesztett vélemények érdemleges tartalma az, hogy a jogterületek rendezésében a magyar törvényhozásnak az osztrákiól teljesen független, önálló állásfoglalása az egyedül célhoz vezető. A balesetbiztosítási kérdést az egyesület állandóan napirenden tartotta és szemben a Kuria joggyakorlatával, szükségesnek tartotta az ügynek sürgős törvényhozási rendezést. Egyes iparágak érdekeinek védelmére sok esetben teljes eredménnyel lépett fel. Az egyesület véleményét mondott számos új ipartelep létesítése és támogatása tárgyában, akcióit indította a motorbenzin adómentességének fúntartása, a szesz ipari értékesítése, a helytelenül bevalólt benzintartályok megletelezése ellen, véleményét mondott a szerelés szabályozása, a kávéipar rendezése ügyében, képviselte egyes iparágak érdekeit tariallis ügyekben és több konkrét sérelem orvoslása ügyében járt közbe az illetékes tényszerűen. A bemutatott ülések és az ipari udonságok ismertetése révén is figyelemreméltó eredményeket ért el. Külön tejezetet szentel a jelentés a kisipar érdekeinek, melynek fejlesztésére több szakfériu tüzetes programot terjesztett elő; beszámol a közszallitási ügyek rendezése körül való közreműködéséről s az iparparólasági mozgalmak terén fölmertül újabb eseményekről. Végül a munkásügyek terén való tevékenységéről ad képet, ismerti megokolt szakvéleményét a munkáskamarák létesítése ügyében. A munkaközvetítő új hánának berendezése, a munkások kedvezményes utazása, a munkásjóléti intézmények ismertetése s több, a munkásokat érdeklő ügy körül. A jelentés számot ad még a rokonnyeltekkel való kapcsolatokról, a személyes ügyekről és az egyesület tevékenységére vonatkozó adatokról. A terjedelmes jelentést Gelléri Mór, az egyesület érdemes igazgatója szerkesztette a töle megszokott alaposággal és szakértelemmel.

Árucarnok-szövetkezet. Szegeden tegnap nagy árucarnok-szövetkezet alakult meg. Az országos központból dr. Horváth János jelent meg, aki részletesen ismertetve az árucarnok célját. Az iparosokat felhívta, hogy ök maguk járjanak jó példával elől, ök se viseljenek külföldi kelmből készült ruhákat, úgy követi öket a nagyközönség is. Ne várják az önálló vánterületet mint sült galambot, hanem közös vánterületen is küzdenek és versenyezzenek a szövetkezetek. A nagytermű állami segélyvel és a szegedi kamara által vezetett akció eredményével 20,000 korona üzletrész jegyzetett, mely központi és állami segélyvel 100,000 koronára emelkedett.

Hollandi életbiztosító részvénytársaság. Folyó évi április hóban benyújtott: 353 a.ánlat 2.695.368-26 korona tőke és jradékról, ezekből visszautasított 52 ajánlat 363.615-20 koronáról, kiállított tehát: 301 új kötvény 2.331.753 06 korona értékűl. 1903. április hó 30-án a biztosítási átlag volt: 31.574 kötvény 261,382.339-30 korona tőke és jradékról.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 26,50 korona pénzben, 27,50 korona áruban. — Bécsben a kontingentál készárú 39,50 korona pénzben, 40,20 korona áruban.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy Budapest — Visegrad és Dömös között e hó 16-tól kezdve,

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irtá: GIOVANNI VERGA

(16)

— Igen, igen, megértettelek. Már eljártotad az a pénz, amit hétfőn adtam neked. Megértettelek! Megértettelek. Itt van a maradék! És játszáll megint, de gyorsan, hiszen én meg tudom fizetni. . . .

Még maga elé dörmögött valamit, mialatt az öszvéren kiügetett a rekkenő napba. Oly égető tűzött a nap, hogy szinte megpörkölte a követ és a tarló sistergett, mintha meg akarna gyulladni. A hegyszakadéban egy nagy kemoncében érezte magát az ember és a rengeteg sziklák közt szétszórt falu elhagyottnak tűnt föl, sehöl a legkisebb árnyék, minden ablak egészen kitarva, mindmegannyi fekete lyukak és a templomtornyok keresztjei inogni látszóttak a tikkasztó forróságban. Még az öszvér is lihegett, furdótt a verejtékben, amikor felfelé haladt a meredek uton. Egy szegény öreg ember, aki valami nagy terhet cipelt a hátán, egészen kimerülten mormogta:

— Nagyságos ur, hová e nagy melegben? Annyi a pénzetek és mégis az ördögnek ajánljátok lelketeket!

Motta éppen déli harangszóra érkezett a helységbe, mialatt mindenki hazasietett, mint vihar közeledte idején. A Rosania-templomból kijött a kanonok, a verejték csak egy dől a homlokáról, kis siphája a nyakába esve:

— Ah, ah, Motta ur! Ebédelni? . . . Én, sajnos, nem mehetek . . . még mindig józan vagyok . . . Megyek szentmisére . . . a déli misére . . . a főtisztelendő ur tubuzgóságából.

— Eppen maga miatt jöttem ide! . . . Szent isten, ez a hőség. — Es zsebkendőjével letörülte arcáról a verejtéket.

— Félek, hogy a községi földek bérleténél ki fognak játszani, kanonok ur. Magának van egy szavazata az ügyben . . . gondolt erre, nagyságos ur? Aztán én majd tudni fogom köteleiséget!

— Mit beszél maga . . . köztünk legyen mondva . . . foglalkozni fogok a dologgal . . . Igen is, mi lesz a másik ügyben? Gondolt-e reá? Micsoda választ kapok?

Motta, aki lépésben járatta öszvérét és a nyeregéből kihajolva lovagolt, elkabulva kissé a perzselő naptól, így válaszolt:

— Micsoda ügyben? Annyi ügyem van? . . . Melyiket érti, főtisztelendő uram?

— Ah! ah! Hát így kezdi? . . . Bocsnát! . . . Bocsnát! . . .

A kanonok azonnal másra terelte a beszélgetést, mintha annak a másiknak rá nézve sem volna semmi fontossága és újra szóba hozta a földbérletet, amire nézve meg kell egyezni Rubiera báróval . . .

— Még egy újság van . . . A jegyző Zacco báróval áll össze . . . félek, hogy . . .

Motta ur most nyugtalanul leszállt az öszvérről és maga után vonszolva a kautáron öszvérét, lehorgasztott fővel, állát fogva, halgatott a pap mellett, lassan, csupa fil volt.

— Félek, hogy a bárónt lebeszéli! Lát-tam konferánzi a tőklikől Ninivel . . . tegnap este a kolostor mögött . . . úgy tett, mintha a patikába menne, hogy gyanut ne keltsen bennem. Erti? Nagy üzlet! körülbelül ötszáz hold . . . szép pénz lehetne keresni mellette.

Motta nyugtán nekimelegedett, a hőséggtől égő szemei felragyogtak e beszélgetés alatt. Ö is félt az ellenfelek intrikáitól, csupa gazdag ember az, olyanok, akiknek szavazatuk van a tanácsban. A kanonok ellenben perceről-perce hűvösebb lett, vállát vonogatta, néha-néha ránézett Mottára és

a fejét emelgette, mintha egy számarat akarna utánozni.

— Mért is beszélek én! . . . De maga úgy fogja föl. Kérem tisztelettel, bocsásson meg . . . Ez ügygyel meg akartam magának szerezni olyan rokonság támogatását, amely az országban számít valamit . . . az első nemesség . . . De maga adja a közönyt . . . Akkor bocsásson meg . . . Szanzi asszonyok meg kell vinnem a választ, aki annyi buzgalommal fáradozott ez ügyben . . . Bocsásson meg . . . utalatos!

— Ah, maga a házassági históriáról beszél? Most a kanonok tett úgy, mintha nem akarna válaszolni.

— Oh, itt van a maga sógora! Isten hozta, Burgio mester!

Ez megnyúlt ábrázaital köszönt vissza.

— Alulról láttalak jönni, sógor. Itt vártam rád. Tudjátok-e? Alig tizenöt salmit hozok ki a babból . . . Még a költségeim sincsenek meg, istenemre mondom. Csakis azért jöttem, hogy megmondjam ezt neked . . .

— Köszönöm szépen! Köszönöm szépen! Most rajtam kereskedsz? Hiszen megmondtam neked, amikor ezt a földet kiárendáltam! Jó arra, hogy bogáncsot vess belé! Mindent a maga feje után akar csinálni, pedig ugyan rászólgál az okos tanácsra! — válaszolt Motta mester.

— Hát jó, igazad van. Hát felhagyok a bérlettel. Nem akarom többé. Mit kívánsz még tőlem?

— Nem akarod tovább? Hiszen még két évig tart a bérlet . . . Ki vegye le a nyakadról? Nem mindenki oly ostoba!

A kanonok látván, hogy a beszélgetés soká húzódik, hátat fordított a sógoroknak.

— Isten áldja meg magukat . . . a sekrestyés vár reám . . . velem együtt mostanig bójtölt!

És fölment a néhány lépésön lakásába.

Motta mester most a sógorán töltötte ki mérgét:

— Hát csak azért jöttél, hogy ezt a jó hírt tudasd velem? . . . Mialatt az ügyemről beszél-

péntek kivételével, naponként még egy második gőzöst fog járni. A jelzett naptól kezdve a gőzösök a következők menrendjén szerint fogják az említett vonalon közlekedni:

Felfelé: Indulás Budapestról reggel 1/9-kor és délután 2 óra 20 perccel. Erkezős Dömösre déli 12 óra 40 perccel és este 6 óra 20 perccel.

Lefelé: Indulás Dömösről reggel 1/5-kor és délután 1/6-kor; érkezős Budapestre reggel 1/8-kor és este 1/9-kor.

A Budapestre reggel felfelé és a Dömösre délután lefelé induló gőzös pénteken nem közlekedik, vasár- és ünnepnapokon pedig a kirándulóakra való tekintettel csak Nagymarosig közlekedik, honnan este 1/7 órakor indul és 9 óra 35 perccel érkezik Budapestre.

Szeszfűtés. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Ausztriában az alkoholizmus terjedésének megállítására végtelen jelenleg törvényt készült, amelytől mérvadó körökben a fogyasztásra kerülő szesz forgalmának nagymérvű csökkenését remélik. A tervezetből az ország törvény válik és hatása már a következők termelési évben lesz érezhető. Minthogy a fogyasztás várható csökkenésével nem fog egyáltalán lépést tartani a szesztermelésnek korlátozása is, mert alig hihető, hogy az osztrák kormány az évi kontingenst megfelelően leszállítana, viszont minden gyár, úgy mint eddig, ezentúl is igyekszik fog a részére kiutaladott kontingenst kifőzni, azon új helyzet előtt állunk, hogy Ausztriában évről-évre nagyobb szeszfűtőszek fognak képződni, melyek a nálunk uralkodó viszonyoknál fogva utjok Magyarországra is fel fogják venni. Ezen várható helyzet az eddigieknél is jobban indokolja a tervezett szeszértékesítési szövegeket létrehozásának szükségét, mert csak így módon lesznek szesztermelőink képesek az osztrák szesz beüzemelésének sikerrel ellentámasztani és ezáltal a belföldi szesz árának állandó csökkenését megakadályozni. A lefolyt hetek jegyzései a következők: nyersszesz finomított részére: 36 1/2-37 1/2, finomított szesz nagyban, adózva 143 1/2-144, adózatlanul 144 1/2-45, kicsiben, adózva 145-146, adózatlanul 46-47, denaturált szesz nagyban 32-33, kicsiben 34-35 koronával, hordóval együtt, helyben.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1018 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Eüsörendő üri 48 l-től — 52 l-ig, kivételesen — l. — kg-ként, (vagy — k-tól — k-ig páronként) középminőségű üri 42. — l-től 46 l-ig, kivételesen 33 — l. kg-ként, vagy 36. — k-tól — k-ig páronként, kosokért — l-től — l-ig, kivételesen — l-től — l-ig, vagy — k-tól — k-ig, középminőségű gyapjas — l-től — l-ig, kivételesen — l. kg-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anya-juhokért — fillér, kg-ként (— korona páronként), kislejtett juhokért — fillér kg-ként (— korona páronként) kecské — korona páronként. Miután párisi vevők mintegy 600 db. ürüt vásároltak, az irányzat élénk volt, a készlet elfogyott, dacára annak, hogy a helybeli szükséglet csekély és csehországi vevők még csak kis számmal jelentkeznek.

Sertéskezelt vásár. (A székesfehérvári sertés-vásár és közvagyonintézetésé.) Május 11-ikén, Főhajítás: Zsírserítés, egy mint őrög L rendű 350 kilogrammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilo-

grammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyű 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Husserítés egy mint: nehéz 800 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Főhajítás Összege 910 darab. Előző napi maradvány 70 darab, — darab süldő, összesen 980 darab, — darab süldő. Eladott 824 db. Maradvány — db, — darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyzetük: Zsírserítés: őrög l. r. 250 kgr.-on felül 98—102 fillérig, II. rendű 280—350 kilogrammig 94—98 fillérig, selejtezett 90—94 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 94—108 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 84—94 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husserítés: Nehéz 800 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogrammig — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élosulyban.

Bécsi vágómarhavásár. Május 11. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásároszokban ma megtartott vésztézari vágómarhavásárra felhajtott 635 darab magyar, — darab galiciai, — darab bukovinai, — darab németországi, összesen 638 darab szarvasmarhát.

Jegyzék: 100 kilogrammonként élosulyban. magyar hizóőkör I. minőségű 66.—71.—fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 56—65 k., III. minőségű 48—55 fillér, galiciai hizóőkör I. minőségű 70—79 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 61—69 fillér, III. minőségű 54—60 fillér; német hizóőkör I. minőségű 78.—81.—k., kiv 85.—k., II. minőségű 64.—76.—k., III. minőségű 54—69 fillér. Legelő ökör — fillér, paraszt ökör 64—54 fillér, levágott ökör — fillér. Bika 46.—64.—k., tehén — korona. Kivételesen — korona, bivaly 34—48 korona. Az árak mérőmértékeinket, élosulyban érjendők. I. fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, május 11.

Mérsékelt kínálat és ugyanolyan kereslet mellett készbuza csöndes irányzatú volt és a forgalomba került 22.000 métermázsza teljesen változatlan áron kelt el.

Rozs mérsékelt forgalom mellett változatlan; a többi cikke csöndesek.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 81-5 k. 8 K. 22 1/2 l., 150 mm. 82 k. 8 K. 17 1/2 l., 70 mm. 82 k. 8 K. 17 1/2 l., 210 mm. 81 k. 8 K. 17 1/2 l., 600 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 l., 150 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 l., 60 mm. 82 k. 8 K. 22 l., 300 mm. 81 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 12 f. sárga, 400 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 15 l., 500 mm. 80-5 k. 8 K. 20 l., 1200 mm. 80-5 k. 8 K. 20 l., 200 mm. 80-5 k. 8 K. 05 l. sárga, 100 mm. 80 k. 8 K. 07 1/2 f. sárga, 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f. sárga, 100 mm. 80 k. 8 K. 07 1/2 l. sárga, 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f. sárga, 100 mm. 80 k. 8 K. — f. sárga, 800 mm. 79-5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 92 1/2 l. sárga, 300 mm. 78-5 k. 8 K. 02 1/2 l., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 90 l., 100 mm. 78 k. 8 K. — f.

Sarvasi: 3800 mm. 80-5 k. 8 K. 17 1/2 f. Pestmegyei: 300 mm. 82 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 07 1/2 f., 400 mm. 80-5 k. 8 K. — f. sárga, 400 mm. 79-5 k. 8 K. — f., 100 mm. 80-5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 80 k. 8 K. — f., 300 mm. 80 k. 8 K. — f., 1,400 mm. 80 k. 7 K. 95 l., 200 mm. 78 k. 7 K. 90 f.

Bácskai: 150 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 79-5 k. 8 K. 05 l., 150 mm. 77-5 k. 8 K. 05 f., 700 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f., 1500 mm. 76 k. 7 K. 87 1/2 f.

Écskai: 1000 mm. 77-5 k. 7 K. 90 l. Bányai: 1000 mm. 79 k. 8 K. 02 1/2 f., 1350 mm. 79 k. 7 K. 95 f.

Beeskerei: 2000 mm. 78 k. 7 K. 80 f.

Cserenkai: 3300 mm. 76-5 k. 8 K. — f.

Pádsi: 560 mm. 78-5 k. 7 K. 87 1/2 f.

Dunai: 1000 mm. 76-4 k. 7 K. 65 f.

Kaktárúri: 1000 mm. 76-4 k. 7 K. 65 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 82 1/2 f. paritásra.

Zab: 100 mm. 6 K. 30 l., 100 mm. 6 K. 25 f.

Készpénzeses mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde s-akái szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

Table with columns for grain types (Tiszavidéki, Pestmegyei, Fejérvideki, Bácskai, Beeskerei, Cserenkai, Pádsi, Dunai, Kaktárúri) and prices in Kilos and Kilograms. Includes sub-columns for K-tól and K-ig.

Table titled 'Egyéb gabonafajták' showing prices for various grain types like Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, and Kéles in Kilos and Kilograms.

A határvidéket folyamán a következő kőtelek történetek:

Table showing prices for various types of grain (Májusi buza, Októberi buza, Októberi rozs, Októberi zab, Májusi tengeri, Juliusi tengeri, Augusztusi repce) with prices in 7.65-7.78, 7.45-7.46, etc.

Déli egy óraokor a következő záróárak állapították meg hivatalosan a tözsden:

Table showing prices for grain types (Májusi buza, Októberi buza, Októberi rozs, Októberi zab, Májusi tengeri, Juliusi tengeri, Augusztusi repce) with prices in 7.65-7.66, 7.43-7.44, etc.

Délután fél 5 óraokor zárul:

Table showing prices for grain types (Májusi buza, Októberi buza, Októberi rozs, Októberi zab, Májusi tengeri, Juliusi tengeri, Repce) with prices in 7.67-7.68, 7.45-7.46, etc.

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde csöndes forgalom mellett szilárdan zárult.

Előzősde. Osztrák Hitelrészvény 670.—671.—, Magyar Hitelrészvény 726.50—728.—, Államvasuti részvény 684.—684.50, Városi Villamos-Vasut részvény 305.50, Közüti vaspálya-részvény 603.—605.—, Déli vasut 49.—korona.

A déli tözsde a következő értékekben volt forgalom: koronajáradék 99.80—99.62% százalék. Magyar Hitelbank részvény 727.25—728.—, Jelzálogbank 522.—, Osztrák Hitelrészvény 670.25—670.75, Magyar Asphalt részvény 120.—125.—, Magyar Keramiai részvény 118.—125.—, Ujlaki Téglagyár részvény 27.—32, Rimamurányi Vasmű részvény 476.—477.—, Adriai hajózási részvény 453, Városi Villamos Vasut részvény 305.50, Déli vasut részvény 49.50—51, Államvasut részvény 634.50—635.—, Lujza-malom részvény 205 korona.

4 óraokor zárul: Osztrák Hitelrészvény 670.50, Magyar hitelrészvény 730.75, Leszámlítóbank részvény —, Osztrák-magyar államvasuti részvény —, Közüti vasut részvény 603.—, Városi villamos vasut részvény 305.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar 43.—55.—korona, vörös aprószemű 52.—58.—korona, vörös erdélyi —korona, vörös búsági —korona, középszemű 60.—63.—korona, nagyszemű 63.—68.—korona, Disznószar: budapesti 76.—76.50 korona, vidéki —korona, Táblaszalmon: légszártított vidéki —korona, városi 4 darabos 63.50—64.—korona, 3 darabos 65.—65.50 korona, tisztított —korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.50—13.—korona, 120 darabos —korona, 100 darabos 14.50—15.—korona, 85 darabos 16.—16.50 korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.75—13.25 korona, 100 darabos 13.25—13.50 korona, 85 darabos 15.25—15.75 korona, Szilva: sláviai 16.—16.50 korona, szerbiai 14.25—14.75 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A mai előzősden kedvezőbb hangulat mutatkozott. Hitelrészvények és Osztrák-Magyar államvasuti részvények kissé emelkedtek. Az irányzat nagyon csöndes forgalom mellett általában szilárd volt. Járásokban és valutákban nem volt izlet.

A déli tözsde nagyon csöndes forgalom mellett tartott árfolyamokkal nyit meg a forgalom azonban mindvégig csöndes maradt.

Zárult üzletlen, változatlan árfolyamokkal.

Becs, május 11. (Magyar értéktözsde s-akái) 4 1/2-os aranyárak 121.30, lizsal és szegedi kőcson-sorsorjegy 154.—, Magyar vasuti kőcson ezüsten —, Magyar keleti vasuti állami kötvény —, Magyar lezámlító- és pénzültbank 451.—, Rimamurányi vasműrészvény 476.—, Magyar koronajáradék 99.50, 4 1/2-os Magyar földtözsde, kötvény 99.10, Magyar hitelbank részvény 476.—, Magyar nyeremény kőcson sorsjegy 203.50, Kassa-oderberg vasuti részvény 390.40, Magyar keresk bank —, Magyar kucoripar 1500.

Bécs, május 11. (Osztrák értéktözsde s-akái) 4 1/2-os papírjárak 100.70, 4 1/2-os osztr. aranyárak 121.20, 1830-os sorsjegy 154.—, Osztrák hitelsorsjegy 438.—, Angoi-osztrák

gettem... a legszebb ügyem közepette! Elrontottam a legszebb üzletemet! Szép üzletet csináltam! Hát ki vegye át most töled azt a földet.

Burgio mester sógora mögött ballagva, megint elkezdte:

— Ha az ember keres, majd talál valakit, aki átveszi. A talaj már el van készítve a tőres idejére... Rengeteg pénzembe került... Hugod poklot csinál a házamból... nem hagy békélt! Jól tudod, hogy istennek milyen büntetése a te hugod.

— A te pénzébe kerül?... Én tudom, ki-nek a pénzébe kerül! — dörmögött Motta mester meg se fordulva. — Az én vállamat nyomják mindezek a szép vállalatok!

Burgio sörve érezte magát e kifakadástól. — Mit akarsz ezzel mondani? Hát csak mondd meg, sógor!... Én a magam szakállára dolgozom. Nem esem senkinek sem terhére!

— Igen, igen, jól van, már látom, hogy még rimánkodnom kell. Mintha a te földed nem az én vállamat nyomná... mintha nem én kezesektem volna érte...

Ekként dörmögve együtt mentek Pirtuzóhoz, aki Forsóban, San-Giovanni közeléber lakott. Az alkusz nyitott ajtó mellett ült, egy rakás babbal foglalkozva.

— Beljebb, beljebb, Motta mester! Jó napot, nagyságos uram! Mivel lehetek szolgálatára? Mikor aztán Burgio földjét emlegették előtte, amelyet más nyakába szeretnének varni, vidám arca elsötétült és fejét vakarta...

— Hm, hm! Az az átkozott ugar? Rossz jószág az! Még legelőnek se veszi át senki! Burgio elkezdte dicsegni a földet; sik, mély talaj, amely csak ebben az esztendőben harminc salmit hozott neki és el van készítve a tőres idejére.

Sógora a szavába vágott, mint aki nem szereti haszontalansággal elpocskolni az időt.

(Folytatása következik.)

bank — Bécsi bankgyűlés 486. — Osztrák-magyar bank 1630. Dél vasút 51. — Dunagőzhajózási részvény 856. — Dohányrészvény 342. — Császári és királyi arany 11.32. — Német bankváltók 117.10. 4 2/3%-os ezüst járadék 100.70. — Osztrák koronajáradék 101. — 1864-iki sorajegy 249. — Osztrák hitelintézet részvény 670.55. Unionbank 531. — Osztrák Länderbank 411.50. Osztrák-magyar államvasút 684. — Elbavölgyi vasút 434. — Alpesi bányarészvény 386.50. 20 frank arany 19.07. Londoni váltóár 239.75 Bécsi Tramway Lätt B. — Bécsi Tramway Lätt A. — Lápót kohó 314. — Az irányzat csendes.

Bécs, május 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni nagyforgalomban a sárkötök a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 670.25. Magyar hitelrészvény 728. — Angol-Osztrák bank 276.50. Bécsi bank egyestitelt 486.50. Union bank 531.50. Länderbank 411.75. Osztrák-magyar államvasút részvény 683.75. Dél vasút 51.25. Elbavölgyi vasút 435.50. Eszaknyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 343. — Rimakunyati vasút 476.50. Alpesi bányarészvény 386.25. Májusi járadék 100.70. Magyar korona járadék 99.50. 100cs sorajegy 118.25. Német birodalmi néra 117.11—117.11. Napoleon'dor 1206.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 11. (Tőzsdei tudósítás.) A bányarészvény piac jó magatartására a tőzsde irányzata szilárdabb volt. Az üzlet azonban nem öltött nagyobb mérvet. Bankok jó ártartók, hazai állampapírok állandók. Törökök szilárdak. Vasutak közül transzvaali vasutak véleményes vásárlásokra emelkedtek. Múlt gyengülés után bányarészekben a második óra elején lényeges javulás állott be. Magánészámítási kamatláb 3 1/2%.

Berlin, május 11. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.40. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 100.40. Osztrák-magyar államvasút 147.25. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 85.35. Magyar vasuti beruházási kölcson —. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 189.25. Általános villa-mossági kölcson 183. —. Gelsenkirchena 182.25. Laura-kohó 219.50. 4 2/3%-os osztrák járadék 100.99. 4 1/2%-os magyar arany járadék 102.20. Osztrák hitelrészvény 211. —. Dél vasút 12.25. Károly-Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 216.05. 4 1/2%-os új orosz kölcson 98.50. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 103.90. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust —. Harpeni 183.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, május 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.40. Magyar koronajáradék 100.40. Osztrák hitelrészvény 210.90. Osztrák-magyar államvasút 147.25. Déu vasút 15.25. Eszaknyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bank-jegy képzés 216.05. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Páris, május 11. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —. Új török konzol 20.80. Egyiptomi járadék 108.90. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 10.85. 3 1/2%-os francia járadék 97.93. 4 1/2%-os spanyol járadék 87.85. 3 1/2% új törökhitelt járadék —. Crédit foncier de France 688. —. Apepi bankrészvény —. 4 1/2% 1890. román kölcson —. Görög kölcson 215.50. Váltó Olaszország 9/10 1/16 pari. Váltó Amsterdam 205.68. Váltó Brüsszelre 9/10 3/16. De Beers 554.50. Chartered 77.50. 5 1/2% bolgár kötelezvény 423.50. Magyar aranyjáradék 104.70. Dél vasút 88. —. Váltó Londonra 241.75. Osztrák aranyjáradék 103.60. 100cs sorajegy 126.75. Meridional vasút 711. —. 4 1/2% olasz járadék 103.35. Ottomankon- bank 897. —. 3 1/2%-os francia járadék —. Osztrák földhitelintézet 13.16. Dél vasút elsőbbségi kötvény 329.50. 4 1/2%-os 1896. román kölcson 87. —. Donanyarészvény 373. —. Váltó Bécsre 102.87. Váltó német piacokra 121.65. Rio 12.69. East Rand 196.50. Randfontein 76.50. Magyar Jözlélogbank 556. —. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 11. (Zárlat.) 4 2/3%-os papír- járadék 101.25. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.45. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.40. Osztrák hitelrészvény 211.10. Osztrák-magyar államvasút 147.20. Eszaknyugati vasút —. Buschtiehradi vasút —. Londoni váltóár 204.67. Bécsi bank- egyestitelt 122.60. Villamos részvény 119. —. 3 1/2%-os magyar aranykölcson —. 4 2/3%-os ezüstjáradék 101.65. Osztrák koronajáradék 101.40. Magyar koronajáradék 100.15. Osztrák-magyar bank 117.10. Dél vasút részvény 14.70. Elbavölgyi vasút —. Bécsi váltóár 85.30. Párisi váltóár 813.33. Unio bankrészvény —. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, május 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arólyamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 211.10. Német bank —. Disconto 189.20. Berolini kereskedelmi bank —. Gelsenkirchena —. Harpeni —. Laura-kohó 182.70. Olasz járadék 20.80. Az irányzat csendes.

Hamburg, május 11. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüst- járadék 100.70. 1890. sorajegy —. Dél vasút 15.10. 4 1/2%-os Osztrák aranyjáradék 103.40. Osztrák hitelrészvény 211. —. Osztrák-magyar államvasút 147. —. Olasz járadék 103.70. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.30. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbánya sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 11. A sertésüzlet irányzata: esöndes.

A) Hísi sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli sulyban) 122—124 fillér. Oreg közep (párónkint 300—340 kilogramm g terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli sulyban) 128—130 fillér. Fialat közep (párónkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 128—130 fillér. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillér. Közép (párónkint 240—260 kilogramm sulyban) — fillér. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillér. Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. IV. Romániai eredeti (Stachli): Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli sulyban) 128—129 fillér. Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 127—128 fillér. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 124—126 fillér.

Sertéselészetszám 1903. május 9. napján volt készlet 45,589 darab. — 1903. május 10. napján állhatta-tott 1092 darab. — 1903. május 10. napján elszállított 850 darab, 1903. május hó 11. napjára maradt készletben 45,831 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 11. —

Kinevezés. A pénzügyminiszter az országos kataszteri felférészhez Simonyi Lajos mérnököt ideiglenes minőségű fel-mérési növekedéssel kinevezte. Az igazságügyminiszter Kör-mérsy Ferenc komáromi törvényszéki díjnokot a nagyméridő járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Küldetés. Az igazságügyminiszter Angyal Ödön gál-szécsi járásbírósi joggyakorlatot a gálzécsi járásbíróshoz mellett alkalmazotti ügyészéi megbízottak állandó helyette-séül rendelte ki.

Nemagyarosított. Kiskuro Reiterger Pál bonyhádi lakos Erdősire, Topiczter Artur szegárdi lakos Tolmaira, kiskuro Reichenfeld Márton budapesti lakos Erdősire, Kohn József orsovai lakos Papra, Fischben Ferenc budapesti lakos, va-imint kiskuro István és László fia Fábriára, dr. Schönberg Henrik budapesti lakos Sebőre, Schwarz Vilmos budapesti lakos Szemerétre, kiskuro Goldmann Rezső Artur és Pál budap-esti lakosok Garára, kiskuro Kohn Árpád székesfehérvári lakos Kelemenre, Berger Bela budapesti lakos Balassára, Schwarz Lípót hőmezővárosi helyi lakos Sugárra, Koszcsok István budapesti lakos Erdélyire, Csunyeckó (Csunyeckes) János szalóczi lakos Erdősire, kiskuro Steiner Győző, Steiner Berta, Steiner Margit és Steiner Gabriella temesvári lakosok Remetőre magyarosították a nevüket.

Pályázat. A bosnyák- és hercegovinai középiskoláknál az 1903—4-ik tanév kezdetével hét tanári és egy tornatanói állásra május 31-ig; az orsovai és bozovici adóhivatalnál gyakorolni, a temesvári pénzügyigazgatásnál számgyakor-olni, a temesvári pénzügyigazgatásnál számgyakorolni; a honnapi járásbírósnál díjkei állásra két hét alatt, a nyitrai vármegyey Nyegeden III. oszt. postamester állásra május 29-ig lehet a folyamodásokat benyújtani.

Napirend.

Naptár: Kedd, május 12. — Róma-katholikus: Pongrác. — Protestáns: Pongrác. — Görög-ortodox: (Április 29.) Jázon. — Zsidó: Ijar 15. — Nap kel: 4 óra 11 percek. — Nyug-szik: 7 óra 9 percek. — Hold kel: 8 óra 4 percek este. — Nyugszik 4 óra 56 percek reggel.

A földmívelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. A képviselethez hánagya fogad délelőtt 11 órától 12-ig. Lévecseny. Kezdeté 3 órakor, 4-ik nap.

Nemesi Múzeum. Régiségár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Nemzetközi kiállítás a Mücsarnokban nyitva 9—6 óráig. Belépődíj 1 korona.

A Nemesi Szalon kiállítása nyitva délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 1 korona.

Iparmívelésügyi múzeum az Üllői-uton. Nyitva 9 órától délután 5 óráig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-10 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva 10 órától 1-ig. Belépő-díj 1 korona.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 órától 8 óráig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, délután 3-tól 8-ig.

A földrosi könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparművekre könyvtára (Szemeré-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Az aquinumi dsatások és múzeum. Megtekinthetők egész nap. III. ker. O-Buda, Kúlső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekű vasut a Pálffy-teröl.

Menyegítési helyiségek a Markó- és Sölyom-utca sar-kán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereske-delmi szakkönyvtár, tudakozó-osztály és közei miniatúr: V. kerület Váczi-kört 82. szám alatt. Hivatásos órák: dél-szlott 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi-örvény-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üz-leitvezetőség árusításokat is eszközöl) városigeti üz-leitvezetőség árusításokat is) nyitva délelőtt 9 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek közötti üzletvezetőség (Magyar kereskedelmi részvényszárság) V., Váczi-kört 82. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, május 11.

Hazánkban tegnap mindenfelé voltak kisebb-nagyobb esők jobbra zivatar kíséretében. Jéges esett O-Gyalán. Az éjeli hőmérséklet általában alacsony volt és egyes tájakon megközelítette az 5 C. fokot.

Az országszerte depresszió kevéssel keletre nyomult, a magas nyomás pedig Eszaknyugaton és délen megmaradt.

Europában az idő enyhé és változóképp: esők voltak — helyenként zivatarral — Francia- és Németországban meg Ausztriában.

Küldés: Változatlann felhős és hűvösebb idő várható, elvteve esővel.

Vizállás.

Table with columns: Inn, Duna, Bács, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Fancsova, Orsova, Magyarfalva, Zsolna, Temesvár, Szeged, Móra, Dráva, Zala, Mura, Szava, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboreca, Ung. Rows list various locations and their water levels in meters.

Advertisement for 'A jó társaság modora és illemszabályai.' (The good society's model and rules of etiquette). Includes text about Athenaeum publishing house, price of 60 fillers, and contact information at Kerepesi-ut 54.

Advertisement for 'BRONC-CSILLÁRGYÁR' (Bronze Chandelier Shop). Features a chandelier illustration and text describing their products: 'légszesz-, villam- és acetylen-világítás' (gas, electric, and acetylene lighting). Contact: STERN, MERKEL ÉS TÁRSAI, BUDAPEST, VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Advertisement for 'Segélynyújtás' (Aid). Text: 'MOST JELENT MEG második kiadásban!' (Now announced in second edition!). Offered by Dr. MARTON SÁNDOR, a Budapestian doctor and expert in surgery. Price: 1 crown.

Advertisement for 'VÁSÁROUYON' (Market). A grid of services and prices: HÚZÁS (pulling), NYERTÉK (winning), MECHT (luck), EGESZT (whole), FÉL (half), NEGYED (quarter), NYOLCZAD (eighth). Prices range from 12 koron to 50 fill.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.
Zádor Dezső vendégfelléptével.

Rigoletto.

Opera 4 felvonásban, zenéjét szerzerzte Verdi. Szövegét írta Piave, fordította Nádaskay.

Személyek:

Mantua hercege	Prevost Maruló	Ney B.
Rigoletto	Zádor J.	Hegedűs
Gilda	Szilágyiné Ceprano gróf	Payer M.
Szafucile	Szendrói Giovanna	Berts
Madalena	Várdi M. Porkoláb	Gönczi
Borsa	Gábor Monterone	Szemere

Kézdate 7 1/2 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.

Vén bakancsos és fia a huszár.

Népszimű 3 szakaszban. Irta Szigeti József.

Személyek:

Veres csapár	Gál	Haugos, kárter	Latabár
Ilona	Molnár	Lidi, leánya	Babla L.
Fritzi	Rózsahegy	Pista bojár fia	Gálosi
Sugár Mihály	Ujházi	Palócs	Körösmezőy
Laci, fia	Bakó	Huszár őrmester	Hetényi

Kézdate 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.

Fedák Sári k. a. mint vendég.

Forgószél k. a.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Kratz és Stobitzer. Fordította Beöthy László. Zenéjét összegyűjtötte Kún László.

Személyek:

Paul Roland	Balassa	Liano	Fedák S.
Aurelie	Nikó	Ravelin	Szerény
Leopardie	Hegedűs	Blanche	Hegedűsné
Claire	Rostagni	Serignan	Tapolczai
Gaston	Tanay	Dubois	Vendrei

Kézdate 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.

Kínai mesék.

Nagy operett 3 felvonásban. Irta George Dance. Fordította Fái J. Béla és Faragó Jenő. Zenéjét szerző Howard Talbot.

Személyek:

Hang-Csao	Nyárai	Fi-Fi	Küry
Zu-Zu	Szentmiklósy	Mi-Mi	Doliné
Csipi-Csop	Ujvári	Florie	Balázs
Hi-Lung	Solymsi	Violet	Sárvári
Sámuel	Kovács M.	Hatterton	Szirmai
Mary	Kápolnai	Mrs. Brown	Láng

Kézdate 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.

A drótostót.

Nagy operetta előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Lehar Ferenc.

Személyek:

Günther	Boross	Pfefferkorn	Sziklai
Mici	Kornai	Zauszka	Szentgyörgyi
Jankó	Rubos	Milos	Ráthonyi

Kézdate 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.

Egyiptom.

Kézdate 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.

A gerolsteini nagyhercegnő.

Operett 3 felvonásban.

Kézdate 7 1/2 óraker.

UJSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. május hó 12-én.

Primadonna.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Kövessy Albert. Kézdate 8 óraker.

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

Rekord

műintézet vállalata,

mely hazai szégyensorsu akadémiai művészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmat nyújtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ez által alkalmat nyújt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására.

Jó munkáért mindenkor kezeséget vállalunk, bármely rossz fénykép után is.

Árak minden utánvetés nélkül:

Életnagyságu krétarajzok vagy nagytások papírkérettel együtt 3 kor.
Életnagyságu Pastell-festmény papírkérettel együtt 5 kor.
Életnagyságu olajfestmény 10 kor.
Vidéki megrendelések utánvéttel, minden kép után 1 korona csomagolási díj fizetendő.

Műterem: Bpest, VII., Rottenbiller-u. 46.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Irod. Igazgatósága
Nagymező-utca 17.

rejtelmes lebegését még mindig óriási érdeklődés kíséri.

A rejtelet semki tudja megmagyarázni!
Az 5 délamerikai néger táncos

nagyszerű fellépő, valamint az egészen új fényes májusi műsor.

A 16. élethetben reggel 6 óráig Városi Elek orgányzenekar hangversenye.

Ős-Budavára

Ünnepélyes megnyitás csütörtök, május 14-én. Fényes ünnepi kivilágítás! Az egész terület új alakult!

A nagyszínpadon esti 9 óraker!

Jeruzsálem szépe

nagy operetta, előadja az utoljára szerződött 40 tagú keleti operetta-énekes, a new-yorki Thalia-színház elsőrangú tagjaival, és nagy

varieté-előadás.

Az új Folies Comiques

Árulat nagy előadás, az utoljára dalalkották. Léghépvárlásban Steinhardt Géza vezette alatt. Két új bohózat.

Óriási tűzijáték.

A m. kir. horvádzzenekar hangversenye.

Számos egyéb érdekes új szórakozás. A terület esti 6 óraker nyitlik meg.

Belpódij a első három napon 1 korona. A többi napokon 60 fill. minden pénteken 1 kor. Kedvezményes jegyek 50 fillért a városi tözsdékben.

A trombitás.

A trombitás a hadseregben igen dédelgetett katonája, az a század, amelynek a trombitása pompásan trombitálja a marokat és a takarodókat, olyan büszke, hogy no, különösen amikor bájos nőfejek kandikálnak a nyakra legénység sorfalai után. Ilyen jeves trombitása a szerzenesnek a Hecht bankház és a valószínűleg büszkeség tőlti el a szerencse azok katonáit, akik nála vásárolják sorsjegyeiket, mert ott egymásután a 600,000, 200,000, 100,000 stb. főnyereményeket nyerték, miért is vásároljon osztályraosztályt a Hecht bankháznál, Budapest, Fenczelek-tere 6. és Erzsébet-körút 32. szám. Huzás május 22. és 23. Egész sorjegy ár 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 korona 50 fillér.

Jutalomdíjazott a SACHS ÁRMIN-FÉLE első magy. cs. és kir. szabadalmazott hordozható jégszekrénygyár Budapestben. Gyár és főraktárhelyiség: VIII. ker., Bezeredy-utca 19. szám. Kiténtve a nagy mitentium éremmel.

Ajánlja utoljára szerkesztett jégszekrényeket a sör, bor, tej, víz, hús, étel stb. behűtésére, valamint tartályait fagyállal számára a gópoli annak előállítására, minden mezei szobában és aljában, nemkülönben szobáimhoz legújabb és leggyakor. atibb fémházból és bñházból csapját és hordakákát, szellőztető szűrő, melyek folyton a legújabb választékban raktáron tartanak, a legelőbb árak mellett. **Magy. jégszekrények és ábrák ingyen megküldetnek.**

A Dunaünnepélyre

felárandul előkelő hölgyközönség szives figyelmébe ajánljuk a nyári idényre érkezett

különlegességeinket

női fehéreneműekben

blouzok, pongyolák

és jouponokban

Schreier Victor és Társa Budapest,

IV., Váci-utca 26. sz.

A hangszerek király- néje az Orgona!

Ily házi orgonát vagy harmoniumot bárki megszerezhet magának 75 ftrtől feljebb minden árban.

Iskolák és dalárdák részére erős nagy hangú európai szerkezet a legajánlatosabb, magán használatra a fényesen bevált amerikai rendszerű, melyek a legfinomabb kivitelben, kellemes, lágy, mindamellett erős hanguknál fogva az egész zenekedvő ö világot megdöngözték.

Mielőtt valaki harmoniumot vesz, ne mulassza el

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia szállítójától árjegyzerket kérni Budapest, Király-utca 44. c.

Az összes hangszerek dúz tárháza. Mindennemű hangszerek javítása kezeség mellett. Kitűnő hurok. Cimbalnok 5 évi kezeség mellett. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Nodusin Aranyér-balsam.

Egyedülálló szer, mely operáció vagy égésbe nélkül tökéletesen és biztosan gyógyítja úgy a vak, valamint nyitott aranyerőt. Korbáccal kirobbatva. Teljesen Ártalmatlan. Elismert levelek szerint szárazak és szárazak teljesen kigyógyított. Törvényesen védve. Kapható a korszálton:

Nagy Kálmán gyógyszerháza, Nyíregyházán, továbbá Török Józsefnél, Budapest, Király-utca és a többi gyógyszerházaiban is. Ara használati utasítással együtt 4 kor., bérmentes küldéssel pótlán 5 kor., az összes előzetes bekioldósa vagy utánvetés ellenében.

Fontos az érdekelteknek tudni, hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohár alkáli szűréselgöztetik, addig hathatos már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ mint kitűnő étvágyat hozó, természetes gyomortisztító és hashajtó. Ize nem émelypös sós, hanem könnyen bevehető kellemes keserű. Üvege 60 fillér.

Kapható mindenütt, úgy a forrás-tulajdonosok: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.

Raktárak Budapest: EDESKUTY L. és LUX M. cégeknel.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	V. színház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Nincs előadás	Monna Yanna	Forgószél kisasszony	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Csütörtök	A troubadour	Lady Windermore legyezője	Forgószél kisasszony	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Péntek	Aida	Regényesek Nyári zivatar	Forgószél kisasszony	Kínai mézes-hetek	A drótostót
Szombat	A bajzoké Parasztbecsület	A nők barátja	Forgószél kisasszony	Hektor kisasszony	Nachtasy!
d. n. Vasárnap este	A proféta	Vén bakancsos és fia a huszár	Forgószél kisasszony	Hektor kisasszony	Nachtasy!

Magyar Könyvtár

ISMERETTERJESZTŐ: történeti, irodalom- és műtörténeti, bölcsészeti, természettudományi, szónoki munkák és utelirások.

Szerkesztő RADÓ ANTAL

Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése BUDAPEST, Andrássy-ut 21.

Egy-egy szám ára 30 fill. Kapható minden könyvhereskedésben.

Id. Ábrány K. Képek a magyar zenevilágból. (176. sz.)

Angyal Dávid. Bethlen Gábor élete. (183. sz.)

Anonymus. Béla király múltjának leírása. (184. sz.)

Apor Péter. Metamorphosis Transylvanica. (188. sz.)

Appony Albert válogatott beszédei. (189. sz.)

Árkai István. (190. sz.)

Árkai István. (191. sz.)

Árkai István. (192. sz.)

Árkai István. (193. sz.)

Árkai István. (194. sz.)

Árkai István. (195. sz.)

Árkai István. (196. sz.)

Árkai István. (197. sz.)

Árkai István. (198. sz.)

Árkai István. (199. sz.)

Árkai István. (200. sz.)

Árkai István. (201. sz.)

Árkai István. (202. sz.)

Árkai István. (203. sz.)

Árkai István. (204. sz.)

Árkai István. (205. sz.)

Árkai István. (206. sz.)

Árkai István. (207. sz.)

Árkai István. (208. sz.)

Árkai István. (209. sz.)

Árkai István. (210. sz.)

Árkai István. (211. sz.)

Árkai István. (212. sz.)

Árkai István. (213. sz.)

Árkai István. (214. sz.)

Árkai István. (215. sz.)

Árkai István. (216. sz.)

Árkai István. (217. sz.)

Rendkívüli nagy szerencse Töröknel!

Miután már sok, nagyon sok millió korona nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek, a szerencse újból kedvezett nekünk és f. é. április hó 22-én lefolyt húzásnál a nagy jutamat

600.000 koronát

az 5.000 korona főnyereményvel együtt,

összesen 605.000 korona összegben

mi nyertük és fizettük ki az utolsó sorsjátékban, nagyrabecsült vevőinknek az 57080. számú sorsjegyre.

Egy és egy fél millió korona

nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek.

Az új magy. kir. 12. osztályosorsjáték nemsokára megkezdődik és 110.000 sorsjegyre újból 55.000 nyeremény jut.

Össznyeremény: 14.459,000

(üzennegy millió négy-százötvenkilencezer) korona

A mi magy. kir. szabadalmazott osztályosorsjátékunk a legesélydusabb az összes sorsjátékok között, mert más sorsjátékoknál a szokásos levonásokon kívül még külön 20% adó is fizetendő; sorsjegyeink tehát 32 koronával olcsóbbak, mint bármely más (külföldi, német) sorsjegyek. Miért tünődjünk tehát a távolban, mikor a jó oly közel van!

Kérjük ennél fogva, hogy megrendelésével bizalommal forduljon hozzánk!

Az I. osztályu sorsjegyek hivatalosan megállapított árai:

Egy egész eredeti sorsjegy	---	---	---	frt 6.—	vagy korona 12.—
„ fél „	---	---	---	„ 3.—	„ 6.—
„ negyed „	---	---	---	„ 1.50	„ 3.—
„ nyolcad „	---	---	---	„ —.75	„ 1.50

Az eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon történt előzetes befizetése ellenében küldjük szét. Bankjegyekben, postabélyegeketben vagy ajánlott levélben is beküldhetők az összegek. Tervezettek díjtalanul és bérmentve. Hivatalos házusi jegyzékét a húzás után azonnal küldünk.

Kérjük, szíveskedjék az I. osztály húzásához a sorsjegyeket főzletünkben, vagy fiókjainkban, lehetőleg azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 16-ig

megvásárolni.

Teljes tisztelettel:

— Osztályosorsjáték osztályunk —

írástudái:

Főzlet: VI. Trézskörút 46/b.
TELEFON 24-27.

Fiókok: Váci-körút 4 sz., Muzeum-körút II. sz. és Erzsébet-körút 51. szám.

Török A. és Társa bankháza

BUDAPEST

Legnagyobb osztályosorsjáték-üzlet hazánkban.

Központ: Teréz-körút 46b. sz.

Sürgőnycim: Törökbank.

Jegyzéke az 55,000 nyereménynek. Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1,000,000 korona

1 jutalom	600000
1 nyeremény	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
2 „	80000
1 „	70000
2 „	60000
1 „	50000
1 „	40000
5 „	30000
3 „	25000
8 „	20000
8 „	15000
36 „	10000
67 „	5000
3 „	3000
437 „	2000
803 „	1000
1528 „	500
140 „	300
34450 „	200
17500 „	K. 170, 130, 100, 80, 40
55000 nyeremény és jutalomösszegeben	K. 14.459,000

melyek körülbelül 5 hónap alatt hat osztályban huzatnak ki.

A mell szépsége

A legelőkelőbb női táj, mely-lyen azonban a természet nem igen bőkezű. A hölgyek tehát szívesen foglalkoznak a mell szépségével, hogy van egy ártalmatlan szer, mely a természet mintegy kényszeríti a tekintetben kevésbé főnyereményeknél. Ez az az előkelőbb hölgyvilág által már ismert szer a valódi, keleti Venus-balsam, mely a legelőkelőbb orvosok által is jóval találtatott és ényegül bír azon tulajdonsággal, hogy a mell felelőssé és helyreállítja, a szöveteket erősíti, a vércirkulációt előmozdítja, amennyiben a mell formája diszkrétan gömbölyű lesz. Hatása abban áll, hogy elősegíti a táplálékot pszikus anyagokká való átváltozást, mely utóbbit a mell tájékán rakódnak le. Az egyszerű élet eredmény minden további kezelés nélkül fennáll. Eltűnt hatása által a valódi keleti Venus-balsam ezenkívül friss arcsmint kölcsönöz és az egész szervezetet éljenti. Mindenféle természet elbírja, épp úgy a fejlődésben levő fiatal lányok, mint a teljesen kifejlesztett asszony. Még sovány, hússzegény férfiaknál is kitűnő szőrzetot tesz. Az egész ségre semmi esetben sem lehet káros, ára pedig egy nagy füvegnek, mely sokáig tart, 5 kor. 3 üveg 12 kor. 6 üveg 21 kor. A szűkebb diszkreó á alatt utánvétellel vagy a pénz előlege beküldése mellett történik. Rendelési intézkedést Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Deák-utca 3. sz.

egyszer élet eredmény minden további kezelés nélkül fennáll. Eltűnt hatása által a valódi keleti Venus-balsam ezenkívül friss arcsmint kölcsönöz és az egész szervezetet éljenti. Mindenféle természet elbírja, épp úgy a fejlődésben levő fiatal lányok, mint a teljesen kifejlesztett asszony. Még sovány, hússzegény férfiaknál is kitűnő szőrzetot tesz. Az egész ségre semmi esetben sem lehet káros, ára pedig egy nagy füvegnek, mely sokáig tart, 5 kor. 3 üveg 12 kor. 6 üveg 21 kor. A szűkebb diszkreó á alatt utánvétellel vagy a pénz előlege beküldése mellett történik. Rendelési intézkedést Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Deák-utca 3. sz.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelelt gazdag tapasztalati alapján, melyeket a kórház gúszszervi és bujakóras osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és únfertőzéstől támadt idegbajokat).

Meglepo az eredmény FÉRUI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA) még öregb egyenként is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kivételre gyógyszerok

Rendelés delelött 9—3-ig, este 6—8-ig. Budapest, Erzsébet-körút 12. sz.

Félemelet; bejárát a lépcsőnél. Külön váróterm

= Kérje ingyen =

világhírű találmányomat a Guzi kenőcsöt, melyet mindenkinek, ki címet velem közli, nagy képes árjegyzékemmel ingyen és bérmentve küldöm. Minden ním vasárolt cipőre 1 évi irásbeli jótállást vállaltok, hogy a bőr repedése ki van zárva, ha Guzi kenőccsel bekent. Idővelti elszakadása esetén teljesen ingyen megjavítom.

Minden nálam vasárolt cipőhöz 1 téglgy Guzi kenőcsöt és 1 pár elegáns cipősamfát adok ingyen.

Legpontosabb méreték, ha barlangban egy papírlapra állva, a lábtalp körvonaltát lerajzoljuk. Nem megfellelő kitérőrelek saját költségemen vagy a postát minden levadás nélkül visszazadom.

Férfi sima víz cugos, erős kivitelben	3.20	Női valódi zörgő fűzős v. engos cipő	3.20
Elegáns gavallér víz fűzős cipő, angol varrott talppal	3.50	Divatos barna zörgő, fűzős, elegáns kivitelben	3.20
Divatos barna bagaria fűzős cipő	4.20	Feltűnő elegáns box fűzős cipő, elegáns kivitelben	3.50
Sátonlakk feltűnő elegáns fűzős cipő, kényűbőr szírtal	4.50	Sátonlakk fűzős cipő, eleg. kivitelben	3.70
Feltűnő eleg. box fűz. cipő, darby szab.	4.20	Keresztcsatos elegáns alonlakk v. keztűbőr utcai cipő	2.20
Gyermekcipő 3 évig 1 frt 20 krajár. 3 évől 7 évig 1 frt 60 kr. 7 évől 10 évig 2 frt.			

Agulár Ignác

BUDAPEST,

Főzlet: Kerepesi-ut 30. sz., a Rókus-kórház templomával szemben.

Fióközlet: Király-utca 6. szám.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva. Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjutalma alatt áll. Ezen balsam beleéleg és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarhust és köpetkiválatát, a fájdalom köhögésnek eljéit veszi, sőt még regibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségégnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepo gyorsan gyógyít gomorgórsóit, köhikát és szakgatócsokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti hypochondriát és melanchoiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpénés, továbbá minden fog- és szájbetegségégnél és megszünteti a felbőgödést, valamint a száj- és gyögyörös szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebro, ugymint hőpörögés, sápolj, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, rüh, kősz és kiütések, megszünteti továbbá a fűzfájást, zugást, szakgatóst, kőszvényt, fűzfájást stb. Tesék mindig vigyázzal a zűd apácánévjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb megóvja minden postautalómására 12 kicsi vagy 6 dupla füvegát 4 koronáért hozhatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldeték. Szétküldés csak az összes lézetes utalványozasa vagy lezűtesse mellett.

Thierry A. gyógyszer. balsama és centifoliakenőcse.

E két gyögyerőjében feltűnően szar, sohasem romlik el, ellenben minél régebb lesz, annál értékebb és hathatósabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt neki, így tehát az év bármely szakában küldhető. Mindem mindig van hatékony és egyidejűleg, legelőkelőbb és legelőkelőbb természetesen nem szabad hamisításokat vagy erőfő sokozarosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legelőkelőbb a pénz dobuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert, jó, oleo, megbízható, amellett teljesen ártatlan, világhírű szernek, melyeknek minden családnál találatónak kellene lenni. A hoi a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni a szeret!

Thierry (Adolf) Limited Oranval-gyögyerőszertára. Pregrada Kohitsch-Sauerbrunn wAll. Kőp. raktár Budapest: Török J. Gyögyerőszert és dr. Egger Leo és József, Váci-körút 17. Záráb. ban: Mittebach J. gyögyerőszert és Béchen Brady C. gyögyerőszert.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon.)

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

Évi bevétel	31,800,000
Kintalt nyereményrészek	170,000,000
Vagyon	249,300,000
Halálesetek folytán kifizetve	500,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása díjzűtesek elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltűnő fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad haborbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

UJ Kataphorese UJ
gyógymód gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

D. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét
Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a
honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

Ingyen Blúz árjegyzéket küld

Zoltán Dezső

legolcsóbb és legnagyobb kizárólagos Blúz-
áruháza

Budapest, Király-utca 30.

Állandó blúz-kiállítás.

Olcso szabott arak.
Saját műhelyei.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Jósziv-sorsjegy.

Főnyeremény 20000 kor. Játékterem 1948-ig.

Huzás május hó 15-én.

Kapható 24 havl részlettel zártan.

Havibefizetés
5 darabra 2 korona 98 fillér.

10 " 5 " 70 "

15 " 3 " 70 "

Már az első részlettel 35 fillér portó felküldése elleno-
ben kiadom a sorsjegyek sorozatát és számat tartal-
mazó törvényesen kiállított részlettel, melynek bir-
tokában a vevo az egyedüli játékjogot élvezi. 2 rész
egyszerre való beküldésénél 3 részlet nyugdíjazható.

Fleissig Sándor bankház BUDAPEST.
Erzsébet-körút 2.

MAGYAR

orvosi műszertár

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32., a Rókus-kórházal szemben.

Universális pártalanok a maguk nemében, biztos
fekvés, nem okoz nyomást, gummi-
töltés, kis pelottával a legnagyobb
sérvtűkötők! sérv is elzárható. — Tessék prospek-
tust kérni.

Műlábak! műfüzők, haskötők, egyenestartók, tám-
gépek, gummi-harisnyák, jótállás mellett
Műkezek! legfontosabban és legolcsóbban készül-
nek.

Gummi és halhólyag-különlegességek, valódi
francia gyártmány, 2—12 kor-ig
tucattja, rövid Capotok 4-től 10
kor-ig tucattja, női óvszer, pess,
oculus, orvosi rendelethez, 3—5 kor.
darabja. Diana-öv havibaj-kötések,
3—7 kor. úrbja.

Irrigátorok! és önszívószek 3, 4, 5, 6 kor., és a
betegápoláshoz szükséges cikkek, költ-
szerkek, műszerek, betegelő szekek
nagy választékban.

Nagy képes árjegyzékek dírcsón, ingyen és hór-
mentve. 20 kor. megrendelésnél 20% engedmény.

A vörös keresztre ügyeljünk.

A 8461. számú

„Ujtások éjjeli távjelzőkészülé- keken a jelzések önműködő regisz- trálásával“

című, 1896. decemb. 29-vel kelt magy. szabadalmomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. A. 3099“ alatt Mosse
Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

FERIAK ES NOKNEK

egmekesebb hoveny és idült folyásoknál befeszkendezés
nélkül a legbiztosabb gyógyeszköznek a

„Sanid labdacsek“

bizonyultak. Egy doboz 100 labdacsek tartalommal és pontos
használati utasítással 6 korona. Vidékre utnávét mellett díj-
kérten küld a

„Magyar Király“ gyógyszer-tár

Budapest, V., Marokkó-utca 3/a sz. (Erzsébet ter sarok).

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szabótermékek figyelembe!
Műanyagok figyelembe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát,

mint a legelőszárabb
és legelősebb .. kerítési anyagot,
mely előnyeinél fogva földmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést.
Ezen, a szülő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnye:
Olcóság: 1 méter magasságu tekercsekben a következő árakon kapható:

Horganyzott vassodronyból (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:					
Sodronyvastagság:	12	14	16	18	200
Ar méterenkint:	40	45	55	60	65
					fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter hosszuk lyukbősséggel:

Sodronyvastagság:	12	14	16	18	200
Ar méterenkint:	50	60	70	80	85
					fillér.

Célszerűség: A fonat elegendő átrú lévén, még apró baromt átkötésnél is meg-
tárolja; felső és alsó szelét pedig tűkesebb, tehát az átvezést megkönnyíti. A fonat csavart
szála — mint vékony sodronyfonat — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az
ellenálló képesség; a keresztirány pedig hullámosnak, a szálak összenyomása tehát ki van zárva.
Könnyű kezelés: Közel meghuava, egyszerűen a fűnekohoz szegrendő horgany-
zott kettős szegrekek, a fonat sima és fessze marad. Nagy előnye a fonat fesszege, a mi
lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét lecsodóld és más helyen ismét felőrdőthető.
A fonat feszítőkészletének ki van zárva — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölő-
leges. A fonat fölőti egy-két sor tűkés sodrony alkalmazása, a kerítés töltésére szorint meg-
mágnálható. — A tűkés sodrony ára méterenkint 6 fillér.

Számos elismerés-levelet áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közműves gép- és kézi-sodronyfonatokat mindentől
először, csinos és erős kitalált kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és
erkélyrészleteket, vaskeretes sodronyfonat és korlátok vasból. Föld- és kavicsrostákat,
magyar ablakrostályákat, órák-szükségleteket, mikrofóókát, szőlőbogyó-
rostát, borszűrőket, csaplevegőbe való gábonasztályozó-hengereket stb

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

DUNA-ÜNNEPÉLYRE

a fővárosba ránduló vendégek el ne feledjék,
hogy idényszerű

ruhászükségeiteket

a legjobb kivitelben és a legjutányosabb ár-
ban szerezhettek be

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha-üzletében

Budapest, IV., Muzeum-körút I. sz.

Legújabb levelező.

Legújabb levelező, öngyűvőd
és házi titkár. A közönséges
életben előforduló mindenféle
levelek, meghívások, ajánlatok,
szerrőlések stb. mintáival. Ára
fülve 2 kor., köté 2 kor., 40
fill. Az összeg előzetes beküld-
dése esetén bérmentve küldetik
meg. Megrendelhető: Lampel
Róbert (Wodianer F. és Fia) cs.
és kir. udvari könyvkeres-
kedésében, Budapest, Andrássy
ut 21. szám 2

Christoffe ezüstneműek, evőeszközök stb.
a valódi ezüst egyedüli pótlója kapható

Vadlsteiner F.-nél

Budapest, IV., Mária Valéria-u. 5.

Nagy választék: Üveg servizek, porcellán és
angol evőkészletekben, szálloda, vendéglő, kávé-
ház és háztartás berendezés céljára.
Porcellán, majolika és egyéb dísz tárgyak.
Egyedüli túzálló „Chamotte“ főzőedény.

Csak tények bizonyítanak.

Rövid időn belül alanti főnyere-
ményeket fizettem ki becses ügy-
feleimnek:

600.000	koronát	62551	számra
400.000	"	11119	"
400.000	"	28916	"
400.000	"	33464	"
100.000	"	42758	"
100.000	"	49878	"
100.000	"	87991	"

Hivatkozva ezen

teljesen egyedül álló nyereménysikerekre

ajánlok az I. osztály
május 22. és 23-án
megtartandó húzására

egész fél negyed nyolczad sorsjegyeket
12.- 6.- 3.- 1.50 koronáért.

GAEDICKE A.

Budapest, Kossuth Lajos-utca II. szám.

Fiók: Erzsébet-körút 14. sz.

Vidék megrendelések az összeg beküldése vagy
utánvétel ellenében eszközöltenek.

Nagy Magyarország

A magyar történet
jövő századai =
Irta HOITSY PÁL
Ára I kor. 60 fillér.

A magyar imperializmus
tudományi kifejtése.
Szenvedés történelmi-
cseliet, politikai tanul-
mány.

FŐBB FEJZETEI:
Magyarország régi lakóinak
története és a történetből
levetendő igazságok.
Az előföld történeti tények
okai.
A megállapított okok hatása
a jövőben. A hódítás kény-
szere.
A hódító politika akadályai
és feltételei.
Miként segíthető elő a ter-
mészetes fejlődés.

LAPSZEMLE:
[ehetetlen egyszerűbb, kere-
setlenebb, higgadtabb szav-
vakban nagy, igaz, vé-
rforral dolgozva] becsülni.
Hátsók vagyunk? Hoitsy
Pálnak a könyve, mert
reményünkben megerősít,
munkánkra meged, meg-
széllőz bennünket.

Budapesti Hírlap.

Vajha olvasnák el sokan,
nagyon sokan ezt az ér-
dekes, okos, lelkesítő, hájós
könyvet. És szívuk magunk-
ba azt a realitást, amelyet
és a tudós elme egy sok
szavával mult szemléletből
kiváltott. Szertettel és hódó-
lattal üdvözöl és könyv
szerzőjét. Budapesti Napló.

Hoitsy könyve a magyar faj
törökvése számára az
irány megjelölése, tartaloms-
mal való ellátása — jövendő
időkre. Magyarág.

Megrendelhető minden
könyvkereskedésben.

Kiadta
Lampel R. (Wodianer F.
és Fia) cs. és kir. udvari
könyvkereskedése
Budapest, Andrássy-ut 21.

Huzás már 1903. május 22. és 23-án.

VÁSÁROLJUNK OSZTÁLY-SORSJEGYET

CSAK LUKÁCS VILMOS

BANKHÁZÁBAN BUDAPEST, V. FÜRDŐ-UTCA 10.

1 nyolcad a kor. 1.50, 1 negyed a kor. 3.—, 1 fél a kor. 6.— vagy 1 egész 12 koronáért az összeg előleges beklüdesse vagy utánvétel mellett is.

Pontos és discret kiszolgálás. Nyeremények bármely összegben azonnal kifizettetnek. Postatakarékpénztári számla 9991.

BUTOROK

dívánok, matraccok, függőágyak, ingabőrök, log-jutányosabb árban

részletfizetésre is kaphatók

Náthán Ignácnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 23.

Az ATHENA EUM r.-t. kiadásában megjelent:

HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN.

Irta: KNORR LAJOS

gyűjvél, ny. táblai bíró, stb.

E könyv egybefoglalja a házassági perekre vonatkozó összes jogszabályokat úgy, hogy annak nemcsak a szakember, hanem a perlekedő házastársak is hasznát vehetik.

Ára angol vászonkötésben 2 korona.

Kapható az ATHENA EUM r.-t. társulatnál (Bpest, VII. ker., Kerepesi-út 54.) és minden hazai könyveskereskedésben.

Férfi és Női

Nemi Betegségeket

ugyszintén

Vér-, Bőr- és Idegbajokat, Bujakórt (Syphillis),

valamint

Férfigyengeséget (Impotentia)

Rendelő intézetében

gyógyít biztos sikerrel a terővidebb idő alatt, foglalkozási zavar nélkül, 26 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógyszeres úttal, átlátszóan elismert szakorvos

Dr. Kajdacsy József

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. l. em.

(Klotild-palota.)

Rendel 9-4-ig, este 7-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Legnagyobb és legszolidabb cipőraktár

DÓCZIM.

Budapest.

Kerepesi-ut 10.

küld kizárólag saját készítésű, feltűnő elegáns, igen csinos és rendkívül tartós férfi-cipőt:

Legjobb amerikai box- vagy lakk Derby-bakancs	4.80
Emelvényes fűző v. cujos 4.20, gombos	4.50
Franczia sevré fűző v. cujos 4.50, gombos	5.50
Amerikai box fűző v. cujos 4.50, gombos	4.50
Bejőző vagy sevrébőri sima cujos 3.—, betétes 3.20, fűző 4.20	3.50
Szemes, kesztyű- vagy kutyabőrbeli, fűző lábra	4.20
Sárga fűző v. cujos 3.20, amerikai bagarabőrbeli	4.—
Borjúbőr angol bakancs 3.50, sárga bagarabőrbeli	4.50
Tisztai lakk v. tikorborból 4.20, lakonabakancs	4.—

női cipőt:

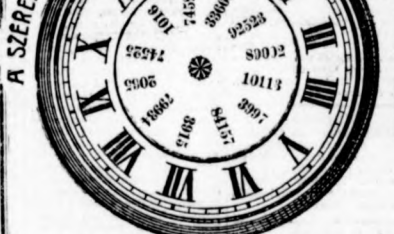
Legjobb szürke szarvasbőr, fűző 4.—, gombos	4.50
Franczia sevré fűző v. cujos 4.20, gombos	4.80
Amerikai box fűző v. cujos 3.50, gombos	4.—
Zsuga v. borjúbőr fűző v. cujos 3.—, gombos	3.40
Szolidnakki fűző v. fűzős 3.60, gombos	3.80
Sárga fűző v. cujos 3.20, bagarabőrbeli 3.50, gombos	3.70
Sárga v. fekete fűző v. gombos félcipő 2.40, szürke	3.80
Zsuga v. lakk kivárott 1.50, szemes, selyem cujos	3.20
Emelvényes félcipő 1.90, szemes, selyem cujos	3.60

Geidai rakéta mindenemű gyermekcipőjében. Kéncip-Sandál, házi, torna- és sárelpőben stb. stb. A most megjelent töltszáz Abrás Egyszerű árjegyzék, csomagolás és szállítólevéllyel nyelven Vidéki megrendelések kiküldésére használtatottak. Nem megfizetendő kicserélek. 10 forintos! fűlő bérmentve

Szerencse-óra!

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelező-lap által, mely ama óra mellett van feltüntetve, amely időben ezen hirdetést olvassa!

A SZERENCSÉ MEGTEREMTÉSE EGY PILLANAT MŰVE.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag

BENKŐ-bankháznál

kaphatók Budapest, Andrásy-út 79. sz.

Huzás: május 22-én és 23-án.

Is-ó osztályú sorsjegyek árai:

1/10 1.50 K.	1/4 3.—K.	1/2 6.—K.	1/1 12 Krt.

A mi voróink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postafutarképzés-től csejone utján, telet

költségmentesen teljesíthetik.

Legszébb Legjobb Legelőcsőbb PAP PAP PAP

1 Bevezethető vasgőz 80	1 uőli sodrony gyűzői	4.50
1 kiváló matrac	1 tegepirtó ágy	4.50
1 rugós paplan	1 africque	4.—
1 szőnyeg	1 lőzőr	12.—
1 oachmir paplan	1 alakk köpör függőy	2.—
1 sád	1 tunis	1.50
1 atlasz eszobir	1 gyapja	4.50
1 selyem atlasz paplan	2 ágyl. 1 asszallertő bonet	5.50
1 fodros selyem sál, papl.	1 gyapja	12.—
1 je vassu paplan lepedő	1 nagy szobanőnyeg	2.50
1 ágyl.	1 ágyl. 1.50	5.80
1 fűzől ágylakáró pokróc	1 ágylőke L.	2.80
1 gyapja	1 lapesty ágylőke	1.50
1 10 llyokróc	1 mir. je fűzőnőnyeg	4.—
1 tall pokróc	1 . . . mintaköt	75
1 szőp falli szőnyeg		7.00

GICHNER JANOS

matrice és kárpitosító gyáros, szőnyeg, függöny, vebutor stb. nagy raklára Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan esaküldetnek, nem tesző árak kicserélek, vagy a pótlás visszadatik.

KÁROLY-KÖRUT 26.

LAWN-TENNIS SACCO-ÖLTÖNY 14 frt.

KOCH TESTVÉREK BUDAPEST. Legnagyobb férfiruha áruhaza Károly-körút 26

KÁROLY-KÖRUT 26.

LUSZTER SACCO ÖLTÖNY 8 frt.

A XX. század feltűnő ujitása.

Az általam föltalált és elismert

AGI sarok-védő,

mely minden cipősarokot megóv az elkopástól, illetve mindig megtartja azt eredeti formában.

Minden nélam vásárló egy ilyen sarokvédőből ingyen jut melyet kívánatra a sarokra erősítünk, szintugy egy doboz „Agi kenőcs”, mely a bőrt a repedéstől megóvja, rendszer használat mellett 1 évi írásbeli jótállást vállalok. Mindenki tegyen egy próbarendelést, ne mulassza el a kínálkozó alkalmat, a ki szőp, formás és kitűnő cipőhöz olcsón akar jutni. Gyár saját házámban.

Cipőárjegyzék, a legújabb divatu ábrákkal kívánatra ingyen és bérmentve. Divatszinek egy árban, legkeresettebb szürke szarvasbőrök. Mértéknek a láb körvonala papírlapra rajzolta elegendő.

Férficipők:	Nőticipők:
Borjúbőr engos v. fűzős, erős kivitelű 3.—	Fényes zerge betétes, engos v. fűzős 3.—
Borjúbőr betétes, engos v. fűzős — 3.50	Erős zerge- vagy csikóborból — 2.80
Borjúbőr, sevré vagy dongola, engos v. fűzős — 4.50	Borjúbőr, sevré vagy dongola, engos v. fűzős — 3.50
Derby-fazon, box, sevré v. lakk — 4.90	Lasting rogatta 3.—, eng. szarvasbőr 2.60
Dongola vagy szarvasbőr, könnyű, fűzős — 4.50	Lasting sörge gombocipő — 3.40
Jós lábra — 4.50	Kátonbakancs 3.60, házi cipő, alma 4.—
Kátonbakancs 3.60, házi cipő, alma 4.—	Szarvasbőr, sevré vagy lakk szarvasbőr 3.40
Pincércipő, fekete v. sárga, elöl eng 1.30	Komótcipő 1.25, vitorlavászon házi-cipő — 1.—
1000 pár barna lakkbetétes gyermek-cipő, 6-12 évig — 1.50	Lakk kivágoti vagy sárga kivágoti — 1.50

Nemtetsző árut kicserélek vagy a pénzt visszadom.

Agulár Dávid

Budapest, VII., Erzsébet-körút 6/7. sz.

INGATLAN-okra évi 4 százalékra szavaztat meg JELZÁLOG-kölcsönt a helyszínen megállapított FORGALMI-érték 75%-ig a Gurré Ferenc-féle INTÉZET, Budapest, VI., Váci-körút 39. szám.

